

Magyar Nemzeti Múzeum Reggeli Újság

14. évfolyam

Noviszád, 1933 május 14, vasárnap

113. szám

Hogy lehet elbírni a közterheket?

A Reggeli Újság számára írta dr. TAPAY-SZABÓ LÁSZLÓ egyetemi tanár

Budapest, május 13.

„Nincs pénz semmire“, — és „további megtakarításokat kell elérni“, — ez a két tétel ma a politika két sarkpontja Európa minden országában.

Nincsen olyan ország, melynek nagyszerű tervei ne volnának. — Mindegyik nép elég értelmes és tehetséges ahhoz, hogy jobb sorsa létrehozásának eszközeit elképzelje és kitervezzék, de ezeknek a terveknek a megvalósítására

nincsen pénz.

Például Jugoszláviában minden értelmes ember belátja, hogy ha megépítenek a csatornát a Dunától Szalonikig, ez a csatorna az ország mezőgazdaságának sorát biztosíthatná. Jugoszláviának vannak tehetséges mérnökei, kik ennek a csatornának a terveit a lehető legjobban el tudnák készíteni, — sőt nagy vonalakban már el is készítették. Azonban a csatorna megépítésére pénz nincsen. Politikások, közigazdászok, publicisták egész serege olyan dolgot tudna megjelölni, amelynek létesítése a gazdasági válságot megszüntetné s legalább is viszonylagos jólétet biztosítana az országban; de ezek a tervek csak álmok maradnak, mert

nincs pénz.

Ugyanekkor Európa minden kormányának az a legfőbb gondja, hogy az állami költségvetésben minél több megtakarítást érjen el s ugyanez a törekvés tapasztalható Európa minden országában az autonómiák (városok, községek, kamarák) életében is. A megtakarítás természetesen egyértelmű az összesség huzódással és a cselekvés körének kisebbedésével, azaz

a pénzügyi takarékoskodásnak zsugorodás a következő ménye.

Mindenki előtt világos, hogy ez nem a haladásnak és fejlődésnek hanem

a hanyatlásnak és visszafelé fejlődésnek az útja

de mindenki azzal vigasztalja magát, hogy ez csak átmeneti állapot és hogy hosszabb-rövidebb idő múlva majd csak vissza fog zökkenni a régi kerékvágásba minden.

Ez azonban sohasem fog bekövetkezni; a tegnap és a tegnappelőtt elmúlt és csak egészen ki-

csíny gyermekek és egészen gyermeki lelkek képzelik, hogy a tegnap újra vissza fog térni.

Lehet szebb jövőt csinálni, mint a múlt (ha megvan hozzá az erő, a tehetség, az akarat és a kitartás), de a tegnapot visszahozni s a múltat jelenné tenni nem lehet.

Tehát minden oly várakozás, hogy „majd jobbra fordul minden“, önámítás.

Csak az fordult jobbra, amit jobbra fordítunk.

Az emberiség látott már házakat, palotákat, sőt fényes templomokat, melyek az idők multával maguktól is rombadőltek; de még senki sem látott egyetlenegy kunyhót sem, mely magától nőtt volna fel. Az ügyeket valahogyan vinni (ahogy éppen lehet) s e mellett olyan frázisokkal élni, hogy „az idő számunkra dolgozik“ — „majd kiforr a helyzet“, — „majd jövőre jobb lesz minden“, — a jövőnek nem előkészítése.

Nem elég a jövőre várni, sőt nem elég a jövőért szenvedni; a jövőt meg kell csinálni.

Természetes, hogy minden ország szívesen csinálna is már a maga jövőjét, mint ahogy az egyén abból az elvből indul ki, hogy „kiki saját szerencséjének kovácsa“, szeretné már kezdeni a munkát. Azonban az egyén saját sorsa kovácsműhelyében hiába gyüri fel teljes munkakészséggel az inge ujját, sőt hiába van neki a munkához elegendő tudása és ereje is — nem dolgozhatik, mert nincs vas, nincs tűz, mely a vasat puhítaná és nincs kalapács, melylyel a lágy vasat formálhatná. A népek ugyanily okok miatt nem kezdhetnek nagy dolgokba.

De mi okozza magát a pénzügyi válságot? Semmi esetre sem a világválság. Sőt

világválság nincs is,

noha a látszat teljesen olyan, mintha lenne világválság. A valóság az, hogy minden ország teljesen egyforma válságban van, s

a válság mindenütt ugyanaból a forrásból ered,

azonban ennek ellenére, a különböző országok válságai nem függenek össze egymással.

A válságot mindenütt az okozza, hogy

az ország természetes erőforrásai mindenütt legfőképpen csak a vergődésre, a negatív élet folytatására elegendők, de az erősödés és fejlődés céljaira, ami még szükséges volna, — arra már nincs fedezet.

Ezt a helyzetet az adófizetők s általában a közterhek viselői minden országban nagy aggodalommal nézik, mert érzik és nagyon jól tudják, hogy ők

már eljutottak teherbíró képességük végső határáig.

Ez annyira benne van a köztudatban, hogy már nincsen Európában ország, ahol a közterhek további emelésének gondolatával komolyan foglalkoznának. Inkább arra gondol Európa minden kormányja, hogy a jövő évben esetleg gyesebb bevétellel fog rendelkezni, mint a múlt évben.

De miért halad az egész Európa a gazdasági kimerülés felé? Legfőképpen, vagy talán egyedül azért, mert

rendkívüli kiadások szakadtak a nyakába, és nem vette észre idejekorán, hogy ezek a rendkívüli kiadások nem kezelhetők a rendes kiadások módjára.

Ez egy elméleti tétel, mely némi magyarázatra szorul.

A világháború következményeként minden országnak, a győztesnek éppen úgy mint a legyőzöttnek, tömérdek olyan kiadás szakadt a nyakába, melynek a rendes bevételekhez és a rendes kiadásokhoz semmi köze.

Igen nagy igazságtalanság már az is, hogy amikor háború van, egy nemzedék ontja vérért, viszont a kedvező eredményeknek (ha ilyenek is vannak) több oly nemzedék örvendhet, mely az eredményért nem ontotta vérért. Ez azonban egy olyan dolog, melyen változtatni semmiképpen sem lehet, — ebbe tehát bele kell nyugodni. Nem lehet a „hősi halált“ az egy más után következő nemzedékek között arányosan elosztani.

Az azonban

végzetes hiba, ha a háború gazdasági és pénzügyi következményeit is egyetlen nemzedék vállára helyezik,

mert mint a mi példánk mutatja, ez a teher oly óriási lehet, hogy

akadályoz, sőt lehetetlenné tesz minden fejlődést.

A háború után reánk szakadó pénzügyi terheket tehát el kellett volna osztani három négy nemzedék között.

Mindaz, ami a háborúnak pénzügyi terhe, — azaz minden oly teher, mely valamilyen vonatkozásban a háború következménye,

száz esztendőre arányosan elosztva elviselhető lett volna,

de egyetlen egy nemzedék vállaira rakva oly nyomasztó, hogy a ma világszerte tapasztalható gazdasági helyzetnek szükségképpen kellett bekövetkeznie.

Csodálatos, hogy éppen csak erről nem beszélnek a világ népei. Tárgyalnak leszerelésről, a mezőgazdasági árak kényszer-megállapításáról, és egyéb lehetetlen dolgokról, melyek az emberi természettel össze nem egyezhetők; de hallgatnak arról, hogy a mai helyzet borzasztó sulya alatt nyögő országok erőre kapni nem bírnak a teher könnyítése nélkül. Miután ezeket a terheket „leírni“ nem lehet, és miután a hitelező ha enged, még biztosságban tönkremegy és elpusztul, mint az adós, nincs más hátra, mint

fizetni mindent, amit fizetni kell, de észszerű beosztással észszerű kamattal, s nem rövidebb idő alatt, mint három nemzedék élettartama alatt.

A világ pénzügyeinek oly rendezése, mely nemcsak az adóságokat, hanem a most közvetlenül szükséges, egyedül a háború és következményei miatt szükséges beruházások költségeit, továbbá a háború miatt keletkezett nyugdíjterheket, rokkantsági, özvegyi és árva-segélyeket száz esztendőre osztja fel, — legegészségesebb módja lenne a világ összes országaiban a válság megoldásának és egy szebb jövő megalapozásának.

Kik fogják ezt leghamarább be látni? Azok a fiatal emberek,

akik számára nincs jövő,

ha minden úgy marad, amint van. Ezt az ifjúságot azelőtt így szoktuk nevezni:

„a nemzet virága“.

Már évek óta nem halljuk ezt a kifejezést, mely az ifjúság mai helyzetével oly éles diszharmoniaiban van. Ennek az ifjúságnak az erejéről és munkakészségéről lemondani lehet ugyan, de ez nem sokkal kisebb veszteség lenne, mint az a vérvesztés, melyet a háborúban résztvevő nemzetek szenvedtek.

Helyre kell hozni a mulasztást!

Az utóbbi időben számos érdeklődő, szemrehányó, vádaskodó, gonyolódó levelet kaptam a Pen Klubbal kapcsolatban. Most, hogy a választások már megtörténtek és a délszlávországi magyar írók közül nyolcan belekerültek az írók nemzetközi társaságába, nyugodtabban válaszolhatok a vádakra és szemrehányásokra.

Elsősorban azért kaptam szemrehányásokat, mert nem informáltam a beográdi Pen Klubot, hogy kik lennének azok a délszlávországi magyar írók, akik méltóan képviselhetnék irodalmunkat. Sokan az én mulasztásommal magyarázzák egyik zágzebi író társunk akéjóját, aki ugyan teljesen távol áll a Vajdaságtól és annak irodalmától, mégis a legnagyobb jóhiszeműséggel és a legnagyobb tájékozatlansággal meghívott író, nem író, sőt meghívta a meghívottak ismerőseit is a Pen Klub magyar tagozatába, a dubrovniki kongresszusra úgyhogy egy-két napig az volt a helyzet, hogy több délszlávországi — elsősorban szuboticeai — magyar „író” fog Dubrovnikban megjelenni, mint jugoszláv. Közben azonban irodalmunk igazi értékes munkái, akik nem laktak Szuboticeán, nem kaptak meghívót.

Mint hogy tölem senkisémet kért felvilágosítást, senkinek sem adhattam egyéni értékeléseket a délszlávországi magyar írókról. Hangsúlyozom az egyéni jelzőt, mert íróink részéről nem kaptam felhatalmazást, hogy többek nevében, esetleg egész irodalmunk nevében beszéljek. Ezért nem tudom magam mulasztással vádolni és zágzebi író társunk jóhiszemű és illetéktelen meghívásai az én mulasztásommal nehezen hozhatók összefüggésbe. Ő minden bizonnyal akkor is elküldötte volna meghívóit, ha én a legpontosabb felvilágosításra kapok felhívást és felhatalmazást.

A választás azonban új helyzetet teremtett. Most türelmetlen miétek jöttek. Miért maradt ki X, mikor Y bekerült? Ki informálta a beográdi Pen Klubot? Egy keserűen gonyolódó levél felsorolja irodalmunk kimaradt értékeit és a végén azt írja, hogy ugyánlásszik a kimaradottaknak csak az a bűnük, hogy aktív, tehetséges magyar írók, de nem laktak Szuboticeán. A gorombább, türelmetlenebb hangú vádakra már tesztek most említést.

Ha becsületesek és tárgyilagosak akarunk lenni, akkor el kell ismernünk, hogy itt mulasztás történt, hogy valóban kimaradtak irodalmunk értékes, komoly magyartehetségű, aktív munkásai.

Elsősorban hiányzik Farkas Geiza neve, aki egy könyvtári tudományos és jórésben szépirodalmi munka szerzője. Közülünk senkisémet tekinthet vissza olyan munkás és értékes irodalmi műlra, mint épen Farkas Geiza. Hiányzik Szirmai Károly neve, aki tagadhatatlanul legerősebb, legnemesebb novellistánk, akinek dus oeuvrejéből sajtójatos, borongós, bácskai levegő áramlik. Hiányzik Kristály István neve, aki a tisztamelléki zsellér lelkes poétája, novellában a nyomorult földről álmodó napszamosok igaz emberré magasztosultak. És hiányzik Kende Ferenc neve, akinek Petőfi tanulmánya előkelő helyet foglal el a Petőfi irodalomban s akinek novellisztikus írásai duhameli mélységekkel szépségekkel és misztikumokkal versenyeznek. Mind a négyen kiváló erősségek a délszlávországi magyar irodalomnak és annak legaktívabb tagjai. Nem akarom most a kimaradt fiatalabb tehetségeket is fel-

említeni, mert egyelőre ennek a négy írónak indokolatlan mellőzését kell sürgősen jóvátenni. Azt hiszem ebben osztoznak velem a Pen Klub új tagjai is.

A délszláv Pen Klub magyar tagjainak kötelessége lesz ezt a mulasztást helyrehozni és igazságtalanul mellőzött négy író társunkat felvételeire ajánlani. A beográdi Pen Klub jóindulatáról és nemcsak szándékáról már meggyőződöttünk ezért joggal hihetjük, hogy a Pen Klub hajlandó lesz kimaradt író társainknak is helyet adni. Ezzel azután elűnk a keserű vádakra, a türelmetlen szemrehányásokra, a felkavart indulatokra, melyeket a Pen Klub magyar tagozatának vajudása és megszületése kellett életre.

Szenteleky Kornél

LATOGASSA
MEG

Szönyegkiállításunkat

Grand Hotel (National) termeiben

Szuboticeán

A kiállítás május 14-én, vasárnap zárul. Elfogadjunk megrendeléseket

24 havi lefizetésre

Kralj. Banska Tkaonica
Čilima Drinske Banovine Sarajevo

Sirvafakadt az uccán a gyilkos Markovics

A gyilkosság színhelyén megtartott kihallgatáson nagyon idegesen viselkedett a gyilkos bankár — A tömeg meg akarta lincselni az uccán Markovicsot

A beogradi rendőrigazgatóság-tól erős kíséret mellett autón a gyilkosság színhelyére, a George Cerniceva uccán 27. számú házához hajtottak tegnap Markovics Mihajlot, hogy pontosan rekonstruálják az embertelen bűntény lefolyását.

Amikor beléptek az Adria film volt helyiségébe, a gyilkos igen idegesen viselkedett. Szemeit folyton a falakon és a mennyezeten jártatta és nem mert lenézni a padlóra, mintha félt volna attól, hogy esetleg vérvonásokat lát, a-

melyek borzalmas tetteire figyelmeztetik. Csak nehezen választott a kihallgatást vezető Popovics Rada bűnügyi osztályfőnök kérdéseire és kínosan nehéz percek teltek el, míg elmondta, hol állt a szerencsétlen Sztankovics György, amikor Miljkovics hátulról a baltával fejbésujtotta. Amikor a rendőrség a balta után érdeklődött, Markovics azt mondta, hogy az elrejtés helyén hagyták, nehogy valaki megtalálja a lakásban a véres gyilkolószerszámot.

A Frankopanszka uccában megtartott házkutatás alkalmával a rendőrség emberei átkutatták Markovics ruhátárát, amely méltán felveheti a versenyt a legelőkelőbb divatárúzet fényes kirakattal is.

A legelőkelőbb és legelegánsabb divatemberek is megirigyelhetnének ruhátárát.

A második helyszíni szemle után kivitték az uccára és beültették az autóbába. Több fényképész rászegelte gépét Markovicsra, aki erre sirvafakadt és arra kérte őket, hogy legalább az uccán ne fényképezzék le.

Ezalatt az uccán óriási tömeg gyülekezett, amely igen fenyegető magatartást kezdett tanúsítani.

— Uá!... Uá!... hangzott minden felől és öklök, botok emelkedtek fenyegetően a levegőbe.

A detektívek azonban gyorsan az autóbába emelték a gyilkost és visszavitték a rendőrségre.

Telefoni lopott a gyilkos

A helyszíni szemle után a gyilkost kivitték az uccára és beültették az autóbába, amellyel új lakásához, a Frankopanszka uccán 3. számú házhoz hajtottak. A rendőrség itt is házkutatást tartott és itt érdekes felfedezést tettek. Markovics lakása fölött lakik Radovics semmitőszéki bíró, akinek

27—170 számú telefonja van. A telefon május elsejéig kifogástalanul működött, május elseje után azonban mintha kikapcsolták volna. Markovics a telefon külső vezetékeit egészen egyszerűen átkapcsolta a maga lakásába és ő használta a 27—170 számú telefont.

Amikor a tüzoltók politizálnak

Innsbruckban elbocsátották a hivatásos tüzoltókat, az önkéntes tüzoltók sztrájkba léptek

Innsbruckból jelentik: A múlt szombaton lezajlott tüntetések alkalmával a nemzeti szocialisták egy Heimwehr egyenruhába öltöztetett bábut húztak fel az egyik zászlórudra. A város polgármestere utasította a hivatásos tüzoltókat, hogy vegyék le a bábut.

A tüzoltók megtagadták az engedelmességet, mire a polgármester valamennyi hivatalos tüzoltókat elbocsátotta. Erre az önkéntes tüzoltók kijelentették, hogy szolidárisak a hivatalos tüzoltó kollégáikkal és nem hajlandók tüzet oltani.

Rosszul áll Amerikában az adósság moratorium ügye

Roosevelt nem adta fel a reményt, de moratoriumról aligha lehet szó

Washingtonból jelentik: A hadiadósságok kérdésének rendezése napról-napra nagyobb nehézségekbe ütközik. Washingtonban jól tudják, hogy az európai államok június 15-én semmiesetre sem fizetnek, mégis úgy vélik, hogy belpolitikai szempontból célszerűbb, ha Roosevelt nem ad moratoriumot.

határozottan ellenzi a hadiadósságok kérdésének revízióját. Mindazonáltal kétségtelen, hogy ha az európai államok közül egyik sem fizet, úgy a kormánynak mégiscsak foglalkoznia kell a kérdéssel.

Általában azt hiszik, hogy ha az elnök moratoriumot ad, az súlyos zavarokra ad békésbék súlyos természetű zavarokra ad

alkalmat, különösen a bérlők körében. Roosevelt mindazonáltal nem adja fel a reményt, hogy valami módon mégiscsak rendezze a kérdést.

— Ötszáz illetőségi bizonyítványt adtak ki eddig Noviszádon az utlevélkérvényezőknak. Megírtuk, hogy a noviszádi rendőrség ezentul csak azoknak ad ki utlevelet, akik igazolják illetőségüket. A noviszádi városi jegyzői hivatalban a rendelet kiadása óta igen élénk a forgalom. A jegyzői hivatal utlevélkérvényezőknak eddig több mint ötszáz illetőségi bizonyítványt állított ki.

Kevés pénzért sok jó dolog egyszerre. Hol? Hogyan?

Ha nincs étvágya, igyék reggel, délelőtt és este egy pohár **radecini gyógyvizet** a az étvágya önmagától visszatér. Egy pohár **radecini gyógyvizet** olta a szomjúságot, kimos minden zsíradékot a szájrügből és kellemesen üdíti és felhívja azt. Szív- és emésztési zavarok ellen a **radecini gyógyvizet** igen eredményes, de megelőző szernek is kitünő. Ha rendszeresen iszja, egészséges marad. Kérje a kereskedőjétől. **Lerakot és árutató: Hoffmann Arnold, Novisád, Putakut 37.**

Nagyarányu dalárda hangversenyt rendez a becskerekeli Vöröskereszt egyesület

Becskekerekről jelentik: A Vörös kereszt becskerekeli szervezete június 3-án és 4-én, pünkösd előestéjén és vasárnapján nagyszabású Vörös kereszt-napot rendez Becskereken. Szombaton, június 3-án este 9 órakor az összes becskerekeli énekkarok és a katonai zenekar bevonásával nagyszabású hangversenyt rendez a Vojvodina szálló színháztermében. A nívós műsoron értékes számok szerepelnek.

Pünkösd vasárnapján, június 4-én délelőtt a Vörös kereszt hölgytagjai gyűlést tartanak a város központjában. Tíz órakor hatalmas propaganda felvonulást rendeznek Becskerek utcáin. A felvonulásban részt vesznek a Vörös kereszt ifjúsági szervezete, a samaritanusok, a cserkészek és a tűzoltók, azonkívül a felvonulást három zenekar kíséri. A katonazenekar pünkösd vasárnapjának délelőtti ténzert ad.

A Vörös kereszt dalárda-hangversenye iránt Becskereken óriási érdeklődés nyílt, mert már évek óta nem volt Becskereken dalárdahangverseny. Belépődíj 10 dinár, diákjegy 3 dinár. Jegyelővételt a Vojvodina szállóban.

Ma délelőtti gyűlést tartanak a noviszádi fémmunkások

A noviszádi fémmunkások szak-szervezetének vezetősége vasárnap délelőtti tíz órára a munkáskamara Njegoseva uccái épületében gyűlést hívott egybe, amelyen a fémmunkások panaszait fogják tárgyalni. Az utóbbi időben ugyanis a fémmunkások körében növekszik a munkanélküliség, másrészt pedig a dolgozó fizetésekben egyre feltűnőbb az a jelenség, hogy nagy számban foglalkoztatnak inasokat. Az inasoknak ez a „dítenyészése” nemcsak a szakmunkásokra káros, hanem az inasok jövőjére is, mert szakképzettség nélkül válnak segédeké és ezért a fémmunkások erre a jelenségre a hatóságok figyelmét is fel akarják hívni.

Vásárcsarnok építését tervezik Becskereken

Koszanics Milorad becskerekeli rendőrgazdától tervet dolgozott ki arra vonatkozólag, hogy Becskerek központjában vásárcsarnokot építenek, amelyen a Kralja Petra és Maszarikova utcákkal kötnék össze. Terv szerint a város kiséjítitani az összedőlő Dr. Kleics-féle házat, amelynek helyére felépítenek a vásárcsarnokot, míg a Bukovics ház udvarát összekötő utcává építik ki. A nagyszabású tervet hamarosan betervezik a városi tanács el-

Napi százezer látogatóra számítanak a gödöllői cserkész világjamboreen

Háromszáz pavilonból álló üzletváros, 3000 személy betagozására alkalmas cukraszda, nemzeti főzőiskola, repülő és vízfőző

Előkelő vendége volt a magyar cserkészeknek a napokban. Godfrey Fausset tábornok, a jamboreen résztvevő angol csapatnak a főparancsnoka tett helyszíni látogatást Gödöllőn. A legnagyobb elragadtatással és meglepéssel nyilatkozott a táborhely szépségéről és célszerűségéről. Szébb és jobb helyen, mint a gödöllői Királyi és Erzsébet park, nem lehetne megrendezni a jamboreet.

Nagy lépésekkel haladnak előre az előmunkálatok a jamboree megkezdéséhez. A földmunkálatok már befejezés előtt állanak: elkészült már a kilencedik kút furása is, amelyből bőséges feltörő vizet kaptak s már hozzáfogtak a tizedik, az utolsó kút furásához is. 10 bőséges és ujjonnan furt kút látja el a közel 50.000 létszámú cserkészállatot. Külön hatalmas vízvezeték-hálózat, mint a véretek a testben, hálózák be a hatalmas terepet. Ugyancsak ebben a hónapban kezdik meg villanyhálózatok, egészségügyi berendezések, ruhahatárok, tribünök stb. építését.

A táborban napi 100.000 látogatóra számítanak. Ennek a hatalmas tömegnek, valamint a nagy autóforgalomnak a biztosítására egész új utakat építettek meg, többek között a »Cserkész körút«-at is, mely az egész tábor körülvesszi. Azonkívül a nagy bemutató színhelyére, külön erre a célra 4 hidat építenek az úton keresztül, hogy az autók zavartalanul közlekedhessenek alatta.

Külön érdekessége lesz a tábornak a közönség szórakoztatására szolgáló mozi és színház. A színház a változatos műsor tekintetében felülmulja a világ valamennyi »civil« színházát, hiszen 40 nemzet kiváló reprezentánsai szerepelnek napi két előadásban. Az amerikaiak már előre bejelentették egy 5 képes szindarab előadását, melynek díszleteit a tengerentúlról hozzák magukkal; de a többi nemzetek is sok érdekes jellel vesznek részt az előadásokon.

Egy külön része a tábornak: az üzletváros, melynek mintegy 300 pavilonját most kezdik építeni. A jellegzetes magyar népipari, iparművészeti és cserkészszükségleteket áruló pavilonom kívül 3000 személyes cukraszda, tejesarnok, drogéria, fényképezés, patika, levelezőlap, könyvkereskedő, borbély, posta stb. üzlete fog működni. Egyik része a városnak a kiállítási pavillon, mely a cserkész történetét, Magyarország faunáját, mezőgazdaságát, népviseletét, azonkívül cserkészművészek tárgyait mutatja be. Tervezték azonkívül egy »nemzeti főzőiskolát«, melyben a nemzetek speciális ételeit kóstolhatja meg a közönség.

A tábornak lesz külön repülő és vízi tábora. Egyes nemzetek már jelentkeztek a repülőtáborba, melynek külön vitorlázórepülő modell kiállítása lesz. A vitorlázó repülésre különben Gödöllő igen alkalmas terep. A vízi-bemutatókat, versenyeket a Duna csepeli ágában tartják meg.

A jamboree alkalmával több százezer jamboree-záróbélyeget adtak ki, mely teljesen elfogyott, úgy, hogy újabb nagy mennyiséget adnak ki. A bélyeggyűjtők nagy örömeire külön jamboree bélyeget adnak a táborozás idejére.

Eddigiek szerint Jugoszláviát 400 cserkész képviseli a IV. altáborban, amelyben magyar, lengyel, orosz menekült, délafrikai és japán csapatok vesznek részt.

Értesülésünk szerint igen sok külföldi látogatója is lesz a világtábornak, akik részint saját autójukkal, részint külön vonatokkal érkeznek Gödöllőre. Reméljük, hogy Jugoszláviából is nagyszámú érdeklődő érkezik Gödöllőre, hiszen a szomszédosság nagy lehetőséget nyújt arra, hogy kevés pénzzel szemtanúi legyenek ennek a felejthetetlen világjamboreenak.

Pirovsky Lajos

Pünkösd kirándulás az Adriára és Velencébe

Öt napig tart a Putnik Fruska Gora nagy kirándulása

A Putnik menetjegyjroda és a Fruska Gora turista egyesület pünkösdre nagyszabású kirándulást szervez a Beograd—Szusák—Velence—Ráb, Szusák, Beograd vonalon. A kirándulások különvonaton és különhajón teszik meg az utat. Az eddigi tervek szerint Szusákon félnapot, Velencében egy napot, Crikvenicán két napot töltenének, ahonnan a plitvicei tavakhoz és Ráb szigetére rendeznek kirándulást.

Jugoszláv állampolgárok utlevél

nélkül vehetnek részt a kiránduláson, mindössze illetékes rendőrhatalóságtól vagy főszoigabiro-ságtól kell fényképes személyazonosság igazolványt kiváltani.

A személyazonossági bizonyítványra a kiállító hatóságnak rá kell vezetnie azt, hogy az illető résztvehet a Putnik velencei kirándulásán. Ezen személyi igazolványok alapján a szusáki Putnik névjegyzéket állítat össze, amelyet a szu-

sáki rendőrfőnökség és a szusáki olasz alkonzulátus látamozni fog és így utaznak a kirándulók Velencébe. Minden kiránduló vegyen magához még egy fényképes személyazonossági igazolványt. Ez lehet a Fruska Gora turista egyesület igazolványa is.

A kirándulás résztvevői tehát meglehetősen rövid idő alatt nemcsak a Felső-Adriát tekinthetik meg, hanem nagyjában Velencét is.

Az utazás a Beograd—Szusák—Beograd részen III. osztályon 260, II. osztályon 420 dinárba kerül. A Szusák—Velence—Crikvenica—Szusák részen III. osztályon 200, II. osztályon 300 dinárba kerül.

Az egész út ára tehát III. osztályon 440, II. osztályon pedig 700 dinár.

A végleges és pontos árat még nem lehetett megállapítani, annyi azonban már bizonyos, hogy nem lesz több az előirányoztnál.

Az ejjelezés és ellátás árát nagyon utányosan fogják megállapítani, úgy hogy

e kirándulás egy ötödébe sem kerül annak, mintha valaki egyedül tenné meg ezt az utat.

A vasuti és hajó költségek egyes utazásnál ötször annyiba kerülnek, mint ennél a társas utazásnál.

Az eddigi szomorú tapasztalatok arra készítettek a rendezőseget, hogy már most kiküldje egy megbízottját, aki a helyszínen köt megállapodást a szállodákkal és éttermekkel, hogy a jó és olcsó ellátást biztosítsa. A vasutigazgatóságnál lépéseket tettek, hogy legalább 40%-kal több férőhely legyen a vasuton, mint ahány utas jelenkezik, hogy a hosszú utat mindenki kényelmesen megtehesse. A Putnik tehát mindent megtett, hogy a résztvevők minél kényelmesebben tethessék meg ezt az utat és minél jobban érezhessék magukat.

A kirándulás június 2-től 7-ig tart.

Kirándulás Délszerbiába

A velencei kirándulással egyetemben Délszerbiába is rendeznek kirándulást. Ez az út is június 2-től 7-ig tart. A kirándulók Szkoplyéba és Ohridba látogatnak el. Az út Szkoplyéig III. osztályon 150, II. osztályon 240 dinárba kerül oda és vissza. Szkoplyétől Ohridig autón teszik meg az utat ez 250 dinárba kerül.

A hajdukovól volt magyar földbérlok kártalanítása

Az agrárlikvidáló bizottság tegnap befejezte munkáját Szubotícán. Hajdukovón többszáz magyar családtól elvették a földkeket, amelyeken már házak is voltak. A bizottság 140 háztulajdonosnak 900 ezer dinár kártérítést ítél meg. Még többszáz magyar várja a kártalanítást, amit kilátásba helyeztek.

Hétfőn folytatja a semmitőszék Tyoszics Nebojsa és társai ügyének tárgyalását

A noviszádi semmitőszéki tanács tegnap délelőtt foglalkozott Tyoszics Nebojsa volt topolai községi főjegyző és társainak büntetésével.

Tyoszics Nebojsa és társainak ügye annakidején az egész országban nagy feltűnést keltett. Mint ismeretes Tyoszics és társai, akik községi tisztviselők voltak sorozatos visszaéléseket követtek el, különböző személyeket megszaroltak, sikkasztásokat követtek el, megvesztegetési pénzeket fogadtak el, valamint más kisebb nagyobb szabálytalanságokat követtek el.

A szuboticiai törvényszék március 14-től április 9-ig tárgyalta a monstrepört, amelynek hét vádlottja és nagyon sok tanuja volt és április 16-án hirdetett ítéletet. Tyoszics Nebojsa volt topolai községi jegyző, Szirtes Alekszandar volt községi albiró, Popovics Alekszandar volt adóhivatali jegyző, Balog Sztéván volt kereskedelmi utazó, később községi alkalmazott, Jerkovic Bozsidar, Tapavica Branko és Kovacevics Sztan ko községi hivatalnokok felett.

Az ítélet szerint a bíróság Tyoszicsot a negyedik vádpontban találta bűnösnek, mert Csifrák János topolai vendéglőstől 8000 dinárt zsarolt ki italmérési engedélyének és nyitvatartási engedélyének megadásáért. Továbbá 1930-ban Róth Jakab községi állatorvostól 9500 dinárt zsarolt ki azaz, hogy ha nem fizet, elveszti állását. Tyoszics azt állította az állatorvosnak, hogy a pénzt valamilyen nemlétező alapra kell adnia és hogy más is felajánlott már 9500 dinárt az állásért.

Szirtes Alekszandart bűnösnek találta a bíróság, mert Csifésák Jánost és Roth Jakabot magához hívatta a vizsgálat megindulásakor és rávette őket, hogy hamisan valljanak. Ezzel segédkezett nyújtott a büncselekedet palástolásához. Szirtes ezenkívül 1930 júliusában megjelent a szuboticiai Automobilia cégnél és huszezer dinárt kért, hogy kieszközölje, hogy Topola község az Automobilia cégnél vásárolja meg a locsolótankot. Popovics Alekszandar bűnös, mert 1930. márciusában hatezer dinár megvesztegetési pénzt fogadott el és ezért először 1.5 millió, később pedig 1.2 millió dinárra becsülte fel a Patria malmot. Végül Balog István tizenháromezer sikkasztás büntetésében bűnös, mert a büntetési pénzek befizetési venyéit meghamisította és a pénzt magának tartotta meg. Ezenkívül 4860 dinárt elköltött a hivatalos pénzekből és jogtalan kifizetéseket eszközölt.

A bíróság Tyoszics Nebojsát 3 évi szigorított fogházra, 3 ezer dinár pénzbüntetésre és polgári jogainak 3 évi felfüggesztésére ítélte. Szirtes Alekszandart 2 évi szigorított fogházra, polgári jogainak 3 évi felfüggesztésére, Popovics Alekszandart másfél évi fogházra és hivatalvesztésre, Balog Istvánt pedig másfél évi fogházra és hivatalvesztésre ítélte.

A bíróság az elítélteket a per költségek viselésével is elmarasz-

tala.

A bíróság Jerkovic Bozsidar, Tapavica Brankót és Kovacevics Sztankót bizonyíték hiányában felmentette a vád és következményei alól és elrendelte Tapavica Brankó azonnali szabadlábrahelyezését.

A vádlottak mind felebbezték az ítélet ellen. Hadzsi Kosztics Koszta államügyész felebbezést je-

lentett be az egész ítélet ellen, kivéve Jerkovic Bozsidar ítéletét, továbbá a teljes ítélet revízióját kérték az elítéltek védői is, továbbá megfelebbezték a bíróság azon határozatát, hogy az elítéltek tovább is vizsgálati fogságban maradnak.

A semmitőszék tegnap délelőtt nem tudta befejezni a tárgyalást és úgy határozott, hogy a felebbezések és újrafelvételi kérvények ügyében hétfőn dönt.

Franciaország visszaállítja teljes vámszabadságát

Ebben a szellemben kötött kereskedelmi pótegyezményt Csehszlovákiával

Párisból jelentik: A külügyminiszteriumban tegnap írták alá az 1928-ban kötött francia-csehszlovák kereskedelmi egyezményhez csatolt pótegyezményt. Az egyezmény értelmében, a most érvényben levő vámtételeket

mindkét fél szabadon módosíthatja, tizenöt napi előzetes bejelentés

után. A pótegyezmény bizonyos vámtételeket kivon a legtöbb kedvezményt élvező rendelkezés alól.

Az egyezmény egyik pontja, annak a kereskedelem politikának, melynek célja a francia állam vámügyi szabadságának teljes visszaszerzése.

A jövőhéten válságba kerül a leszerelési konferencia

A francia sajtó követeli, hogy Németországot állítsák határozott tények elé

Párisból jelentik: A francia lapok hasábos cikkekben foglalkoznak a leszerelési értekezlet válságával. Az Echo de Paris kijelenti, hogy Németország nemcsak Franciaországgal találja magát szemben, hanem Angliával és Amerikával, sőt Olaszországot is megfontolásra készíti a helyzet. A Republique úgy véli, hogy

még a hitlerista Németország is hajlandó együttesen leszerelni, de ellenez mindent, ami háborút készít elő.

A Populaire felhívja Franciaország genfi képviselőjét, hogy ne nyugodjon bele a kudarcba. Semmi sem mutatja, hogy Németország nemet mond, ha olyan tervezet terjesztenek elébe, amelyhez a többi állam már hozzájárult és amelyből kitűnik, hogy Európa be-

esületesen hozzájárulhat a leszereléshez.

Genfi jelentés szerint a leszerelési főbizottság döntő vitáját a jövőhétre halasztották. A franciák meglepedéssel vették tudomásul ezt a döntést, mert így lehetővé válik, hogy Németországot befejezett tények elé állítsák és

szegessék le az egyes felek felelősségét.

Angliában szintén örvendenek az elhalasztásnak, Henderson pedig reméli, hogy az értekezlet mégis sikerül majd megmenteni. Ezzel szemben a Journal de Geneve nem tartja indokoltnak ezt a bizakodást és úgy véli, hogy a konferencia

a jövő héten válságba kerül, hacsak nem jön közbe valamiféle váratlan meglepetés.

A Heimatchsutz kitart a Dollfuss kormány mellett

A kancellár változatlan jóindulatáról biztosította Stahrenbergéket

Bécsből jelentik: Stahrenberg herceg a Heimatchsutz vezére tegnap ünnepelte születése napját. Az ünnepély alkalmával Stahrenberg biztosította a kancellárt

az egész Heimatchsutz teljes bizalmáról.

Az üdvözlésre Dollfuss kancellár viharos helyesléssel kísért válaszában többek között ezeket mondotta:

— Mindazokban a politikai bizonytalanságokban, amelyek az utóbbi

időben előfordultak, Stahrenberg herceg hűséggel és őszinte bajtársiassággal viselkedett. Nem mulasztatom el annak kijelentését, hogy ezt

mennyire nagyrabecsülöm

és szem előtt tartom ezt az elvet, hogy: hűségért, hűséget.

Új műsor a noviszádi Olympia Varietében. Atalákitott nagytermében 3 Condora akrobaták. 5 táncosnő. Beléptéj nincsen.

Szlv. ideg-, vesebajokat és anyagcsere zavartokat rendkívül sikerrel gyógyult

SLATINA-RADENCI GYÓGYHELY

A tavaszi szezonban (május 15-től június 30-ig) lezártított árak: Husznapi teljes ellátás, lakás, étkezés, fürdő, orvosi kezelés és felügyelet személyenként 1400— dinár. Prospektusok a Putnik összes kirendeltségeinél és Slatina-Radenci gyógyhely igazgatóságánál kaphatók.

Színház

Nagy sikerrel mutatták be tegnap este Noviszádon Kocsa Miloje „Na svome ognjistu“ (A saját otthonban) című társadalmi drámáját

Huszadikán mutatják be Rajkovic Joca, a noviszádi munkáskamara volt kultur referensének történelmi drámáját

A noviszádi szerb Nemzeti Színház ezekben a hetekben két olyan drámát is mutat, illetve mutatott be, amelynek szerzőit Noviszád társadalmi életében is jól ismerik és akik így a színház iránti érdeklődésen kívül még a helyi szerzőnek kijáró érdeklődésre is számíthatnak. Az első bemutató tegnap este zajlott le a Habag nagytermében, ez alkalommal Kocsa Miloje volt noviszádi rendőrigazgató, a kiváló színműző háromfelvonásos társadalmi-bűnügyi drámáját adták elő nagy sikerrel. „Na svome ognjistu“ (A saját otthonban) a címe a háromfelvonásos drámának, amely a háborúból hazatérő és a világháború ezer szenvedésén átment férfiak problémáit boncolgatja nagy lélekismerettel. Magáról a bemutatóról legközelebbi számunkban írunk, most lapzártakor csak annyit jegyzünk meg, hogy a premiért nagy és lelkes közönség nézte végig, amely igen sokat tapsolt az előadásnak.

A Nemzeti Színház május 18-án ismét Kocsa Miloje szindarabot mutat be, ez alkalommal „Az égér“ című kétfelvonásos bohózat kerül bemutatásra. A bohózat magyar szövegét Csuka Zoltán fordításában a Reggeli Ujság már annakidején közölte.

Rajkovic Joca, a noviszádi munkáskamara volt kulturreferensének és jelenleg a becskeréki munkáskamarai kirendeltség vezetőjének „Aldeji“ című történelmi színművét május 20-án mutatja be a noviszádi Nemzeti Színház. A színmű főhőse Dojcsin Petar, magyar nevén Dóczy Péter, akinek afakját egy a magyar, mint a szerb népdalok is megörökítették. A szerb és magyar történelemnek sok közös lapja van és ezekről a lapokról való ez a színmű is, amely éppen azért nemcsak a szláv, hanem a magyar közönség körében is nagy érdeklődésre tarthat számot. A bemutató előadások iránt a noviszádi színházkedvelő közönség körében általános érdeklődés nyilvánul meg.

— Lilian Harvey hódításainak egyik fő titka: karcsúsága! Ezt minden nő elérheti, ha fűzőjét, melltartóját Barth Lauránál vásárolja (Noviszád, Petra Zrinjska 17.)

Háborúról beszélt a francia miniszterelnök

A magánipar legyen készen arra a szerepre, amelyet háboru esetén be kell töltenie —

Párisból jelentik: A szenátus éjszakai ülésén Daladier miniszterelnök feltűnően harcias beszédet mondott, amely nemzetközi politikai körökben élénk megdöbbenést keltett.

A francia miniszterelnök ezúttal nevével nevezte a háborút. Daladier kijelentette, hogy Franciaország híve a leszerelésnek és a békének de elő fogja készíteni az ország védelmét és készen akar állni minden eshetőségre. Franciaország fel kívánja szerelni hadseregét minden szükséges eszközzel. Békeszerető de tudatában van erejének és jogainak. Franciaország soha sem hátrál meg az erőszakos megoldás elől, bármilyen oldalról jöjjön. A magánipar legyen készen arra a szerepre, amelyet háboru esetén viselnie kell.

Szememre vetették, hogy nem rendeltem tankokat. Erődményeink áttörhetetlen védelmi falat biztosítanak számunkra. A védelmet mindenesetre biztosítani kívánjuk, de azt is akarjuk, hogy ez a védelem tiszteletet szerezzen az egész vonalon.

Daladier beszédét a szenátus nagy tetszéssel fogadta.

A tökdísznő

Ahogy kijövök a Szlobodából irányt veszek a futaki uton hazafele. Az eső esik. Legalább valami leesik, ha már a mai üzletekből nem esik le semmi. Az eső azonban esik már három hete szakadatlanul. Mintha a szomorú gazdasági állapotokat siratná az idő is. A felöltöm gallérját fel, a kalapom szélét lecsapom és mint egyedüli vándor ezen kietlen éjszakában érek a zsidótemplom elé. A sarki lámpás egy velem szemben dülöngélő vándor alakját világítja meg. Jobbra-balra dől. Amikor elélem ér megszólít a részeg emberek szokásos kedélyes hangnemében:

— Pardon, bohcsánatot a zavar-gásért uhram, de ugye megméltot-tatik ízélni hem, hem...

— Hogyne méltotztatok, — mon-dom én, — csak tessék uram egészen nyugodtan kiönteni előttem szive szomorú bánatát... Csak tessék e-gészen nyugodtan!

— Hát tessék tudni, — mondja ő, — úz úgy volt, hogy aszongya a Tó-ni, ígyünk még egy fél lityivel pajtás. Hát ittunk. Hun ő tötött, hun én it-tam, hun én ittam, hun ő tötött. De az egész csak időtötésből volt. Osz-tán ő haza ment és én is haza akarok menni.

— Hát csak tessék nyugodtan ha-zamenni, — nyilatkozom jóakaratu-lag.

— Igen, igen, de mit szói majd e-hez a gyöngé állapotomhoz a tök-dísznő?

— A tökdísznő? ... Hát annak meg mi köze uraságod labilis állapotához?

— Uram, ez a tökdísznő az én édes feleségem... Ha most így haza me-gyek, akkor legelső sorban kapok két darab békebeli, tehermentes pofont és aztán ordítani kezd a feleségem: »Már megint tökrészes vagy te dísz-nő«. Innen ered az, hogy az én fe-lelőségem a tökdísznő... Uram nagyon kérem kíséjen haza és mondja meg a feleségemnek, hogy mi együtt érettségiztünk és hosszú idő után most találkoztván megünnepeltük a régi barátságot és egy kicsit leszop-tam magamat... Ha Isten ismer uhram megteszi nekem ezt a kis szí-veiséget.

Tekintettel arra, hogy örök idők óta a szívemen viseltem bajba jutott felebarátainak szenvedéseit, dacá-ra a rémes időnek hősi elhatározás-sal kötelességemnek tartottam meg-védeni bájosan részeg barátomat a tökdísznő ellenében.

— Hát uram mehetünk, — mon-

Tegnap délután öt órakor Noviszádra érkezett Budanovics Lajos püspök

A püspök ma és holnap osztja ki a bérmálás szentségét Noviszádon

Budanovics Lajos püspök bér-makörutján tegnap délután érke-zett meg Temerinből Noviszádra. A temerini hívők nagy szeretettel és tisztelettel fogadták a főpász-tort és bucsuztak el tőle. Buda-novics Lajost a noviszádi esperesi kerület területén Fáth Ferenc no-viszádi apát, esperesplébános ki-sérte, vele, valamint Vojnics-Tu-nics Antal személyi titkárával ér-kezett meg a püspök Noviszádra.

Miután Budanovics Lajos püs-pök határozottan kijelentette, hogy a gazdasági válságra való tekintettel semmiféle ünnepélyes fogadtatásban nem óhajt része-sülni, így a megérkezése teljes csendben történt. Budanovics La-jos a beltéri katolikus plébánián

szállt meg és délután hat órakor onnan ment át a belvárosi plébá-nia templomba, amelynek bejára-tánál Fáth Ferenc esperes, apát-plébános a papság és a hívek é-lén fogadta a főpásztort. Délután hat órakor litánia volt a plébánia templomban, amelyen a püspök is résztvett. Litánia után három-nyelvű szentbeszéd volt.

A bérmálást a következő sor-rendben tartják meg: ma délelőtt a beltéri plébánia templomban, délután a rókusai templomban, hol nap délelőtt pedig a telepi Szent Erzsébet templomban. A püspök noviszádi tartózkodása alatt hiva-talos látogatásokat nem tesz és látogatókat nem is fogad.

Ujabb incidens Rozenberg dr. londoni látogatása során

A kommunisták szónokolni akartak az étteremben a Hitler kormány ellen

Londonból jelentik: A Claridge szállodában, ahol Rozenberg dr. lakik, tegnap újabb incidens tör-tént. A szálloda éttermében az ebédlő alatt az egyik asztal mel-lelt felállt egy asszony és egy férfi.

Röpiratokat osztogattak és

beszédet akartak mondani a Hitler kormány ellen.

Az étterem vendégei között nagy izgalom támadt, melynek a személyzet vetett véget azzal, hogy a férfit és nőt kivezette a terem-ből. Megállapították róluk, hogy tagjai a kommunista pártnak.

dom sorsdöntő elhatározással, — merre menjünk?

Pompás kedélyű barátom egyet fordít rajtam. Belémkarol és botor-kálni kezdünk. Már a temerini út ele-jén lejtünk. Gondolom magamban barátom elég messze lakik, de ha már ígertem a védelmet hát úr ma-radok és szentül kirtartok az adott szó mellett. Már a temerini út végén a sorompókat érzük el amikor meg-torpanok. Annyi jogom csak van, hogy érdeklődjem barátom lakását illetőleg. Kicsit már sokat is járunk és rémesen zuhog az áldás felülről.

— Ha nem veszi zokon kedves uram ha már ön tudta, hogy ilyen messze lakik, hát igazán vehetett volna egy autót. Ez nem került volna olyan sokba és én nem tettem volna tönkre a ruhámat.

— Hát ez igaz kedves uhram. Erre én is gondoltam az első pillanatban, de tekintvén azt, hogy a pénzem az utolsó dinárig elittam úgy gondol-tam nem marad más hátra mint gya-log menni. Még a vonat költséget is elittam.

— A vonat költséget? — tatom el a számat... Hát ön vonattal szokott haza menni?... Hát hol az ön la-kása?

Gondoltam az úr olyan kedves és majd csak elballagunk így együtt Temerinig...

Itt aztán barátom már nem foly-tathatta mondkáját, mert tölem kapta meg előlegben azt a két béke-beli, tehermentes pofont amit a tök-dísznő szokott kiutalványozni.

—agyar

PARK

BUDAPEST

BAROSS TER 10.
A keleti pályaudvar mellett

Elsőrangú, központi fűtéses szobák már négy pengőtől kezdve. Allandó hideg-meleg víz! Kitűnő polgári étterem, olcsó panziórendszer! A vidéki uriközönység szállodája!

Minden olvasónk, aki la-punkra hivatkozik, 20% engedményt kap

Modern vágóhidat és jéggyárat építenek Topolán

A községi képviselőtestület ülésén megengedték Mijatov Milan-nak, a Vénusz fürdő tulajdonosá-nak, hogy az ujonnan épített für-dőből utat nyithat a községi sétá-terre. Mihálovics Béla háza előtt mélykutat furat, aminek költsé-geihez a község 1934—35-ben é-venként kétezer dinárral járul hozzá. A Dobro Delo elszámolá-sát 30 ezer dinárról elfogadták és az egyesület vezetőségének jegyzőkönyvi köszönetet szava-ztak. A képviselőtestület elhatá-rozta, hogy a község földjeit el-adja, kivéve az Emusicson levő husz hold kaszálót, amit az apa-állatok részére fenntartanak. A földeladásból befolyó összegből felépítik a karkatari iskolát, a modern vágóhidat jéggyárat és hűtőházat.

Új ügybeosztás a becske-reki járásbírószágon

Becskekről jelentik: Markovics Bo-rivoj, a becskekeri járásbírószágon új ve-zetője hivatalbalépésekor új ügybeosztást dolgozott ki. A bíróságon négy osztály működik. Az I. osztály, melynek ve-zetője Markovics Borivoj, mezői a vég-rehajtási és hagyatéki ügyeket, a II. osztályba, amelynek vezetője Zdelar Lyubomir tartoznak az összes polgári peres ügyek. Ez osztályban dolgoznak még Podgradszki Iván, dr. Raskov Ma-sa és Bozsics Vladiszlav járásbírók. A III. osztályba a büntetőügyek tartoz-nak. Referens dr. Popovics Alekszan-dar, aki az 1933. évi ügyeket tár-gyalja, míg a kisegítő dr. Raskov Masa és Bozsics Vladiszlav járásbírók az 1929—1932-ből eredő ügyeket tárgyalja. A IV. osztályba a telekkönyvi ügyek tartoznak, vezetője Markovics Borivoj vezető járásbíró.

Higienikus nyári ingek

már **39.50** dinártól kezdve kaphatók

Klein Jenő

üzleteiben,
Novi Sad, V. Bečkerek, Senta

Szemtől-szemben a gazdasági válsággal

Csantavir gazdasági, kereskedelmi és kulturélete a válság elleni küzdelemben

Irtta: CSUKA ZOLTAN

Borongó őszi felhők futnak a májusi égen, amikor a vonat a kora reggeli órákban megáll a zsedniki vasutállomáson. A csantaviri vasúti vonal szinte csábító szárazsággal kanyarodik el a fekete földek közé a messze horizont felé, amerre Csantavir sejtődik, csatlakozás azonban nincsen a noviszádi vonathoz. Az állomás kerítésénél dobrovoljacok támaszkodnak a kőnyökökre és kínálgatják a kocsijukat, amely nincs is ottan.

— Harminc dinár — mondja az egyik, — ebben a sáros időben nem viszem be Csantavirre kevesebért.

Megnézem az utat: nyári ut benne tengerszemnek beillő tócsák, városi ember az első pillantásra el sem hiszi, hogy ezen az uton a szekér elvánszoroghat Csantavirig, amely messze, nagyon messze, nyolc kilométerre van innen s már-már arra gondolok, hogy legjobban lenne visszafutni a vonathoz és utazni tovább Szubotica felé, amikor Csantavir felől könnyű kocsit tűnik fel, két nagyszerű paripa előtte és sáron, mély tócsákon át szinte könnyedén szalad az állomás felé. Csantaviri kocsit. Megrendeltek előre, azért jött az állomáshoz. Egyik községtisztviselő rokona érkezett a vonattal, most veszem észre, ott van mellettem, ő is kocsira vár.

— Vi szte narucisli kola? — kérdezi tört szerbséggel a csantaviri legény az utast s mikor megkérdem, mennyiért vinne be engem is, először végigmér és aztán feleli:

— Tíz dinár darabonként!

A csantaviri hatalmas templom és ami körülötte van

Csantavirből először is a templom látszik, hatalmas kupolája kiintegte a földekre. Még ma is sokakat beszélnek Csantaviren arról, milyen fanatikus lelkesedéssel építették fel ezt a templomot a régi helyébe, Takács Gáspár plébános maga állt a menet élére, amikor a község lakosai gyalogszerrel hordták be a téglát a templom helyére, csak úgy kézben mindenki egy szál téglát. Takács plébános a katolikus egyház régi szentjeire emlékeztet, szemében a hit lángja lobog, szavai, amint mondják, korbácsosan csattognak a szöszékről a felburjánzó bűn és az erkölestelenség ellen, de a szívében szenvedve érzi azt a nyomort, amit a csantaviri földmunkások is éreznek.

Mert Csantaviren nagy, nagyon nagy a nyomor a földmunkások között. Ma egy hete Feketicsről írtam és akkor a cikkben feljegyeztem, Ágoston református főesperes szavait, hogy Feketicsen kevés a munkanélküli, mert a szarbovani szerb nagygazdák ma is magyar munkásokkal dolgoztatnak, Feketics mellett alig volt földreform. Csantaviren ezt nem lehet elmondani, a nagy uradalmakból kiszorult cselédek egy évben alig néhány hétre kapnak mun-

Merthogy mellettem még egy öreg néni is áll és szintén a kocsisra néz. Nem is alkudozom, felugrom, örülök, hogy van kocsit, a nő már-már lemarad, de akkor meg a legény szól le a bakról:

— Hát üljön csak ide mellém néni, majd beviszem ingyen is.

S már neki is vágunk a sártergerek, megvünk át a kis telepesházak között, átkelünk a hatalmas tavon, aztán felkocogunk a nyári utra, amelynek a vége eltűnik a fásor között a láthatárban és amelyről innen is, onnan is hatalmas tócsák ásítognak felénk feketén. A lovak néhol majdnem szűgyig vágnak bele a tócsába, azt hiszem, hogy innen ugyan ki nem kerülünk, a kocsit azonban könnyű és úgy vágunk át a sártergerek, mintha csak usznánk. A láthatáron fekete felhők fenyegetőznek ujjal esővel, de mégis csak elkerülnek bennünket és jó egy órai ut után mégis csak befordulunk a Csikér patak mellett a csantaviri uccákra.

Városi ember számára azért több szempontból is tanulságos az ilyen utazás. Először, mert azt hittem, ilyen sártergerek át igazán nem lehet kocsival utazni és ime meggyőződtem az ellenkezőjéről, másodsorban utközben egy kakast láttam, nagy gondossággal vezette a kis csirkék seregét és erre szakzerű magyarázatot kaptam arról, hogy a kakas némely esetben sokkal gondosabb anyának bizonyul, mint a tyúk és a természet törvényei némelykor tótágast állnak. Mindezek után megértettem azt is, hogy a zsedniki állomásról miért nem vezet köves ut Csantavirre...

kát, sőt még arra sem ígér... Még régebben ment valahogy a dolog, most azonban Sztarakani-za, Szubotica és a többi városok is oly határozatokat hoztak, hogy elsősorban a saját földmunkáikat kell munkához juttatni és azután a más városbelieket. Így aztán a csantaviri napszámosok sem odahaza nem tudnak munkát kapni, sem máshová nem mehetnek. Csantaviren most új jegyző van alig pár hete jött ide és máris kezdi érezetelni áldásos hatását a jel- szava: „red i rad“. Rend és munka, mert minden munka alapja a rend. Ő mondotta, hogy a község igyekszik a nincstelenjein segíteni és Pejics Milos főjegyző minden bizonnyal igyekezni is fog, hogy a nincstelenek segítségét kapjanak. Mert segítségre szükségük van. Vannak családok — mondották az egyik munkás házában — ahol kenyérre alig jut, régi ringy-rongyokat kell elvesztegetni egy félkiló kenyérért, de még rosszabb helyzet is van, olyan család is akad, ahol napokon át nem ettek egyebet, csak takarmányrét.

Nem tudom, MacDonald, Herriot, Roosevelt el tudják-e képzelni azt, hogy a világgazdasági válság káoszában vannak munkás-

családok, amelyek takarmányrétet is esznek, de azt hiszem, ha tudnák, mélyebbre rágó lelkiismeretfurdalással ülnének ott Londonban tanácskozni a zöld asztalhoz...

A község körül virárganak a telepek, Pejics főjegyző itléte óta már néhányszor bejárta őket és nánt mondotta, most igyekezzenek a pravoszláv hívők papot választani és Zsedniken olvasókört is létesítenek, hogy a telepeket a kultura áldásaiban is

Egy megvalósult és két meg nem valósult találmány, illetve felfedezés

Csantaviren van hit az emberekben és minden gazdasági válságon túl is tudnak a jövőben hinni és dolgozni. Mikor a nevezetességekről érdeklődöm, először is Varga Mihály nevét említik, aki „Csikér“ néven altalaj javító készüléket talált fel, amelyet bármely ekére lehet felszerelni és vele az altalajt feltörni és ezzel a termést feljavítani.

— Az általam feltalált altalajjavító — mondja Varga Mihály, a mély porhanyítást végzi el és ezzel biztosítja a többtermelést, mert a fellazított talaj raktárháza a nedvességnek. Egy-két év előtt még nagy mennyiségben hoztuk forgalomba altalajjavító készülékemet, sajnos, a gazdasági válság következtében a megrendelések száma csökkent. Most összesen ez a készülék, mindössze 500 dinár...

Ez a találmány realitás, sajnos realitás az is, hogy a feltaláló gőzmalma kényszeregyezésben van és hetenként csak pár napot dolgozik. Még két malom van Csantaviren, Dér és Társa és Kirchenmayer malma, amelyek megküzdöttek a gazdasági válsággal és dolgoznak.

A másik feltaláló már kevésbé realitás alapon dolgozott. Gyüre Imre asztalos örökmozgó gépet szerkesztett, perpetuum mobilét, a-

Köves ut nincs, de Csantavir belesik a nemzetközi légiforgalomba...

Ahogy tapodjuk a falu sarát, egyszerre csak repülőgép zúgása hallatszik s nem sokkal utána elszáll a fejünk felett a hatalmas utasszállító gép, amely Beogradból Budapest felé halad. Egészen alacsonyan repül a gép, látni sok ablakát, zug, dohog, azután eltűnik a hársorok felett. Furcsa ezt az ellentétet érezni: Csantavirnek nincs kövezett útja, reggel a rossz összeköttetés folytán tengelyig erő sárban érkeztem ide, fölöttem pedig elmegy a legmodernebb közlekedési eszköz, amely szinte belekialítja a csantaviriek fölébe: látjátok, kövezett utatok még nincs, csak le kellene szállnom és repülön is utazhatnátok.

— Naponta három gép huz el fölöttünk — mondja a kísérőm, Fodor Antal újságíró — kettő északnak megy, egy pedig délnek. Az postarepülő, ezek utasszállítók — S mindig ilyen alacsonyan szállnak?

— Mindig. Sokszor megtörtént

részesítsék. A főjegyző a község-házán is rendet teremtett maga is hosszasan elbeszélget a lakosokkal és igyekszik a községet rendbehozni. A mostani leromlott állapotban levő községháza helyébe újat szeretnének építeni és ez már csak azért is áldásos lenne, mert sok embert juttatna munkához. Új iskolaépületet is fognak emelni, a közbiztonság Pejics főjegyző idejövetele óta erősen feljavult.

mely állítólag mozgott is, csak a befejezéséhez még pénz kellett volna. Meglátogattuk Gyüre bátyánkat, aki kijelentette, hogy az örökmozgó gépet már szétbontotta és villanyfűrészt csinált belőle.

A felfedezés terén Szabó József ért el eredményt, a kört négy szögesítette. Szabó József szításmester szíták körében fogadott és el is magyarázta, hogyan kell a kört négyszögesíteni, csak épen az osztószámot, mindennek a kulcsát nem volt hajlandó elárulni. Felmutatta néhány egyetemi tanár leveleit is, amelyekben a tanárok kételkednek Szabó bácsi felfedezésében, de Szabó bácsi szerint ők se tudják bebizonyítani, hogy a kört nem lehet négyszögesíteni. Ehhez mindössze két ezer dinárra lenne szüksége Szabó bácsinak, ezt pedig nem igen tudja megkeresni, mert a szíták gyöngén mennek. Ajándékot pedig nem fogad el. Voltak már jószívű emberek, akik pénzt küldtek Szabó bácsinak, de ő hajthatatlan maradt és a pénzt visszaküldte. Most már csak abban kell reménykedni, hogy a gazdasági helyzet megjavul, a szíták jobban mennek és akkor mégis csak egybegyűl a kétezres dinár, amire Szabó bátyámnak szüksége van, hogy a világot felfedezésével meglepje...

már, hogy szinte a fák fedelét surolták a gépek. Mondták is a csantaviriek, hogy csak egyszer szállna le a vásártéren, hogy megnézhetnék a belsejét...

De a gép bizony egyszer sem száll le Csantaviren.

A gazdakör elnöke Ozsvári István. A csantaviri gazdák nagyon megérik azt, hogy Németország elzárta termékeink elől a határait, a sertés kivétel, tojás kivétel szinte a nullára esett. Hogy ez miképpen érinti a csantavirieket, csak az tudja, aki látta a virágzó sertéskereskedelmet, ami Csantaviren az előtt meg volt. Hetenként sokszor 14—18 vagon sertést is exportáltak, ma bizony alig valamit... a tojás kivétellel hasonló a helyzet.

Csantavir egyik szenzációja most az, hogy Kariusz Jakab közművesmester az idén megépítette a nagy fürdőt, amelynek 70 méter hosszú és 40 méter széles lesz a medenceje. A fürdő június elsején nyílik meg.

Puccsra készül a Heimwehr

Megakarják szállni a szocialista nyomdákat és a Barna Házat – Riadókézsültségben a bécsi rendőrség

Bécsből jelentik: Kerl porosz igazságügyminiszter és társai tegnap délután negyed háromkor megérkeztek az asperni repülőtérre. A nemzeti szocialisták kerületi vezére üdvözölte a vendégeket a pályaudvaron. Minthogy a repülőgép tulkorán érkezett meg, alig néhány száz ember tar ézködött a repülőtéren, a miniszterek megérkezésekor.

A rendőrség riadókézsültségben áll, csoportosulást nem tűrnek az uccán de mindenki szabadon nyilváníthatja rokonszenvét a német miniszterek iránt.

Tegnap a bécsi sajtóban és városzerte az a hír terjedt el, hogy az osztrák Heimwehr világraszóló cselekedettel akarja emlékeztetni a német miniszterek látogatását.

Puccszerűen meg akarják szállni a Barna Házat és a szociáldemokrata nyomdákat. Így kétirányban akarnak egyszerre akciót lépni és egyidejűleg lehetetlené tenni a szociáldemokratákat és a jobboldalt is.

A Heimwehrnek ez lenne az első erőteljes lépése a nemzeti szocialista mozgalom elnyomására. Bécsben és egész Ausztriában nagy izgalommal várják a mai vasárnap eredményeit.

Május 26-án tartják meg a főtárgyalást Vukovics Gróga ügyében

Alig két héttel ezelőtt történt a szubotici Vukovics Gerő féle divatárúzetben a tüzeset és a szubotici hatóságok máris befejezték a vizsgálatot, sőt az államügyészség már el készült a vádirattal Vukovics Gerő kereskedő, továbbá a szintén gyújtogatással vádolt alkalmazottai, Sonnenberg Béla könyvelő és N. Lajos inasfiu ellen. Az ügyészség azzal vádolja Vukovicsot és alkalmazot-

taik, hogy előkészítették a tüzet és szándékosan gyújtották fel a raktárt, még pedig anyagi érdekből.

A vádiratot a tegnapi nap folyamán ismertették a vizsgálati fogságban levő kereskedővel és alkalmazottaival, akiknek joguk van felelősséggel élni vád alá helyezésük ellen. Az ügy május 26-án már tárgyalásra kerül.

ja nyolc mázsa búzával maradt neki adósa, ezért akart bosszút állni.

— Agyon akartam löni, mint egy kutyát

— mondotta a tárgyaláson. Az elnök kérdésére, hogy sajnálja-e tettét, a vádlott ezeket mondotta:

— Nem sajnálom, amit tettem.

A bíróság ezután Pletikoszics Franyot hallgatta ki, aki elmondta, hogy kifizette volt bérését, de a munkásbiztosító járulékot levonta béréből. Ezért hirdette Kobrehel a faluban, hogy adósa maradt. A golyó halántékán hatolt be és a tüle mögött jött ki.

Jeremics Risza dr. orvosszakértő kijelenti, hogy ha a golyó fél milliméterrel jobbra megy, úgy Pletikoszics feltétlenül meghal.

A bíróság a vád és védőbeszéd elhangzása után

gyilkosság kísérletének büntette miatt

hét évi fegyházra és politikai jogainak életfogytig tartó elvesztésére ítélte Kobrehelt.

Az elítelt felelősséget az ítélet ellen.

Felnyársalt a bika egy embert Sztarivrbáson

Vrbászról jelentik: Szerdán délután Sztarivrbáson a község egy feldühödött bikája a legelőn megtámadta Gavrilov Száva csordást. A feldühödött állat a szerencsétlen embert szarvaival vette és a közeli pocsolyába hajította, majd pedig lábaival taposta össze a dozatát. A közelben tartózkodó munkások szabadították ki a súlyosan sérült embert a bika patái alól.

Gavrilov sebesülései életveszélyesek.

Beszámítható állapotban követte-e el mostohaanyja ellen gyilkossági kísérletét Pavlicsek Iván

A vizsgálóbíró fog dönteni a noviszádi villanyszerelő sorsa felett

A múlt év október 13-án véres családi tragédia játszódott le, Noviszádon a Primorszka uccában. Pavlicsek Jovan magántisztviselő fia Pavlicsek Iván villanyszerelő revolverrel fejbőlötte mostohaanyját, aki életveszélyesen megsebesült. Pavlicsek Ivánt a merénylet után letartóztatták és azóta vizsgálati fogságban van. A vizsgálat folyamán olyan körülmények merültek fel, amelyek arra készítettek a vizsgálóbíró, hogy

törvényszéki orvosszakértőkkel vizsgálta meg Pavlicsek Iván elmebeli állapotát. A törvényszéki orvosszakértők elkészültek véleményükkel, amit beterjesztettek a vizsgálóbírónak.

A szakvélemény alapján a vizsgálóbíró a napokban fog dönteni, vajjon lefolytatják-e ellene a büntető vizsgálatot és főtárgyalást tűznek ki, vagy pedig elmeorvosintézetbe küldik további megfigyelés végett.

Hétévi fegyházra ítélték Pletikoszics Franja csantaviri gazda merénylőjét

Nem sajnálom a tettem — mondta a bíróság előtt a merénylő

A szubotici törvényszéken tegnap tárgyalták Kobrehel Péter topolai napszámos bűnügyét, aki március 18-án revolverével négyszer rálőtt Pletikoszics Franja csantaviri gazdára a topolai Kr.

Petra uccában. A négy lövés közül három csütörtököt mondott és csak a negyedik érte Pletikoszicsot, még pedig a halántékán.

A tegnapi tárgyaláson a vádlott kijelentette, hogy volt munkaadó-

BUDAPEST
Svábhegyi Szanatórium
Speciális kezelések, speciális berendezések
asthma migrén
szénalázás betegek részére

Gandhi már vizet sem iszik

A mahatma testsúlya rohamosan csökken

Londomból jelentik: Gandhi test súlya 46.5 kilóra csökkent. A mahatma állandóan eszméletlen van, de

már a vizet is megunta, egyetlen táplálékát.

Az orvosok nem tudják rábírní, hogy a létfenntartáshoz szükséges vízmennyiséget elfogyassza.

Most már egészen bizonyosnak látszik, hogy az ősz nacionalista-vezér belehal a koplalásba, mert a háromhetes böjtölést szervezete semmiesetre sem bírja ki.

Hatvanezer dinárt nyert egy noviszádi orosz munkás

A tegnapi osztálysorsjáték huzása alkalmával a szerencse ismét Noviszádra mosolygott, mert egy orosz munkás hatvanezer dinárt nyert a második huzáson. A szerencsés nyerő a sorsjegyet a Rad trafiknál vette, amely azt Luszig Lajos főelárúító banküzletéből kapta. Luszig Lajos még tegnap délelőtt kifizette a szerencsés munkásnak a nyereményt.

Csantavir ezévi pótladoja 105 százalék lesz

Csantavir község képviselőtestülete elhatározta, hogy elveszi azoktól a háztelkeket, akik nem építették fel házaikat. Az 1933. évre 105 százalékos lesz a községi pótladó. Ugyancsak elhatározta a képviselőtestület, hogy az új községháza felépítése után még egy épületet emelnek a postahivatal részére.

Csantaviren a nagy esőzés következtében annyira összegyűlt a talajvíz egyes helyeken, hogy több ház összedől.

— Szuboticiak holnapi programja: kirándulás Sztarakanizsára a weekendvonnattal.

— Reumáját tökéletesen gyógyítja a sztaranizsai gyógyfürdőben.

Szubotica vasárnapi programja:

kirándulás Sztarakanizsára a weekendvonnattal. Indul 8.25 órakor minden vasár- és ünnepnap. A vasuton 50% kedvezmény. Nagyszerű és olcsó szórakozás. Látogassa meg a gyógyfürdőt!

Ház eladás

Noviszádon Masarikova 10 szám alatt egy négy lakásból álló ház önkéntes eladásra kerül. Irásbeli ajánlatok legkésőbb 1. évi május 21-ig küldendők be ajánlott levélben a következő címre: Biskupski Ordinarijat, Djakovo. Az eladó fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatokat minden indokolás nélkül figyelmen kívül hagyja. 1441

Pašić, női szabó

Noviszád, Kr. Alekszandra ul. 10. sz.
Telefon 31-56

Értesíti a t. vevőt és a többi n. é. hölgyközönséget, hogy

hazaérkezett

1654 és kéri további bizalmát és pártfogását.

A fürdőidény alkalmából a t. közönség figyelmébe ajánljuk, hogy értéktárgyait saját kezelésében legjobban megőrizheti tűz- és betörésmentes

páncéirekeszekben. (Safe-Deposit)

Rekeszek bérelhetők a

Kereskedelmi és Iparbanknál Novi Sadon

Nagyon olcsón vásárolhat az idén

kékkövet és rafiát

Pusics Emilnél
Noviszád, Futaki ut 56. 1544

Cséplőgéptulajdonosok

Legolcsóbb és legjobb szénfajtákat ajánl cséplőgépekhez

1558
Telefon 24-83

"CARBON"
Adolf Nathan 1. drug K. D.
Novi Sad, Kr. Petra u. 30

Véres harcok a Jeholi országuton

Belsőszibériába menekül az orosz lakosság a mandzsu határról

Londonból jelentik: A Peking és Jehol közötti országuton megkezdődött az új hadjárat legvéresebb ütközete. A japánok széles arcvonalon megkezdtek a támadást tüzéséggel, repülőgéppel. A harcoknak már eddig is rengeteg halottja van.

A mandzsu állam hivatalosan közli, hogy a szovjet a szibériai tengerparton nagyobb csapatteket vont össze. A partmenti orosz lakosság Szibéria felé menekül, mert bizonyosra veszi a közeli háborút.

A szovjet a csapatösszevonást azzal indokolja, hogy a fehér uralom elnyomását szolgálja, általános azonban a vélemény, hogy a harc kitörése a mandzsu határon csak napok kérdése.

A Dunabánság új segédhánya elfoglalta hivatalát

Todorovics Dragomir segédminiszter elutazott Noviszádról

Todorovics Dragomir, a Dunabánság volt segédhánya, akit őfelsége a király belügyi segédminiszterre nevezett ki, elutazott Noviszádról. Todorovics Dragomir elutazása előtt hivatalát Barisics Sztojannak, a közigazgatási osztály főnökének adta át.

Dr. Szekulics Branko, a Dunabánság új segédhánya tegnap reggel foglalta el hivatalát és átvette az ügyek vezetését Barisics Sztojannától. Az új segédhánya ezután látogatást tett az egyes osztályfőnököknél.

Pálinkát ivott és alkoholemérgezésben meghalt egy felügyelet nélkül hagyott 8 éves kisleány

Megrendítő gyermekszerecséltenség történt pénteken este Szuboticán. Özvegy Szekulics Istváné szubotici asszony eltávozott hazáról és Stoszova uca 82. sz. alatti lakásán Olga nevű nyolc éves kisleányának őrizetére bízta kisebb gyermekeit. A kisleány egy óvatlan pillanatban elővett egy pálinkásüveget és annak tartalmát teljesen kiitta.

A szerencsétlen kisleány az italtó rosszul lett, órákon át eszméletlenül feküdt és az éjszaka folyamán meghalt. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy halálát alkoholemérgezés okozta. A rendőrség megindította a nyomozást annak megállapítására, hogy terhel-e valakit felelősség a kisleány haláláért.

Tőzsde

A dinár árfolyama. Budapest 7.20—7.70. Prága 45.80—46.20, Berlin 5.27—Zürich. Beograd 7.00, Páris 2038.50, London 1744, Newyork 441, Brüsszel 72.25, Milánó 26.90, Madrid 44.20, Amsterdam 208.20, Berlin 121.20, Bécs 73.15, Prága 15.42, Varsó 58.05, Bukarest 3.08.

Noviszádi terménytőzsde. Buza 76 kg 2% bácskai 215—220, bácskai tiszai 217.50—222.50, tiszai uszályrakomány 217.50—222.50, begai uszályrakomány 215—220, felsőbánati 212.50—217.50, szerémi 215—220, árpa 64—65 kg 95—97.50, tavaszi 66—67 kgos 100—102.50, zab bácskai és szerémi 92—94, szlavóniai 90—92, tengeri bácskai 63—65, szlavóniai 65—67, bácskai június—júliusra 66—68, bánati 62—64, szerémi 63—65, szerémi június—júliusra indijjai paritásában 66—68, szávai uszályrakomány 66—68, begai uszályrakomány tiszai és dunai uszályrakomány 68—69, buzaljszt bácskai és bánati állomás nullás gg és g 347.50—362.50, kettős 327.50—342.50, ötös 307.50—322.50, hatos 277.50—282.50, hetes 175—185, nyolcas 65—67.50, buza-

korpa jutazásokban bácskai és szerémi 52.50—57.50, bánati 52.50—55, fehér bab 2% zsák nélkül 97.50—100.

Irányzat: Változatlan.

Forgalom: 112 vagon.

Szombor terménytőzsde. Buza bácskai Szombor környéki 217.50—220, felsőbácskai 220—222.50, szlavóniai 217.50—220, szerémi 217.50—220, Tisza bácskai 222.50—225, Tisza bánati 220—222.50, bánati 217.50—220, rozs bácskai vasut 92—94, árpa bácskai 92.50—95, bácskai tavaszi 100—102.50, tengeri bácskai vasut prompt 62—64, bácskai vasut 65—67, bácskai hajó 66—68, bácskai fehér 63—65, bab szokványi 90—95, liszt nullás gg és g 340—360, kettős 320—340, ötös 300—320, hatos 270—280, hetes 170—180, nyolcas 65—67.50, korpa prompt 52.50—55.

Irányzat: Pa'ás'as'os'abb.

Árak a budapesti terménytőzsdén és határidőpiacon. A terménytőzsdén a készárupiac irányzata tartott volt. Hetvenhatkilós tiszavidéki buza 13.00—13.20, felsőtiszai és jászági 12.40—12.55, fehérmegyei és pestvidéki 12.10—12.25. Hetvennyolckilós tiszavidéki 13.50—13.70, felsőtiszai és jászági 12.75—12.90, fehérmegyei és pestvidéki 12.45—12.60, rozs 6.35—6.45, takarmányárpa 9.20—9.40, sörárpa 11—13, zab 8.40—8.50, tiszántuli morzsolt tengeri 6.90—6.95, egyéb származású 6.95—7.00, finom buzakorpa 5.40—5.50. A határidőpiacon irányzata elgyengült. Buza májusra 12.10—12.12, júniusra 12.12—12.14, októberre 11.38—11.40, rozs júniusra 6.95—6.96, októberre 7.70—7.71, tengeri májusra 7.35—7.37, júliusra 7.47—7.49. A ferencvárosi sertésvásáron a felhajtás 437, az irányzat változatlan. Elsőrendű uradalmi nehéz sertés 90—94, szedett közép 88—90, angol sonka süldő elsőrendű 104—110, másodrendű 95—100, könnyű angol süldő 81—90, zsir nagyban 1.38—1.45, háromdarabos táblás sózott szalonna 120 fillér kilonként.

Miért

a legolcsóbb, leggazdaságosabb és legmegfelelőbb napilap Önnek a Reggeli Ujság?

Mért:

a Reggeli Ujság naponta fél dinárba kerül, ezzel szemben a következőket nyújtja Önnek:

Árban és terjedelemben

A Reggeli Ujság amidőn az eddigi 12 oldalt megszüntette, csupán a papirostuméretezést szüntette meg, mert szedésanyagban csaknem teljesen ugyanannyit ad, mint azelőtt. A papirostuméretezés a vajdasági sajtó egyik beteg tünete, amely az utóbbi években harapózott el, alig hét év előtt még a legnagyobb vajdasági lap nyolc oldalon jelent meg a Reggeli Ujság mostani formátumában és másfél dinárba került. Ahelyett tehát, hogy a papíros oldalszám mennyiségét növelnők, mi a szedésmennységet növeljük, több olvasnivalót adunk, ezzel szemben az árral megüünk le, hogy a közönség zsebéhez alkalmazkodjunk. Ezért legészszerűbb dolog a Reggeli Ujságot vásárolni, amely aránylag a legtöbb olvasnivalót a legkevesebb pénzért adja.

A Reggeli Ujság előfizetési ára a terjedelmes vasárnapi számokkal együtt egy hónapra 18'—, negyedévre 50'— dinár.

Ne feledje el: a Reggeli Ujság előfizetési ára egy hónapra a terjedelmes vasárnapi számokkal együtt mindössze 18'— dirár. **Még ma** küldjön egy levelezőlapot hozzánk, amelyen a lapot megrendeli s mi 48 órán belül — bármely városban vagy községben is lakják — naponta házhoz szállítjuk a Reggeli Ujságot! A levelezőlapot erre a címre küldje: Novisad, Kralja Petra ulica 30.

Szerkesztésben, hirszolgálatban

A Reggeli Ujságnál a késő esti órákban van lapzártá, mert az egy időben dolgozó három szedőgép és a rotációs gép lehetővé teszik, hogy a lapot gyorsan elkészítsük és valamennyi vidékre induló éjszakai vonatot elérjük. (A vidéki olvasó tehát másnap reggel nem tegnapelőtti »uj« híreket kap, hanem triss és a legjobb belöldi és nemzetközi hirszolgálat lapját). Szerkesztőségünk teljes létszámában megmarad, irodalmi munkatársaink táborában a legjobb jug. magyar írók vannak, Szentelek Kornél, a jug. magyarság első ezüsttulipánjával kitüntetett nagy írója állandó főmunkatársunk, vasárnapi vezetőcikkeinket dr. Tápay-Szabó László, az európai híró magyar publicista írja. Beogradban, Budapesten, Szuboticán, Szomborban, Becksereken, Szentán, Szt. Kanizsán és Szt. Beccsén állandó szerkesztősegeink működnek, tudósítónk minden vajdasági községben van. Szerkesztésben és hirszolgálatban tehát ugyanazt nyújtjuk, mint bármely másfél-dináros vagy egydináros lap.

Gazdasági és hivatalos tájékoztatásban

A Reggeli Ujság a báni székvárosban jelenik meg és elsőkézből a legfrissebben kapja a bánági, kamarai és különböző fontos kötelező egyesületi és gazdasági híreket. A bánági, kereskedelmi, gyáripari és iparoskamara, munkáskamara stb. itt vannak és legmegbízhatóbban elsőkézből szerezzük be ezekben a hivatalokban azokat a híreket, amelyekre Önnek a mindennapi élet tájékozódásaiban szüksége van. Gazdasági rovatunkra is nagy súlyt fektetünk, gazdasági híreink frissek és megbízhatóak. Ríportereink napról napra összekötésben vannak a legfontosabb hivatalokkal és így Ön minden nap pontos tájékoztatást kap a hivatalos és a gazdasági élet száz és száz bonyolult ügyéről, fontos változásairól és friss híreiről. Ezért fontos, hogy a Reggeli Ujság mindennap ott legyen az Ön asztalán, részletes tájékoztatásával olyan árért, amit Ön tulajdonképpen meg sem érez.

Gyermekmellékletben

A Reggeli Ujság nagy gondot fordít arra is, hogy jövők reménységének, a gyermekvilágnak is megadja azt az ujságot, azt az olvasnivalót, amit ez a gyermekvilág kíván és szeret. A Dező bácsi szerkesztésében vasárnaponként megjelenő Tündérország a család legkedvesebb szórakoztatója, amelyet vasárnaponként öreg és fiatal egyformán szeretettel és kedvtelve olvas. Rengeteg mese, vers, bohókás elbeszélés, tréfa, rejtvenyek, képek stb. tartják a Tündérországot, amely a gyermekvilág legkedvencebb lapja a Vajdaságban. A Tündérország hetenként nyolc oldalon jelenik meg és különböző pályázatain és rejtvenyversenyein a megfőtőknek és győzteseknek rengeteg ajándékot nyújt. Egvetlenegyszer adja gyermeke kezébe a Tündérországot s meg fogja látni azt a szeretetet és ragaszkodást, amit az ártatlan gyermekszívben ez a szívvel és lélekkel megszerkesztett kis ujság fakaszt.

HIREK

Reggeli Újság

Felelős szerkesztő: TOMAN SANDOR
Főmunkatárs: SZENTELEKY KORNÉL
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Noviszád,
Kralja Petra ucca 30., I. emelet. Telefon
21-37, éjjel 20-58. - Szubotica, Kralja
Petra Park 10. Telefon 6-70.

Előfizetési ára egy hónapra 18 dinár, 3
hónapra 50 dinár. Külföldön 1 hónapra
30 dinár, három hónapra 90 dinár. Egyes
szám ára hétköznapokon fél dinár, vasár-
napon 2 dinár.

Megjelenik hétfő kivételével mindennap
reggel.

— **Időjárás:** (Középeurópában esős idő volt.) Lengyelországban, Csehszlovákiában, a pannon medencében és a Balkán északi részén esett. Északolaszországban derült idő volt. A hőmérséklet Közép- és Nyugateurópában emelkedett, Keleteurópában csökkent.

Jugoszlávia északi részein esős, az ország többi részén felhős idő volt. A hőmérséklet az ország közepén emelkedett, északon és délen csökkent. A legalacsonyabb hőmérséklet Kalinovikon 0 fok, a legmagasabb Koviljaacsán 25 fok volt. Noviszádon tegnap délnél 17 fokot mutatott a hőmérő.

Időjárás: Részben felhős idő várható, helyenként esővel, lényeges változás nélkül.

— **Eljegyzés.** Dietrich Vilma, Temerin és Csikós Ferenc, Temerin, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— A pénzcsaló becskerekai postatisztviselő kiállítására. Megírta a Reggeli Újság, hogy Vojnovics Bata becskerekai postatisztviselő tizdinárosok helyett 25 parásokat tett egy csomagba és az 50 25 parást 500 dinár értékben adta ki. Letartóztatása után tegnap átadták a törvényszéknek, ahol Radovics vizsgáló bírő hallgatta ki. Vojnovics kijelentette, hogy ő csak a Palsics uccai postafiókban akart 25 parásokat elhelyezni tizdinárosok helyett, máshol nem. Ötszáz dinár magánadóssága volt és ezt akarta így kifizetni.

— **Cionista gyűlés** lesz Velikibecske-
reken. A vojvodinai cionisták idei közgyűlésüket június negyediken és ötödikén fogják megtartani Velikibecske-
reken.

— **Felvétel a becskerekai gimnáziumba.** Becskerekéről jelentik: A becskerekai főgimnázium első osztályába való felvételre, a vizsgára jelentkezőknek a kérvényeket június 20-23-ig kell beadni. A kérvényhez mellékelni kell az elemi iskola negyedik osztályának bizonyítványát és a keresztlevelet. A felvételi vizsgákat június 23-tól 28-ig tartják meg a főgimnáziumban.

Leszállított helyárok a NAK pályán. A ma délután Noviszádon eldöntésre kerülő Gradjanszki-NAK elsőosztályú bajnoki az alábbi leszállított helyárok-
kal rendezik: Tribünülés 15 dinár, hőlgyeknek 5 dinár, ülőhely 10, állóhely 5 dinár.

A noviszádi Napred hivatalos hírei. Felkérem az alábbi játékosokat, hogy ma délután fél négy órakor jelenjenek meg a pályánkon: Horváth, Cirbusz, Juhász, Tolt, Fábian, Dudás III, Neu, Csorba, Palsicsko, Dudás II, Erdős, Kéri, Kleics. — Intéző.

— **Halálozás.** Becskerekéről jelentik: Lehmann János jómódu becskerekai gazda életének 76. évében, hosszú betegeskedés után meghalt. Szombaton délután temették el nagy részvétel mellett.

Kiosztják a bizottsági tagoknak a szubotical villanszerződés tervezetét

A szubotical villanykérdésben, mint jelentettük, végső formájában is elkészült a szerződési tervezet. Pénteken délután nem tartott ülést a villanybizottság, miután a város vezetősége úgy határozott, hogy sokszorosítja és kiosztja a bizottsági tagok között a szerződési tervezetet, hogy azok tanulmányozhassák a kérdés-komplexumot és annak teljes ismeretével vehessenek részt a hétfői vagy keddi plenáris ülésen.

Illetékes helyen nyert értesüléseink szerint a villanytelep igazgatósága a felajánlott engedményeken kívül még egy lényeges kedvezményt honosít meg a szerződés jóváhagyása után. A villanytelep a palsicsi villamoson be-

vezeti a munkás és tisztviselő kedvezményeket, még pedig olyan módon, hogy a megváltott jegy visszautazásra is feljogosítja azokat, akik reggel fél nyolcig indulnak el Palsicsról, illetőleg a radanováci megállóig terjedő vonalszakaszról, vagy meghatározott időben a városból Palsicsra. A felajánlott 5 százalékos kedvezmény főként azoknak az állandó palsicsi lakosoknak, tisztviselőknek és munkásoknak jelent sokat, akiket minden nap a városba szőlőt elfoglaltságuk. Miután a villanykérdés megoldása ilyen előrehaladott stádiumba jutott, remény van rá, hogy a város és a telep megegyezése után júniusban már életbelép ez a kedvezmény is.

— **Ma éjjelkor lép életbe az új menetrend.** A jugoszláv államvasutak nyári menetrendje ma éjjelkor lép érvénybe. A menetrend — mint már jelentettük — több lényeges változást hoz a vonatok közlekedésében.

— **Szonáta est.** Szedlacssek Lajos hegedűművész dr. Mócs Sándorné zongora kísérete mellett az angol klubban nagysikerű szonáta estet adtak. Művészi frappáns játékokkal felejthetetlen zenei élményt nyújtottak a nagyszámu előkelő közönségnek. Szünni nem akaró tapsviharral jutalmazta a hálás közönség a szereplőket. Az angolklub vezetősége és a rendező gárdája külön elismerést és dicsőretet érdemel a kiváló rendezésért, melynek a szereplők művészi kiválósága mellett részben tulajdonítható az, hogy az angolklub az estély résztvevőinek felejthetetlen művészi élvezetben volt részük. A műsort tánc követte.

— **Az édesanyákat ünneplik ma szerte az egész világon,** mert ma van az „Anyák napja”. Ezt az ünnepet sok évvel ezelőtt Amerikában kezdték megünnepelni s onnan rövid idő alatt elterjedt ez a szép és követésre méltó szokás az egész földkerekségen. Jugoszláviában a reformátusok honosították meg, mert minden esztendőben május második vasárnapján minden református templomban rendeznek ünnepségeket az édesanyák tiszteletére. A minden oldalról megtámadott családi élet és az önfeláldozó anyák kultusza ez az ünnep, amelyet Noviszád reformátusai ma is megrendeznek. Ünneplőket a városi templomban tartják ma délután 4 órakor, amelyre mindenkit szívesen látnak. Az Anyák napja ünnepélyre melyen alkalmi énekekben, költeményekben és beszédekben zengetik az édesanyák dicsőretét, belépő díjat nem szednek.

— **Fűzőket, melltartókat mérlet szerint legolcsóbban készít: Fischer és Fia, Noviszád.**

— **Társasjáték becskerekén.** Becskerekéről jelentik: A becskerekai leánypolgári nővendékei vasárnap, május 14-én délután öt órakor műsoros délutánt rendeznek a Szokol otthonban, zene, ének és táncszámokkal. — A becskerekai szerb nővérek egyesülete június 4-én, pünkösd vasárnapján este 9 órakor, a Vojvodina szálló kerthelyiségében rendezi idei nyári ünnepélyét, melyre már most nagyban folynak az előkészületek. A rendezőség számos meglepetést tart a közönség részére.

— **A szubotical törvényszék felmentette az okirathamítással vádolt maliidjosi jegyzőt.** A szubotical törvényszék Radovics tanácsa tegnap tárgyalta Gyukics Milos volt odzsaci, maliidjosi községi jegyzőt. Gyukicsot okirathamítással vádolta az ügyészség. Két év előtt adóbizonyságot állított ki Nagy József maliidjosi gazdálkodónak, akinek 1200 dinár adóhátraléka volt. A jegyzőnek sikerült a tárgyaláson igazolnia jóhiszeműségét, mire a bíróság jögerősen felmentette.

— **Bezárták a bécsi műegyetemet.** Bécsből jelentik: A műegyetem rektora a nyugalom és rend fenntartása érdekében szombatra bezáratta a műegyetemet. A hallgatókat nyomatékosan felhívták, hogy tartózkodjanak a rendezvényektől, mert újabb rendezvények esetén a főiskolát hosszabb időre bezárják.

— **Viktória komb.—Karagyorgye** barátságos mérkőzés lesz ma délután fél háromkor a noviszádi Rádnjeski pályán.

— **Rekordforgalom lesz ma a budapesti árumintavásáron.** Budapestre ma a vidékről tizenkilenc filléres gyors szállítja a vendégek tizezreit. Az árumintavásáron így rekord forgalomra számítanak. A kitűnően sikerült árumintavásár holnap zárul.

— **Ma zárul Szubotican a szarajevói báni szőnyeggyár kiállítása.** A drinai bánáság szarajevói szőnyeggyára által a szubotical Grand Hotel termeiben rendezett szőnyegkiállítás a mai nappal zárul. A kiállításnak igen nagy sikere volt Szubotican. A kiállított gyönyörű csilíneket és kézzel készített nemes szőnyegeket sok-száz érdeklő tekintette meg és jelentősszámu megrendeléssel bízták meg a kiállító bánási gyárat. Szubotica után Becskerekén rendez kiállítás a szarajevói szőnyeggyár.

— **A jugoszláv magyar írók öszszejevetele.** A jugoszláv magyar írók egyesületének előkészítő bizottsága szerdán, május 17-én értekezletet tart Sztáribecsen, amelyen dr. Várady Imre, a magyar köznevelődési egyesület elnöke, Juhász Ferenc, a magyar köznevelődési egyesület főtájtára, dr. Draskóczy Éde, sCuka Zoltán, Bor sódí Lajos, Czako Tibor és Radó Imre vesznek részt. A megbeszélésén a magyar írók egyesülete végleges megalakulásának módzatait fogják megbeszélni.

— **Étvágytalanságnál, rossz gyomornál, bélrekedésnél, renyhe emésztésnél, anyagcsere-zavaroknál, csalánkiütésnél és bőrvizke-tésnél a természetes „Ferenc József” keserűvíz rendbehozza a gyomor és a belek működését s megszabadítja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól. Az orvostudomány több uttorője megállapította, hogy a Ferenc József víz abszolút megbízható hashajtó. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.**

Felhívás a becskerekai és járási kereskedőkhöz. Becskerekéről jelentik: A Becskerek város és járási kereskedő egyesület ezúton is felhívja kereskedő tagjainak figyelmét arra, hogy május 15-től megkezdődik a kereskedősegéd munkakönyvének kiállítását és kiadását, az új ipartörvény rendelkezése és előírása szerint. Ezért felkéri az összes tagokat, akiknek segédjük van, hogy három hónapon belül jelentsék be a munkakönyvek kiadása miatt.

— **Új kereskedők Banaóban.** Becskerekéről jelentik: A becskerekai kereskedelmi és gyáripari kamara iparengedélyt adott Steigerwald Miklós banatszki topolai asztalosnak, üzletnyitási engedélyt Hernfeld Rudolf becskerekai rövidáru kereskedőnek. A kereskedelmi kamarának visszaadták üzletnyitási engedélyüket Kun Rudolf fakereskedő, Hornyák Vilma, rövidáru és Bauer Antal rövidáru becskerekai kereskedők.

— **Szomborban lesz a Magyar Közművelődési Egyesület ezidei közgyűlése.** A Magyar Közművelődési Egyesület ezidei rendező közgyűlést Szomborban tartja 1933 évi június hó 11-én délután 10 órakor a Szloboda dísztermében. Ezt az alkalmat használják ki a jugoszláviai magyar festő- és szobrászművészek és reprezentatív társulat rendeznek. A társulat ünnepélyes megnyitása a közgyűlés behfejezése után délután a Kaszinóban történik. A Magyar közművelődési Egyesület szombori Köré viszont este 9 órai kezdettel első ünnepélyes kulturstjtét fogja rendezni változatos programmal. A kulturstnek részletes műsorát a Kör vezetősége már a közeli napok valamelyikén közlésezi.

— **A padeji vasuti szerencsétlenség ügye a kikindai törvényszék előtt.** Kikindáról jelentik: A kikindai törvényszék tegnap kezdte tárgyalni a múlt év október huszonkettedikén történt padeji vasuti szerencsétlenség ügyét. Padejon az említett napon egy gyorsvonat hibás váltoállítás következtében belefutott az állomáson vesztelő tehervonatba, aminek következtében többen megsebesültek, néhány vagon pedig súlyosan meg rongálódott. Nacsil Pavle, az elsőrendű vádlott a tegnapi tárgyaláson beismerte hogy vétkes, mert elmulasztotta ellenőrizni, hogy a váltóór helyesen állította-e át a váltót. A bíróság tíz tanut hallgatott ki, majd újabb tanukihallgatások végett a tárgyalást május huszonharmadikára halasztotta.

— **Ma délnél temetik Krudy Gyulát.** Budapestről jelentik: A pénteken elhunyt Krudy Gyula író ma délnél egy órakor temetik a kerepesi úti temetőben. A temetésen az egész sajtó és irodalmi világ képviselve lesz. Nyiregy házáról a költő szülőhelyéről nagyobb küldöttség vesz részt a temetésen.

— Május 26-án lesz Szubotica közgyűlése. Szubotica város képviselőtestülete május 26-án délután 9 órai kezdettel tartja meg rendes havi közgyűlését, amelynek napirendjén több mint száz pont szerepel.

— Beiratások Csantavíren. Csantavíren május 20-tól 28-ig kell beiratni az elemi iskolák első osztályába az 1926-ban születetteket. Az iratkozás reggel 8—10-ig és délután 2—4 óráig tart.

— Agyonlőttek egy bolgár banda öt tagját. Április 15-én öttagú bolgár banda lépett át a kocsanai iáras területére. Április 18-án egy juhászánál érdeklődtek a helyi viszonyok iránt, ugyanennek a juhásznak pedig április 29-én egy pokolgépet adtak, hogy azt helyezze el Dinici községben. A juhász átvette a pokolgépet és azonnal jelentést tett az esetről a csendőrségnek. A csendőrség és a környék felfegyverzett lakossága a banditák keresésére indult és Bregalicától 200 méterre utólis érte őket. A banditák megtámadták a csendőrséget és a harc folyamán a csendőrség parancsnoka megsebesült, de az öt banditát agyonlőttek.

— Háziszarkákat fogott egy becskerék kereskedő. Becskerekről jelentik: Deutsch Márton, Buza téri fűszerkereskedő feljelentést tett a rendőrségnek, hogy üzletében valaki állandóan dezsmálja az árut. Fokozott elővigyázatosság ellenére sem tudott rájönni ki követi el a lopásokat. A napokban új segédet alkalmazott, aki tegnap jelentette a kereskedőnek, hogy Feigl István, 20 éves szolga arra akarta rávenni, vegyen részt ő is Deutsch Márton fosztogatásában. Radojcsics Szevan rendőrkapitány azonnal megindította a nyomozást és kiderült, hogy a lopásokat a kereskedő 17 éves inasa követi el, Fofgl István szolga segítségével. A rendőrség mind a ketten bevallották az elkövetett lopásokat.

— Szobrot emelnek Szontán Szent Flóriának. A szontai tűzoltók nemrég megtartott Flórián ünnepélyükön nagy lelkesedéssel elhatározták, hogy szobrot emelnek védszentjüknek, Szent Flóriának. A szobrot nagy ünnepélyességgel avatják fel.

— Feketiciek a topolai járásbíró előtt. Fehérné Honti Zsuzsanna feketicsi asszony egy csirkeügyből kifolyólag összeveszett szomszédasszonyával, Pásztorné Farkas Erzsébettel, akivel már rég gen haragos viszonyban van és úgy fejbeütötte, hogy az 14 napon túl gyógyuló sebet szenvedett. Tegnap tárgyalta az ügyet a topolai járásbíró és miután az orvosi vizsgálatból megállapították, hogy a seb helye örökké megmarad, áttették az ügyet a szubotici ügyészséghez.

— Öngyilkosság a petrovardini aggokházában. A petrovardini majorban, a Frankopan uccában levő aggokházában tegnap reggel öngyilkosság történt. Böszörményi János, 70 éves aggokházi apolt hejnalban 4 órakor felkelt, kiment a ház kertjébe és ott az egyik szilvafára felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, már halott volt. A mentőkkel dr. Ninkov ügyeletes orvos, valamint dr. Vujin Bozsidar rendőrkapitány jelentek meg a helyszínen és a vizsgálat megállapította, hogy az öreg betegsége miatt menekült a házból.

KÖZGAZDASÁG

Megjelentek a primörök a szubotici piacon

Az uborka 3, paprika 1 dinár, a paradicsom 10—12. az új ujbungonya 7—8 dinár kilónként

A szubotici piacon rendszerint későn jelentkeznek és lényegesen drágábbak a tavaszi primörök, mint az ország délibb fekvésű városaiban. A szubotici piacon például a legutóbbi napokban árultak először paradicsomot, ujbungonyát és ugorkát, zöldbab és zöldborsó viszont még nem kapható. A primörök részint meleggyiaki, részben pedig Dalmáciából és Noviszád, Beograd és környékéről importáltak.

A pénteki hetipiacon a hatósági jelentés szerint az élelmiszerek árai a következők voltak:

Zöldségfélék: Ugorka 3—4 dinár, zöldpaprika 1, paradicsom kilónként 10—12, ujbungonya 7—8 dinár, régi burgonya 0.75—1 dinár, régi hagyma 0.50—1 dinár, fokhagyma 6—8 dinár, torma 3 dinár, spenót 1—2, sóska 2—3 dinár kilónként.

Husfélék: Csirke 10—20 dinár páronként, kacska 25—35, kacsa 25—35, liba 60—75 dinár. Hal: Harcsa 25, ponty 8—16, kecsge 25, süllő 25—30 dinár. Marhahús 8—10, borjú 12—14, sertés 12—14 zsirszalonna 10—12, hárj 13—14, zsír 14 dinár, libaszir 14—18 dinár. Élőszuliban borjú 4—5, mar-

ha 2—3, ökör 2.50—4.50, sovány sertés 9—10, hizottsertés 7—8, bárány 4—4.50 dinár.

Tejfélek: Tej 1.50, tejszín 12, tejfel 12, vaj elsőrendű 32, másodrendű 20 dinár, tojás 35—40 para. Termények: Zab 95, rozs 90, tengeri 60—62, liszt 00-ás 3.70, főző 3.30 dinár.

— Elrendelték a csődöt a noviszádi Filkuka kalapcég ellen. A vizsádi törvényszék tegnap elrendelte a csődöt a noviszádi Filkuka Mária kalapcég és tulajdonosa, Filkuka Ervin ellen. A cég egyike Noviszád legrégebbi üzletének. Körülbelül 70 évvel ezelőtt, 1862-ben alapították. Csődbíró Levakovics Matija, csődtömeggondnok Sztankovics Vaszilije noviszádi ügyvéd. Bejelentési határidő: június 15, tárgyalás: június 30.

— Országos vásárok Bánáthban. Becskerekről jelentik: Május hónapban Bánáthban a következő községekben tartanak országos vásárokat: május 13-án Vranjevón, május 14-én Nincsicsevón, május 20-án Molčinban, május 26, 27 és 28-án Becskereken. A vásárookra bármely vérszentes területéről, szabályos járóléval ellátott állatok felhajthatók.

Sztrakanizsai hírek

— Április hónapban az anyakönyvi hivatal adatai szerint születtek 56-an, elhunyt 29, míg házasságot kötött 13 pár. — A hétfőn életbelépő új menetrend szerint Szubotica felé a voantok indulnak 5.34, 11.32 és 15.51 órakor. Szentára felé: 6.30, 16.03 és 20.02 órakor. Novakánizsáról Csókára 4.07, 6.22, 7.37 és 15.37 órakor. Gyála felé: 6.17, 14.11 és 18.51 órakor. — A Sztára és Novakánizsát összekötő pontonhid bérletére a szóbeli árlejtést május 23-án délután 9 órakor tartják meg a városgazdai hivatalban. A feltételekről felvilágosítást nyújt a főjegyzői hivatal. — A már napok óta tartó állandó esőzés annyira megduzzasztotta a Tiszát, hogy medréből kilépett és a város alatt elhúzó árterület alacsonyabb részét elborította. A talajvíz olyan magas és és bős, hogy a pincék legnagyobb részében elfakadt. — Beiratkozások az első elemi iskolába május 15-én kezdődnek. Csak azokat veszik fel, akik ezévből töltik be 7. életévüket.

— Betörték Gelb Béla noviszádi elektrotechnikai üzletébe. Gelb Béla noviszádi Futtaki ut 9. szám alatt levő elektrotechnikai kereskedő üzlete mellett levő kamrába ismeretlen tettesek betörték. Az ajtót feltörték és három köteg acéldrót, három munkaszubonyt és különböző szerszámokat loptak, mintegy 1000 dinár értékben. A rendőrség erélyesen nyomoz az ismeretlen betörők kézrekerítésére.

— Fej, váll és ágyékrheumánál, idegfájásoknál, szagatásnál és zsibbanál a természetes „Ferenc József” keserűvíz rendkívül hasznos háziszor, mely kora reggel egy pohárral bevéve, az emésztőcsatornát jól kitisztítja.

— Megnyitják a becskerékli iparkamara könyvtárát. Becskerekről jelentik: Az iparkamara vezetőségének határozata alapján a közeljövőben megnyitják a kamara Massarik uccai szék. házában az iparoskamara könyvtárát és olvasótermét. A könyvtár és olvasóterem részére az iparosothonban hatalmas termet engednek át, melyet modernül rendeznek be. Az olvasóteremben megjelöltek majd az összes szerb, magyar, német napilapok és folyóiratok, valamint valamennyi szaklap. Az iparkamara vezetősége most hozott határozata alapján 13.000 dinárt irányzott elő új könyvek beszerzésére.

— Koponyanélküli csontvázat találtak Temerinben. A temerimi halastó szabályozási munkálatainál a földhordó munkások körülbelül 3 méter mélységben egy koponyanélküli csontvázat találtak. Megindult a vizsgálat annak megállapítására, hogyan került a fejtel ember a földbe.

— Sztáribecsejen is megteremtették a szegénykatasztert. Sztáribecsejen az előjáróság megfektette a szegénykatasztert. Ezen intézkedésnek az a célja, hogy gondoskodás történjék azon vagyontalan lakosokról, akik legjobb ábrakatt mellett sem juthattak munkához s hogy községi segélyben valóban csak az arra rászorulókat s nem a dologkerülőket részesítsék. E célból minden vagyontalan lakos, ki az előjáróságnál jelentkezik, könyvet fog kapni. E könyv egyúttal szegénységi bizonyítványul is fog szolgálni. Ezen könyvbe kötelesek a munkaadók bevezetni, hogy hány napot dolgozott náluk a könyv tulajdonosa, hogy így ellenőrizhető legyen, ki akart dolgozni a munkaidő alatt, ki nem. Aki nem dolgozik, az községi segélyre sem számíthat, ha munkabíró. Különösen fontos ez az intézkedés a magyar nincstelenekre, melyek egyáltalán nem részesülnek az agrárreform áldásaiból.

— Szerelmi bánatában ecetsavat ivott. Becskerekről jelentik: Fehér Magda, 16 éves becskerékli cselédleány, aki Ercegán Tosa, déligyümölcs kereskedőnél szolgált egy hónapja, tegnap délután nagy mennyiségű ecetsavat ivott. A súlyos belső sérüléseket szenvedett cselédleányt azonnal beszállították a kórházba, ahol gyomormosást hajtottak rajta végre. Állapota életveszélyes, de az orvosok remélik, hogy sikerül megmenteni az életnek. Tettét szerelmi bánatában követte el.

— Műsoros piknik Szomborban. A Szombori Atlétikai Klub (volt SZTK) e hó 21-én vasárnap a Kaszinóban este 7 órai kezdettel műsoros pikniket rendez. A pikniket követő műsor számai a következők: 1. Szűcs János szláv dalokat ad elő; 2. Ergh Baba és Kandler Nándor duettet énekelnek a Mágnes Miska c. operettből; 3. „Praktikus házasság” egyfelvonásos vígjáték, melyet Barácsi Anna és Bözsi, Probojcsics Katka és Zemlyák Jenő ad elő; 4. Motor, egyfelvonásos vígjáték, melynek szereplői Karcher Baby, Karácsi Anna, Kémencezy Illus, Kandler Nándor, Berkó János és Radicsovich Sándor. Műsor után tánc, virágtombola és szépségverseny lesz.

— Vesekővétől műtét nélkül megszabadítja a radeni gyógyvíz, ha naponta három pohárral iszik belőle, félórával minden étkezés előtt.

— Mindazon mérgezési esetek leküzdésénél, melyeket romlott élelmiszerek idéznek elő, a természetes „Ferenc József” keserűvíz azonnali használata fontos segédeszköz képez.

— LYSOFORM CSAK EREDETI ÜVEGREN VALÓDI KIMERVE HÁSZONTALAN HAMISITVANY.

Sport

Ma Noviszádon:

Mitrovicai Gradjanszki—NAK elsőosztályu, Isztra—Makkabi másodosztályu bajnoki mérkőzés

Ma délután 4 óra 30 perckor a NAK pályán, a noviszádi kéékfehér együttes utolsó idej bajnoki mérkőzését játssza a mitrovicai Gradjanszki-val. A mai mérkőzés eredménye — mint ismeretes — inkább a Gradjanszki szempontjából fontos, mert a NAK bajnokságát most már semmi sem veszélyezteti.

A mai találkozó mindazonáltal érdekesebbnek ígérkezik, mert a NAK szempontjából nem közömbös, hogy bajnoki helyezéséhez méltóan állja-e meg helyét ellenfeleivel szemben. Bizonyosra vesszük, hogy a kéékfehérek teljes erővel küzdenek ma annál is inkább, mert a mérkőzés eredménye döntő kihatással lehet másik két noviszádi egyesület a Rádnicski és a Postások helyezésére. Három-négy gólarányu NAK győzelmet várunk. Bíró: Sevic.

Előmérkőzést a Sövéi SC játszik a NAK kombinált együttesével. A sövéi csapat szép, tehnikás futballt játszik, vezetőszerepet tölt be a vidéken. Egészen bizonyos, hogy játékaival kellemes meglepetést nyújt a közönségnek.

Délelőtt 9 óra 30 perckor ugyancsak

a NAK pályán az Isztra—Makkabi másodosztályu bajnoki mérkőzés került elődöntésre. Kemény küzdelem lesz. Az Isztra a múlt vasárnap hatalmas gólarányu győzelmet aratott a Szlovaecsnán, de már 5 óra jobbnál-jobb eredményeket ér el. A Makkabinak győznie kell, ha komolyan számít a csoportbajnokságra. Pillanatnyilag a Makkabi a mérkőzés favoritja nagyobb rutinjával. Győzelme azonban aligha lesz nagyobb egy-két gólnál. Bíró: Nikolic. Előmérkőzést a jóképességű Viktoria játsszik a Makkabi kombinált együttesével.

A Palánkán elődöntésre kerülő Rapid, Szloga mérkőzésnek a Szloga a favoritja, de csak úgy, ha nem bizakodik el és komolyan játszik. Bíró: André. Petrovaradinban a Szremac valószínűleg legyőzi a karlovi Strazsilovót. Bíró: Gál. Pazován az ottani Szlávia a favoritja a kamenicai Fruskogorac elleni mérkőzésnek. Bíró: Kolarov. Mitrovicán a Zanatlja valószínűleg legyőzi a Lacsaraki SC-t. Bíró: Schneff.

1:1 arányban döntetlenné mérkőzött a zagrebi Konkordiával. A BSK kisgólós győzelme valószínű. Oszijeken a Szláviák találkoznak: a szarajevói és az oszijekai Szlávia. Itt is kemény küzdelem lesz, de a szarajevóiak aligha akadályozhatják meg a tehnikásabb oszijekai névrokonuk egy-két gólos győzelmét.

A magyar vízpoló utánpótlás értékes győzelmeiket aratott Magdeburgban

A Németországban turázó magyar vízpolóutánpótlás a német uszósport fellegvárában Magdeburgban játszott két mérkőzést. Első ellenfele Magdeburg válogatott csapata volt, amelyben három olimpiai bajnok játszott Amman, Schumburg és Schulze. A mérkőzést a magyar csapat remek játékkal 7:4 (2:1) arányban megnyerte.

Pénteken a magdeburgi Hellas volt a magyar utánpótlás ellenfele. A magyar csapat ezt a mérkőzést is megnyerte 5:3 (3:0) arányban. A magdeburgi csapatban ezúttal is játszottak az olimpikonok. Az uszósámokban Mezey a 100 méteres mellúszásban 1 perc 22.4 másodperccel második lett Schaffer mögött, aki 1 p. 16.4 mp.-t uszott. A 100 méteres hátúszást Hazay nyerte 1 p. 17.5 másodperccel a német Genzlich előtt.

Szubotica mai sportja

Délelőtt: A városligeti pályán Zsak—Konkordia. Kezdeté délelőtt 10 óra. A Bácska pályán negyed 3 órakor Tank—Borac, háromnegyed 10-kor Hajduk—Zrinjszki, negyed 12-kor Rádnicski—Mehanicásár másodosztályu.

Délután: 3 órakor a Szand-pályán: SzMTC—Sport, háromnegyed 5 órakor ugyancsak a Szand-pályán Szand—Fako mérkőzés.

Utólagos bírókúldések a szuboticaai alszövetség területén

A szuboticaai bírótestület a vasárnapi bajnoki és barátságos mérkőzésekre pótlólag a következő bírókat delegálta:

Adai Plava Zvezda—Becsei Gradjanszki: Avramov, topolai JAK—Bezđani SE: Vukovics, szentai Rádnicski—Szu-

botica Villanytelep: Boros, kulai Rádnicski—Szombori Rádnicski: Boros helyett Ruzmann, Csantaviri AK—Szentai AK: Kujundzics helyett Szegedinszki. A szuboticaai másodosztályban a Rádnicski—Mehanicásár mérkőzésre: Rózsa helyett Tamási.

A szuboticaai alszövetség igazgatótanácsának ülése

A szuboticaai alszövetség igazgatótanácsa pénteken este tartotta rendes heti ülését, amelyen több fontos kérdést tárgyaltak.

Az igazgatótanács helyesbítette a múlt ülés határozatát és nem játéktalálommal, hanem pályarendelési jogának felfüggesztésével sújtotta a szarabecsei Gradjanszkit, mert a vrbászi Dulcisszal játszott mérkőzésen nem tudta biztosítani a rendet és rendezési hibából keletkezett a botrány. Így a becsei Gradjanszki vasárnapi mérkőzését az adai Plava Zvezdával nem a pályaválasztó becsei csapat, hanem az adai csapat pályáján kell lejátszani. A botrány ügyében Szegedinszki főtíkárt küldték ki a vrbászi Dulcis vezetőségének kihallgatására.

A becsei Gradjanszki felebezését a botrány miatt félbeszakított mérkőzés hátralévő 6 és fél percének közönség nélkül való lejátszása ellen — formai okokból nem tárgyalhatta a tanács.

A Crvenkai SK—Tri Zvezde mérkőzésen a játékosok és a közönség tettleg inzultálta Szommenberg bíróját. Az igazgatótanács elrendelte az ügyben a helyszíni vizsgálatot, amelynek lefolytatására Szegedinszki főtíkárt küldték ki. A tanács elutasította a szombori Sportnak azt a kérelmét, hogy tartalékcsoportjaival nyilvános mérkőzést tarthasson. Az igazgatótanács ezzel kapcsolatban figyelmezteti az egyesületeket, hogy a vrbászi Gradjanszki-val, amely nem tagja az alszövetségnek, egyetlen csapat sem tarthat nyilvános mérkőzést.

A vasárnapi Beogradban tartandó alszövetségközi értekezletre Szegedinszkit delegálta a tanács.

A vasárnapi mérkőzésre a következő biztosokat delegálták: Zsak—Konkordia mérkőzésre Mészáros István és a Szand pályára délutánra Hecht Mihályt.

A mai ligamérkőzések

Hosszabb szünetelés után ma teljes mezőnyel folytatódnak a küzdelmek az országos bajnokságért. Négy mérkőzés került elődöntésre. Beogradban a BASZK a zagrebi HASK-kal mérkőzik. Az első fordulóban a HASK 3:0 arányban győzött, a közben feljavult BASZK ma revansot kíván venni. Zagrebban derbi mérkőzés lesz a Gradjanszki és a Konkordi-

via között. A mérkőzés iránt rendkívül nagy érdeklődés nyilvánul meg, mert mindkét csapat igen jó formában van. Pillanatnyilag a Gradjanszki látszik jobbnak.

Ljubljában a BSK-nak nagyon nehéz dolga lesz az erősen feljavult Primorjével. A ljubljani csapat 2:1 arányban győzte le a szarajevói Szláviát,

REGÉNY

Tamás István

Bácskai diákok

(18)

Az eddigi rész rövid tartalma: A regény fiatal hőse Szubotica-ra érkezik, ahol a műkedvelő színháznál kap sugói állást, de mikor fizetését folyósítani kellett volna, megbukott a társulat. Ezután újabb állást kapott egy gyárosnál. Volt osztálytársai meglátogatták az új könyvelőt és elszórakoztak nála.

Míntha valami szentségtörést követtem volna el, úgy háborgott a főkönyvet ért sérelemért.

— Szerencsétlen — bömböli.

Az arkangyal, aki Ádámot és Évát kiutasította a paradicsomból tarthatta így a kifelé vezető utat mutató pallost, mint a revizor tárhelyesre faragott ceruzája végét egy komplikált tételre bökkve.

A Rózenberg!

Tudtam, hogy ez csinálja a galibát. Rózenberg adta nekem a kegyelemdőfést!... És a husz má-

zsa kifizetetlen keményítője...

— Én azt hittem...

— Mit hitt, ó szerencsétlen, mit hitt? Hisz ezt a vak is látja! Hát hová tette az esztét?

— Tényleg — hebegtem — tény leg, de még sejtelmem sem volt róla, mivel is követtem el a hibát.

Láttam rajta, hogy hajlandó szememet hunyni a dolog felett.

— Majd korigáljuk valahogy — vigasztalt, látva kétségbeesésemet, — de máskor nyissa fel a szemét, fiam, nyissa fel a szemét!

Lelkem nyugalmát már nem tudtam visszanyerni. Eszembe jutottak a többi bonyadalmak... sejtelmem nem esalt, mert most már pulykavörösen támadt rám, nem úgy, mint az előbb, egy ügyetlen gyakornokra, hanem mint egy bünnözőre, ahogy a tettenért gonosz tevőket szokás lefűlelni.

— Fiam — lihegte a drámai csendben — fiam! Maga radirozott!

Csuklottam, beismerésnek vette. De különben is felesleges volt a tagadás.

Teleszirta tüdejét:

— Fiam! Tisztában van egy-

általán a hatóságilag hitelesített üzleti könyvek jelentőségével? Olyan szaporán csuklottam, a-

kár egy gépfegyver. De most már nem hatotta meg páni félelmem.

— Látja ezeket a peoséteket? — csapott az öklével a város vörös bélyegzőire —, mi a törvénynek tartozunk felelősséggel! A vénynek! És maga beleradiroz, belekapar ezekben a fóliánsokba!

— Én!...

— Csitt, szerencsétlen, csitt! Látom a kés nyomait! Mármost mi történik, ha bekérik tőlünk a könyveket? Nem kell hozzá szakértőnek lenni, hogy rájöjjenek a kaparásra! Erre nyomban letartóztatják Bálint urat! Börtönbe juttatja a kenyéradó gazdáját!

Azt hiszem ez volt az a pillanat, amikor sokért nem adtam volna, ha megnyílik lábaim alatt a föld. De a padló szilárdan állott.

— Abszurdum! — szörnyülködött.

Minél tovább lapozott, annál több hibát talált. Végül is kijelentette:

— Magának fogalma sincs a könyvelésről!

— De uram! — tiltakoztam sérődötten, majd látva, hogy így még jobban dühbe gurul, bevallottam mindent.

— Gimnazista — csapta össze a kezét — és gyakornoki munkát vállalt!

Könnyek gyűltek a szemembe.

— Ha ön segítene... órákat szeretnék venni esténként...

— Az ilyesmit nem lehet pár nap alatt elsajátítani — dűnyögte —, ehhez évek kellenek. Azok a gyorsanfolyamok fenét se érnek...

A lakás felé indult, nyilván, hogy Bálint urat keresse, de a gyáros a pályaudvaron volt. Vidéki rokonaihoz utazó feleségét kísérte ki.

— Megvárom — jelentette ki végzetesen.

Délelőtt még inkasszóm volt és még a városban jártam, számlákkal a hónom alatt, azon gondolkodtam, nem lenne-e okosabb, ha vissza se térnék a gyárba. Hisz' ugyanis rettentő szidás vár majd rám... „talán még le is csukat...”

Az inkasszó nem tartozott a legkellemesebb feladatok közé. Különösen „nehéz eset” volt a kereskedő, akihez most már harmadszor mentem el a számlával. A család éppen az asztal körül ült, valamennyinek szalvéta lógott a nyakában, szép fehér dímaszt-szalvéta, a mama rászólt a matrözruhas fiucskára: „Pisti, ne szüresöld a levest!” A papa pedig a körmet piszkálta egy fogvájóval.

(Folytatjuk)

Heti rádióműsor

Vasárnap, május 14.

Beograd, 12.05: Gramofón. 12.30: Rádiózenekar. 15: Népzene tamburán. 16: Gramofón. 17: Gramofón. 19: Gramofón. 19.50: A rádiózenekar hangversenye. 21: A Vedral-énekhangversenye. 21.30: Gramofón. 21.50: A Honolulu-trió havaji dalokat és táncokat játszik. 22.20: Hírek. Utána cigányzene a Petrovacska zadrugából.

Budapest, 8.45: Hírek. 9.10—9.55: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. 10: Egyházi zene és szentbeszéd az Egyetemi templomból. 11.15: Evan-gélikus istentisztelet. Utána kb. 12.15: A pécsi rádiókövetítő állomás ünnepi megnyitása. 1.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 1.30—3.00: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. 3: A m. kir. Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadásorozata. 3.45—4.50: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 5: Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Zsolt Nándor. 6.20: Liber Endre Budapest Székesfőváros alpolgármesterének előadása az »Anyák napjáról.« 6.50: gödöllői Vidák Sándor cigányzenekara. 7.50: Sport- és löversenyeredmények. 8: Salamon Béla vidám csevegése. 8.30: »Liszt Ferenc.« Hangjáték 3 felvonásban. Utána kb. 10.25: Pontos időjelzés, sporteredmények, hírek. Majd: Bondy László szalon- és jazz zenekara Solthy György ének-számaival. Flotsam: Örségváltás, indulófox Lehár—Hrubby: Egyveleg Le-hár műveiből. Gyöngy - Békeffy - Szi-llyai: Hol az a dal, keringő. Brodsky Miklós: Lullaby, foxtrott. Hajós-Harmath: Cigányzenét röpit a szel-lő, tangódal (Solthy) Petkere—Szécsén: Nem tudom, hogy miért vagy rossz (Solthy). 11.10: aradi Farkas Sándor cigányzenekara.

Bécs, 9.15: Isolde alténekesnő és Franz Schütz orgona- és zongora-művész hangversenye. 10.15: Achsel Wanda szopránénekesnő dalokat ad elő. 11.40: A bécsi szimfonikusok hangversenye. 12.50—14.15: Wacek-zenekar. 15.15: A Sedlak-Winkler-venónésnégyes. 15.45: Helyszíni közvetítés Kriauból, az ügétő-derbyről. 16.15: A Frank-Nowotny - Prantzschrammeltrio és a Hermann-zenekar hangversenye. 22.15: Táncczene a Graben kávéházából.

Prága, 12.05: Mor. Ostrava. 15.30: Motorkerékpárverseny helyszíni közvetítése. 17: Gramofón. 17.45: Gramofón. 20: »A párizsi nő« operett. 22.20: Cseh zeneszerzők népszerű dalai.

Hétfő, május 15.

Beograd, 12.05: A rádiózenekar hangversenye. 15.30: Gramofón. 16: Nikolics népdalénekes hangversenye. 16.30: Gramofón. 19: Rádiózenekar. 20: Opera a Nemzeti Színházból.

Budapest, 6.45: Torna. Utána: Gramofónlemez. 9.45: hírek. 10: 1: A Novara csatája. 2: Mi újság a rádió körül. (Felolvasások) Közben: Gramofónlemez. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó. 12.05: Czicza József cigányzenekara. Közben 12.30: hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 1.15—2.30: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. 2.45: Hírek. 3.30—4.40: Rádióüzenetek a Nemzeti Vásárról. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Asszonyok ta-

nácsadója. 5.30: Házikvintett. 6.10: Német nyelvoktatás. 6.40: Bertha István szalónzenekara. 7.50: Termény tőzsdei árák. 8: »Liszt Ferenc világnézete.« Pauler Ákos dr. előadása (gramofónlemez bemutatással). 8.30: Dirner Gusztáv dr. és Murgács Kálmán szerzeményei. Előadja Nagy Izabella, Cselényi József és Farkas Sándor cigányzenekara. 9.30: Pontos időjelzés, hírek. 9.45: Gramofónlemez. Közben kb. 10.10: Időjárásjelentés. 10.45: (Fenntartva a nemzetközi Liszt Ferenc zongorahangverseny külföldi résztvevői számára).

Bécs, 11.30: Parasztenekarok Gramofónon. 12: Cerdá-négyes. 12.40: Szreter-lemez. 13.10: Művészlemez. 16.50: Elsa Heinrich szoprán, Wilhelm Millet tenor és Susi Pogaznik zongoraművész bemutatkozása. 18: Bécsi erdő. 18.55: Wagner: Rienzi c. ötfelvonásos operája. Közben az állami operaházból. 22.55: Gramofón.

Prága, 12.30: Moravska Ostrava. 13.40: Gramofón. 16.10: Pozsony. 17.50: Gramofón. 19.25: Brno: 20.40: A mandolin- és gitárklub hangversenye. 21: Hangverseny, közreműködik a rádiózenekar és a prágai szokol-egyesület énekkara.

Kedd, május 16.

Beograd, 12.05: Gramofón. 12.35: Tőzsde. A Nikolics-zenekar népzeneje. 15: Gramofón. 16: Rádiózenekar. 19.30: Gramofón. 20: Zagreb. 22: H. cigányzene a Rudnicsaninból.

Budapest, 6.45: Torna. Utána: Gr. 9.45: Hírek. 10: Vas Gereben írásából, felolv. Utána: Gr. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: A m. kir. Mária Terézia 1. honvédegyalozred zenekara. Vezényel: Fricsay Richard.

1. Barna Izsó: Magyar hangverseny-nyitány. 2. Strauss János: Pázmán lovag, szvit. 3. Kazacsay Tibor: Scene Orientale. 4. Járay István: Aranyhárfa. 5. Rosner Vilmos: Játékos törpék. Közben 12.30: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. Utána: Gramofónlemez. 2.45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. 4: szikszai Horváth Lajos és cigányzenekara. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: »A zenebohócok.« Kortsák Jenő novellája. 5.30: Hermann Pál gordonkázik, zongorán kísért Polgár Tibor. 6: »A Gerle 13 utja.« Biits Tibor előadása. 6.30: Budapesti Hangversenyzenekar. Vezényel Zsolt Nándor. »Magyar operarészletek.« 7.50: Terménytőzsdei árák. 8: Liszt Ferenc nemzetközi zongoraverseny a Zeneművészeti Főiskola nagytermében. Utána kb. 10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Guttenberg György szalón- és jazz-zenekara és Kóczé Antal cigányzenekara Kalmár Pál ének-számaival.

Prága, 12.30: Brno. 13.40: Gramofón. 16: Brno. 16.10: Mor. Ostrava. 17.50: Gramofón. 18.25: Német óra. H. Beethoven-gangverseny: A reményhez; Vágy; A-dur hegedűszonáta; A fájdalom kéje. Hegedül Brokes E., zongorázik Brindl—Tetmayer E. és Passer K. 19.22: Pozsony. 22.15: Gr.

Bécs, 11.30: Brahms-ünnep. Közben a Zeneegyesület nagyterméből. 12.35: Német tenoristák gramofónon. 13.10: Ritkán játszott operákból, gr. 15.30:

A klosterneuburgi Langstöger-iskola énekkara régi májusi énekeket ad elő. 15.55: A doni kozákok Jarov-féle énekkara gramofónon. 17.25: Hueber-Mansch Olga zongoraművész és König Cecília szopránénekesnő hangversenye. 19: A 3. gy. ezred zka. 20: Az első nemzetközi osztrák alpesi repülőverseny 1933-ban. 22.05: Táncczene a Palmhof-kávéházából.

Szerda, május 17.

Beograd, 12.05: Rádiózenekar. 15: Gramofón. 15.30: Alekszandrovics Náda népdalokat énekel. 16: Gramofón. 19: Rádiózenekar. 20: Wien.

Budapest, 6.45: Gramofón. 9.45: 10: 1. Régi magyar konyha. 2. Bélyeggyűjtés, felolv. Közben: Gramofón. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó. 12.05: Zene-kari hangverseny. Vezényel Polgár Tibor. Lincke: Princess Rosine, nyitány; Waldteufel: Legkedvesebb, keringő; Huszka Jenő: Bob herceg, egyveleg; Fall: Elvált asszony, intermezzo; Luigini: Egyiptomi balett; Borsay Samu: Szébb jövőt, induló. Közben 12.30: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. Utána: Eugen Stepa orosz balalajka zenekara. 2.45: Hírek. 3.30: A rádió diákfélőrája. »Vándorló habok.« 4: »Isten verebei.« Sásdi Sándor novellája. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: »Vadászelmények Kisázsiaiban.« Maderspach Viktor előadása. 5.30: Bachmann jazz a Rajna-parkból Fekete Pál ének-számaival. 6: Olasz nyelvoktatás. 6.30: Bura Sándor és cigányzenekara. 7.20: »Tanul a tömeg.« Révész Béla előadása. 7.50: Terménytőzsdei árák. 8: Liszt Ferenc nemzetközi zongoraverseny a Zeneművészeti Főiskola nagytermében. Szünetben: Lóversenyeredmények. Utána kb. 10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd Bura Károly és cigányzenekara Közben 11: Antonio Vidma olasz-nyelvű előadása Aquincumról.

Bécs, 11.30: Brunner-négyes. 12.40: Leisner Emmi lemezei. 13.10: Gramofón. 15.30: Első nemzetközi osztrák alpesi repülés, közb. a bécsújhegyi és az asperni repülőtérrel. A szünetben Weber József zenekarának délutáni hangverseny. 20: Brahms-ünnep. 22: Esti hangv. a Krantz-Ambassador-szálló Lehár-terméből s grinzingeri pincéjéből.

Prága, 12.30: Pozsony. 13.40: Gr. 16.10: Hangverseny a norvég nemzeti ünnep alkalmából. 17.10: Morav. Ostrava. 19.10: Brno. 19.30: Morav. Ostrava. 20.25: Majdnem-regény, hangmontázs dalokból. 20.40: A zongoraszonáta fejlődésének VII. estje. Magyar- és Branerger J. játszik Harezsmán J. tanár. 21.30: Rozycki L. szerzői estje.

Csütörtök, május 18.

Beograd, 12.05: Rzenekar. 16: Jeger Mirko szubotici hegedűművész fia hgv.-e. 16.15: Gr. 16.30: Rzenekar. 19: Gramofón. 20: Ljubljana. 22: H. zene az Imperial-szállóból.

Budapest, 6.45: Torna. Utána: Gramofónlemez. 9.45: Hírek. 10.00: 1. Orosz elbeszélések. 2. Tíz perc virágápolás. (Felolvasás). Közben: Gramofónlemez. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó. 12.05: A Magyar Cserkészszövetség műsoros előadása a sanfranciskói World League of International Education Association rendezésében. 12.30: Hírek. Utána veszprémi Farkas Vince és cigányzenekara. Közben

1: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 2.45: Hírek. 4: Havas István ifjúsági előadása. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: A M. kir. Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadásorozata. 5.30: Goda Gizella énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. 6: »A budai török fürdők.« Lechner Jenő előadása. Felolvassa ifj. Lechner Jenő. 6.30: »Egy óra Ázsiában.« Bánoczy Dezső dr. gramofónrevüje. 7.30: Terménytőzsdei árák. 7.45: »Anyanyelvünk.« Kosztolányi Dezső előadása. 8.15: Díszhangverseny. A nemzetközi Liszt Ferenc zongoraverseny záró-ünnepéje a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből. Utána kb. 10.15: Hírek. Majd: Szórakoztató zene. Vezényel Berg Ottó.

Bécs, 11.30: Adler-négyes. 12.30: A jóakarát napja. 13.10: Gr. 16: Hangosfilmek zenéje gramofónon. 17.15: Franz Mittler zeneszerző művei. 19: Jascha-zenekar. 21: Mai német szerzők műveiből. 22.35: Gr.

Prága, 12.30: Mor. Ostrava. 13.40: Gr. 16.10: Brno. 17.05: Ondrscicsek-négyes és Csernyi brácsaművész. 19.25: Mor. Ostrava. 20.10—22.10: Brno.

Péntek, május 19.

Beograd, 12.05: Gr. 15: Gr. 15.30: Timotics Milán népdalokat énekel. 16.30: Gr. 19: Gr. 20: Brahms: Ötös, klarinétre, két hegedűre, violára és csellóra. 21.15: Saint-Saens: Hgv. (Mokranjac Mira zongora, Mokranjac Jován cselló és a rádiózenekar.) 22.15: H. zene a Ratnicski Dómból.

Budapest, 6.45: Torna. Utána Gramofónlemez. 9.45: Hírek. 10: »Tüköry ezredes az olaszok hőse.« 2. Csokonai versek. Utána: Gramofónlemez. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó. 12.05: Gramofónlemez. Közben 12.30: Hírek. 1.15: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, vízállásjelentés. 1.30: Testnevelési előadás. 2.45: Hírek, piaci árak. 3.30: A rádió diákfélőrája. 4: »A pápaság szerepe a magyarság önvédelmi küzdelmeiben.« Előadás. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: 36. Rác Laci és cigányzenekara. 5.45: Gyorsirótanfolyam. 6.10: Bónyi Adorján vidám elbeszélése. 6.40: »A magyar népdal.« Bartók Béla előadása. 7.25: Németh Mária énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. 8: Terménytőzsdei árák. 8.10: Vigjáték-előadás a stúdióból. »A házasságok az égben köttetnek.« Vigjáték három felvonásban. Utána kb. 10.10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Bodrics Béla és cigányzenekara. Közben: 10.45: József Ferenc dr. királyi herceg francia-nyelvű előadása. 11.30: Pátia jazz Szántó Gyula ének-számaival.

Bécs, 11.30: Alpesi zene gramofónon. 12: Silving-négyes. 12.40: Wolfstahl-lemez. 13.10: Gr. 15.20: Erna Jónás zongorázik az ifjúságnak. 15.40: Operett-részletek gramofónon. 16.45: Beate Grenelli szoprán és Walter Kurz csellóművész hangvers. 18.20: Markos Béla előadása: Budapesti élet hatvan évvel ezelőtt és ma. 19: Adelheid Armhold szoprán, ária és dalestje. 19.40: Az első nemzetközi osztrák alpesi repülés első napja. Hangtudósítás gramofónnal, közvetítés Innsbruckból. 20.10: Goldoni: A szerelmesek c. háromfelv. vigjátéka. 22.15: A Máthé-zenekar táncczeneje a Hübner-kurszalónból.

Prága, 12.30: Pozsony. 13.40: Gr. 16.10: Brno. 17.20: Brno. 17.55: Gr.

NYILT TÉR

Köszönetnyilvánítás

Mindazon jó barátainknak és ismerőseinknek, akik felejtethetetlen jó írásom, illetve adásapám

Schmidt Andreas

elhalálása alkalmával részvételükkel és koszorúadó-mányalikkal fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, hála köszönetünket fejezzük ki. — Külön köszönet mondunk a Placérek szakszervezetének testületileg való megjelenéséért.

A gyászoló család.

H. SCHULMAN-KÖNYVNYOMDA

Alapítva 1879. Telefon br. 51.
Telegr.: Schulman.

Sl. Brod, 1933. április 18.

Köszönetnyilvánítás

Alulírottak, Weiss József és Julia, sz. Schulman, ezúton mondunk köszönetet az »Edinost« vzajemno gospodarsko društvo r. z. z. o. z. maribori cég zagrebi fiókjának azért a segítségért, amellyel az említett cég benünket kritikus helyzetünkben harmincéves kamatmentes kölcsönrel kisegített.

Ezzel a kölcsönrel módot nyújtottak nekünk ahhoz, hogy üzemünket tovább is fenttarthassuk. A fenti kölcsönszövetkezetet, mint szolid és kuláns céget mindenkinek ajánljuk.

Schulman

könyvnyomda, Brod na Savi
Tulajdonosok:

Weiss József s. k. Weiss Julia s. k.

Fájdalommal jelentjük, hogy drága nagynénénk

özy. Obermayer Rudoliné

szül. Falt Anna
életének 83-ik évében júlyó hó 13-án déli 12 órakor az Úrban elhunyt.
Drága halottunk temetése vasárnap, i. hó 14-én délután 5 órakor lesz a római kat. temető kápolnájából a római kat. egyház szertartása szerint.
Az engedély szerinti i. hó 18-án reggel nyolc órakor a helyi plébánia templomban lesz az Úrnak bemutatása.
Noviszád, 1933. május 13.

Kedves Ur Jézus, adj nekik örök nyugodalmat!
A gyászoló Falt család

Mindenféle tűzifa, fűrészfűrő hulladék, faszén vagon-
tételben legolcsóbb beszerzési forrása

T O T H FAKERESKEDELMI R. T.
Bacska Topola. Telefon 20. 1453

19.25: Mor. Ostrava. 20.15: A Rádió-
zsmnál első kísérleti adásának em-
lékére (1923 máj. 18.). 21: Időjelzés.
Utána rádiózenekar. 22.25: Brno.

Szombat, május 20.

Beograd. 12.05: Rádiózenekar. 15:
Kívánság. Gr. 16: Sfiligoj Ljubica
operaénekesnő szlovén népdalokat ad
elő. 16.30: Jenko: Djido, nyitány.
Szedlacsek: Beograd éjjel. Frajt:
Szerb tánc. Ccajkovszki: Hattyu-tó.
Zeller: A madarász, egyv. 19.30: Gr.
19.50: A Jeka-négyes népdalokat
énekel. 20.30: Operaismertetés. Utá-
na Mascagni: Parasztbecsület c. ope-
rája gramofónon. 22: H. Majd séta
Európán át.

Budapest. 6.45: Torna. Utána Gramo-
fón. 9.45: Hírek. 10: 1. Petőfi
gyorskocsiján. 2. Mai kis Lexikon.
(Felolvasás). 11.10: Nemzetközi víz-
jelzőszolgálat. 12: Déli harangszó.
12.05: Szervánszky szalónzenekar.
Közben 12.30: Hírek. 1: Pontos idő-
jelzés, időjárás és vízállásjelentés.
Utána: Németh Anna zongorázik,
Lorx Éva énekel, zongorán kíséri
Polgár Tibor. 2.45: Hírek, élelmiszer-
árak. 4: A Rádióélet meseórája. 4.45

Pontos, időjelzés, időjárásjelentés,
hírek. 5: Operettrészletek. A M. Kir.
Operaház tagjaiból alakult zenekar.
6: Rádióamatörposta. 6.30: Rácz
Lajos és cigányzenekara. 7.15: Ter-
ménytőzsdéi árak. 7.25: A M. Kir.
Operaház előadásának ismertetése.
7.30: A M. Kir. Operaház előadásának
ismertetése. »Turandot.« Dalmú 3
felvonásban és 5 képből. Az I fel-
vonás után: Pontos időjelzés, hírek,
A II. felvonás után: Sport- és lóver-
senyeredmények. Az előadás után:
Időjárásjelentés. Majd: A közönség
kedvencei lemezei.

Bécs. 11.30: Weisz-zenekar. 13.45:
Melchior-lemezek. 16.30: A bécsi
szimfonikus zenekar és az osztrák-
svéd a capella-kar hangv. 17: Dos-
tal-zenekar. 18.50: Tautehayn né-
gyes. 20: Ziehrer: Az idegenvezető c.
operettje. 22.15: Új tánclemezek.

Prága. 12.30: Brno. 13.40: Gram.
16.10: Pozsony. 17.50: Gr. 19.25: Ri-
port egy hangversenyteremből, majd
különböző szórakozóhelyekről. 21.30:
Milinovsky fuvószenekar. 22: Időjel-
zés. 22.15: A fuvószenekar hangvers.
folyt. 22.45—23.30: Mor. Ostrava.

Minden fordületék nélkül

Sisaki jódfürdő

nyitva egész éven át

Hazánk legmodernebbül berendezett fürdőhelye a legnagyobb kényelemmel. Minden für-
dés után díjtalanul állnak a vendégek rendelkezésére gyönyörűen be-
rendezett izasztó és pihenő helyiségeink. A legmodernebb berendezés ivó-
kurával, radio kisugárással, villamossággal, masszázssal és napozással való gyógyításra.
Iszapfürdők. Tussok. Szénsavas fürdők. Inhaliáció. — Saját olcsó autóbuszok. — A végletekig
leszállított árak. — Elegáns fürdők Din. 10.—tól felfelé. — Lakás és allatás mérsékelt áron.

Fényes sikerek!

Kérjen prospektust!

Hosszulejratu kölcsönt

a legkedvezőbb feltételek mellett nyújt
»Edinost« hitelszövetkezet. Bővebb fel-
világosításért forduljon a főképviselethez:

Noviszádon:

A. Vogrinc, Petrovaradin, Kamenicki
put 5.

Szuboticán:

Venier Péter, Labor-palota.
Képviseletet keresünk.

1653

Utazóközönség

felhívom figyelmüket saját gyártma-
nyu »Sas« vadiggegyei ellátott valódi

VULKANKOFFERJAIMRA
mely könnyű, tartós és olcsó.

DIETRICH NOVISAD, Trg Oslobođenja 4.
SUBOTICA, Jelačicev 2.

Bérmálásra legszebb

ajándék egy fénykép

HERING-STUDIO

-ból, NOVISZAD, Apollo udvar

Alkalmi vétel!

»Ruska Semja Lira«

elsőrangú étterem, Beo-
grádban, betegség miatt
eladó. Rendkívüli ked-
vező feltételek.

Beograd, Brijanova 11.
M. J. Garapics 1649

Macesz

Dinar 8*-

per kilogramm, kapható

Adler

Noviszád
Ustavska ucca 36.

Fürdőruha különlegességeim már kaphatók
BENGER RIBANA dresszek nagy választékban

speciális kötöttáruháiban Subotica
Labor-palota

gyapjúdresszek, garantált színtartók 80-— dínár-
tók kaphatók.

Crépe de Chine-selyem

minden színben, dín. 36'-méterenként

Georgette-Romain-selyem

minden színben, dín. 48'- méterenként

SATTLER-nál Noviszád,
Kralja Petra 23.

Fratricsevics János

Aki a legújabb divat után
öltözködik az

rőfősüzetének,
(Noviszád, Futaki ut 12) a vevője

ÉRTESÍTÉS!

Tisztelettel értesítem nagyra becsült vevőkörömet,
hogy kézimunka üzletemet, ugyanabban a házban a
Banovina büfé mellé helyeztem át, mely alkalommal
felhívom szives figyelmüket az újonnan felszerelt

aszurozó és endlízó gépeimre,

melyeken a legrovidebb időn belül elvégeznek minden
megrendelést a legkényesebb igényeket is kielégítően.
Sürgős esetekben az **AZSUROZÁS ÉS ENDLIZÉS**
során kívül lesz elvégezve. — Azonkívül szakszerűen
végezek függöny és mindennemű kézimunka montiro-
zást, ugyszintén vállalom perzsa és szmirna szőnye-
gek stuccolását, valamint minden e szakmába vágó
munkák lelkiismeretes és gyors elvégzését.

Egyben értesítem a n. b. közönséget, hogy új
üzletemben vállalom **RUHA ÉS KÉLMÉ FESTÉST**
valamint **RUHA TISZTÍTÁST IS.**

Tisztelettel

özy. Nagyejeöné

előnyomda és kézimunkaüzlete
Noviszád, Kraljica Marija u. 2. (Srpska Matica épület)

Tavaszi női kabátokat
divatos fazonokban mélyen
leszállított áron árusítunk

Kapamadžija és Vučerić

Noviszád, Kr. Petra ucca 25. 1606

Mint a hó és bársony

olyan lesz a keze 3 nap alatt, ha kézapolásra **Dr. Lebbe-léle LILIAN-MILCH** krémet használ. Egy fégy ára 6— dinár. Kapható kizárólag csakis: „HYGIEA” Kosta Zsivojnovics drogeriában. Novisad, Trg Oslobođenja 2

U.F. a legmodernebb finom fénytelen harisnyák dezens a jaural mindenhol a következő megállapított áron kapható:

- U. F. sima ezüstmárkával Din 48—
- U. F. sima arany Márkával > 51—
- U. F. azsuros ezüstmárkával > 51—
- U. F. azsuros arany Márkával > 54—

Weifert

SÖR
PANČEVO

a legjobb minőségű

Kérje
min-
denhol

PALICS-FÜRDO

Szállon május 15-től szept. 15-ig. Teljes napi penzion 45—60 dinárig. Visz-szatkozásnál 50%-os vasuti kedvezmény !!

Különösen kellemes vérsze-gény és üdülő betegeknek üde és pormentes levegője. A tó sós vizének és iszap-jának gyógyereje a 17. szá-zad óta közismert. Iszap-és melegfürdők kitűnő gyógyhatással izületi, emésztési és bőrbetegségek-nél. Prospektus az utazási irodáknál vagy a fürdő-igazgatóságnál kapható —

A hölgy és úriközönségnek

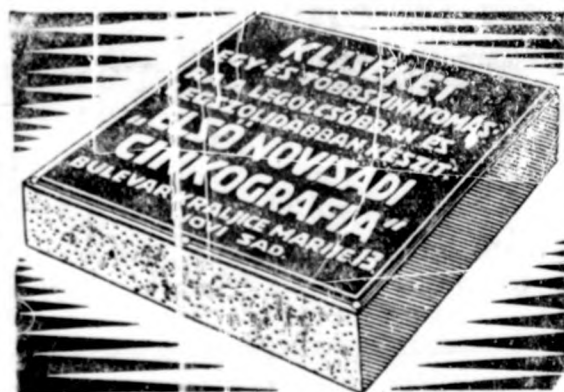
szíves tudomására hozom, hogy üzletemet átala-kítva megnagyobbítottam. A legtökéletesebb villany-, gőz-, valamint víz és **vasoadóliást** a legmoder-nebbül végzöm.

Farkas, női és férfidruész
Lucta szalon Szuboiica
A gimnáziummal szemben. 123

Drótfonalokat, láncokat,
facsavarokat, szegecsket,
ólmozott jégcsillókat

gyárt

Kramer Testvérek
drót, drótarú és vasarugár
Novi Sad

Sportcsónakot, regattát, és motorcsónakot

készít és kívánt méretben tervez

Urban Gregec műasztalosága
Novisad, Futoski put 29. 1550

SULYOK - festi - tisztít

rendkívül olcsó árak Öltöny tisztítás 40—
dinár. **Novisad** Futaki ut 12. Fiók:
Zsejjeznicska 25. Pilszét is vállalok

Erős fényképész

Suboiica 127

Park Krupeževićeva 4 (Rudics u.) I. emelet

Férfi és női betegségek

idült esetekben is, egyszerűen találtak alapos gyógyulást az ártalmatlan, több mint 20 év óta a legjobb sikerrel alkalmazott

Tím növény-kurák

Által. Egyszerű eljárás a hivatás zavarása nélkül. Egyszeresen bevált. Számtalan köszönő levél áll rendelkezésre. Kérje rész-letes ismeretlenséget. Széküldés diszkrétan a postai fedezé-sére szolgáto 7 dinárnak bélyegeken való beküldése ellenében
J. S. ETICO, ENSCHEDE, HOLLANDIA 1565

Hatottanuk emlékének megörzese
a legszebb emberi érény.

GOLGOTA

temetkezési vállalat a legmesszebb menő igényeknek megfelelően elsőrendű új fel-szereléssel, villanyvilágítással és falvédő szerkezettel (a falakba nem verünk sze-get), nagy raktár érc és saját készítésű fakoporsókban, szemfedelek és koszorúk-ban, exhumálást és szállítást bárholonnan bár-hová vállalunk. A legolcsóbb kiszolgálás.

LENKEY IMRE ES FIA

«GOLGOTA» TEMETKEZESI
VÁLLALATA
Novisad, Uspenszka u. 12. Telefon 26-90

ÜZLETMEGNYITÁS

A »Fabrika Kanapa i Užarije d. d. Odžaci« áthelyezte noviszádi fiókját Jevrejska 18. alól

Kralja Aleksandra 19. sz. alá

Ajánlja továbbra is a n. t. közönségnek gazdag választéku selymeit, u. m. Dantelle, Bengolin, Tenn-s-soi, valamint nyári férfi-öltönyöknek elsőrangú teve-szór-szövegeteit: Tropical és Tropicalin.
Zsinegek, kötél-árúk, ponyvaszövetek és kész ponyvák a legjobb minőségben és legolcsóbb áron.

Fabrika Kanapa i Užarije d.d. Odžaci

Lerakat: Novisad, Kralja Aleksandra 19.

Telefon 30-53

LIFKA MOZI - SZUBOTICA
 Vasárnap utóijára
Eggert Márta
 tüneményes hangú szőke pacsirta d'adalmas ujdonsága
Haway rózsája
 Abrahám Pál világhírű operettje után.
 Stone kapitány . . . Sv. Petrović
 Laya énekesnő . . . Eggert Márta
 Buffy titkár . . . Verebes Ernő
 Bessy . . . . . Garaí Baba
 Dajos Béla zenekarának közreműködésével.
Hell híradó Kulturfilm

Házasság
 Középkori hajdon öz
 lettel férjhez menne korekt
 iparoshoz vagy kereskedő-
 höz. Leveleket „Diszkrét”
 jellegre a noviszádi kiadó-
 hivatal továbbít. 1682

Eladó
 Kombinált fűrés, fréz-
 orsóval, vastag gyaluval s
 egyéb szerszámokkal, majd-
 nem új állapotban, olcsón
 eladó. — Michael Weber
 Gajdobra. 1553

**Orvosi mosdó és orvosi
 műszerek eladók.** — Dr.
 Wagner Noviszád, Salari-
 kova 1. 8—10-ig. 1598

**Egy jókarban levő 6 HP
 8 légkörös Hofherr Schrantz**
 kázan hozzávaló Hofherr
 gyűrűs cséplővel eladó.
 — Szalma Lajos lakatos
 Bacska Topola. 1603

HAZHELY Beogradska
 u. 8. eladó. — Bővebbet
 ugyanott a házban. 1628

ARIEL 557 kem motor-
 kerékpáromat eladna m
 vagy elcserélném könnyű
 jókarban levő két vagy
 négyütes autóra. —
 Schwebler János, Feketić.
 1650

ELADO Hoferr cséplő
 16 HP 1000 mm. dobbal,
 szintén Hoferr eredetű mo-
 torral, hat éves, darabon-
 ként is eladó. Szubotica,
 Zagrebacska ul. 17. 112

**Íróasztal (amerikai), jég-
 szekrény, ebédlőkredenc**
 eladók. Stein, Noviszád,
 Carinszka 15. pince. 1688

SZALLÁS 50—80 hold
 szántófölddel a Szerémség-
 ben eladó. Bővebbet Zsi-
 kics-Lemler Pasicevo 20,
 1676

ELADÓ HÁZ Beográdi
 ban a város szívében, havi
 biztosított jövedelem 11.600
 dinár. 1926-ban épült, 30
 évi adómentességgel. Cím
 a noviszádi kiadóban. 1680

**Teslići faszén
 képviselet**
 mindennemű épület- és
 asztalos anyagok, cserép,
 téglák és ladagyár
Ludwig Hubert i Sin
 Noviszád. 4568

Kiadó
 június 1-től 2 szoba iro-
 dai célokra, esetleg buto-
 rozott lakásnak.
 Njegoseva u. 2. II. em.
 Róthnál. 1612

Használt ajtók, ablakok,
 lambéria bejárati ajtók szél-
 jogóval eladók. Futaki út
 9. sz. 1662

Jégszekrény, jókarban,
 olcsón eladó. — Noviszád,
 Zseljeznicka ucca 26. sz.
 fűszerüzlet. 1672

Varrógép, bicikli, 3 mét.
 pult, káratálvány eladó.
 Noviszád, Szlovacska ul. 38.
 1669

Foglalkozás
 Gyermek felnevelésé-
 vállalom, Noviszád, Ada-
 movics telep III. 305. 1681

Allást keres
 Nyugdíjas községi tiszt-
 viselőik feleségeikkel együtt
 mosást, vasat, kapálást
 napszámot, udvarost vagy
 bármilyen más munkát vá-
 lálnak. Cím a noviszádi ki-
 adóban. 1651

SZOPTATÓS dajkának
 ajánlkozik fiatal egészséges
 nő. Palatinusz Matild, Mol.
 Bácska. 1668

Magántisztviselő, jó bi-
 zonyítványokkal, német és
 szerb nyelvtudással, gép-
 írásban jártas, állást keres.
 Megkeresések „Megbízható”
 jellegre a noviszádi kiadó-
 hivatalba. 1667

Tizenhét éves iskolá-
 zott fiú bolti, irodaszolgái
 vagy bármilyen állást ke-
 res. Cím a noviszádi ki-
 adóban. 1647

INTELLIGENS zongo-
 rázni tudó unyány elmenne
 gyermek mellé. Érdeklődni
 Deutsch ernyőüzletben. 1633

Bejárónőnek ajánlkozik
 szorgalmas főznitűdő fiatal-
 asszony. Megkereséseket a
 kiadóba kérek. 1661

Hat gimnáziumot végzett,
 három nyelven beszélő,
 kaucióképes fiatalember
 pénzbeszedői, raktárnoki,
 házmesteri vagy hasonló
 állást keres. Schmidt Ede,
 Novivrbasz, Göthe ucca 129.
 1673

Kiadó
 Két szoba, előszoba,
 konyha és speiz június 1-re
 kiadó, Noviszád, Kiszácsi
 ucca 34. 1689

KIADÓ komfortos 2 szo-
 bás lakás június 1-re a
 Tőzsde közelében, Pavle
 Szimicsa 6 alati. - Telefon
 szám 21-92. 1671

APRÓHIRDETÉSEK
 egy hetköznap, mint vasárnap
 egy szó 1 dinár. NAGY BETŰS 2 dinár
 a legkisebb apróhirdetés 10 dinár

APOLLO
 Szerdától—vasárnapig
Lilian Harvey és Konrad Veldt
 poompás, pazar kivitelű filmjátéka
Császári udvar
 Bájos, ötletes cselekmény
 Változatos, színes jelenetek
 Fulbemászó melódiai szenzációs szereposztás
FOX híradó
 aktualitások a világ minden tájáról.
 Este 7 órakor mérsékelt árú előadás
 Telefon 21-93

ODEON
 Szombat—vasárnap
Nagy Kató és Wolf Albach Rettig
 nagyszerű filmje közönségre másodszer
 olcsó helyárrakkal
A LEGSZEBB KALAND
 Könnyű zene, remek keret, mulatságos tartalom,
 nagy sikerű szereplők
 12 8—6 és 4 dináros helyárak!
 Telefon 21-93

A STRAND R. T.
 értesíti a t. közönséget, hogy a
 régi bérlőknek
május 17-ig
 meg lett hosszabbítva a bérlet
 riváltása. Az új bérlők 18-tól
 bérelhetnek kabint.

Butorozott szoba külön-
 bejárattal kiadó. Noviszád,
 Kralja Aleksandra ucca 3. I.
 1684

GARCONLAKÁS. Nagy
 szoba, előszoba fürdőszo-
 bával június 1-re. Modern
3 szobás, hall és minden
 kényelemmel naragfűtéssel
 ellátott lakás augusztus 1-re,
 esetleg előbb is kiadó. —
 Petra Zrinjskog 33. 1655

Magános sarokház üzle-
 helyiséggel és lakással
 együtt, igen forgalmas he-
 lyen, azonnalra kiadó. Bő-
 vebbet Noviszád, Grob-
 ljanska 19. 1601

Irodahelyiség kiadó
 Noviszád, Duna ucca 15.
 1678

Egy szoba, konyha és
 speiz kiadó, padló ujjonnan
 festve. Noviszád, Zseljez-
 nics a ucca 78. 1670

Butorozott szoba külön-
 bejárattal és teljes ellátás-
 sal a Strand uton kiadó.
 Érdeklődni Fruskagorszki
 put 47. a Strand-vendéglő
 mellett. 1664

Különálló ház Aleksan-
 der Adamovics 6. alatt ki-
 adó. Érdeklődni 30. szám
 alatt. 1653

Városi Mozi - Szubotica
 Csütörtöktől—vasárnapig
FOX hangos híradó
Köszönöm, nem kérek
Szőke Szakáll burleszk
TAJFUN
 Leugyel Menyhért világhírű szindarabja
 Személyek:
 Dr. Tokeramó . . . VALERI INKISINOV
 Helene Larock . . . LIANE HAID
 Brinski . . . . . VIKTOR DE KOVA

Aréna-Ton-Mozi-Szombor
 Május 11—14 Csütörtöktől—vasárnapig
BIZETT világhírű operája filmen
CARMEN
 Csodás felvételek, gyönyörű ének és zene
 Szeretem — Feltékenység — Gyűlölet
 Zenét a londoni szimfonikus zenekar szolgáltatja
 Főszerepben: A leghíresebb angol énekesek
 Thomas Burke, Marguerite Namara, Laure Fairfax,
 Lester Matthews.
 Azonkívül a legújabb Fox varázsszőnyeg

Keresek vidékről egy fiut
 inasnak Urosevics Nikola,
 szűcsmester, Noviszád, Mi-
 leticseva ucca 6. 1685

Házmasternek gyermek-
 telen házaspárt felveszünk,
 Jelenkezni Noviszád, Fu-
 toški put 91. 1686

KÉT szoba, előszoba or-
 vosi rendelőnek, Noviszád
 belvárosában keresetnek jú-
 nius elsejére. Irasbeli aján-
 latokat ár megjelölésével
 „Ordináció” jelleggel a ki-
 adóhivatal továbbít. 1677

Különféle
Bérma
ajándékot
 mielőtt vásárolna, tekintse
 meg kirakatomban elhelye-
 zett arany és ezüst
 dívatékszereket, aranyke-
 reszt lánccal dinár 125-től
 kezdve. Balog Lina cég,
 Szubotica. 120

Bérmálók. Arany nyak-
 lánc kereszttel 130 dinár-
 tól, arany női pecsétygyűrű
 ugyszintén szőbóra 75 di-
 nártól stb. KRAUSZ ék-
 szerésznel, Noviszád, Pašič-
 čeva u. 32. Ugyanott egy
 jó írógép, asztalal jutá-
 nyos áron eladó. 1641

KATOLIKUS
TEPLOMOK
 részére szent-
 sírok és stációképek
 azonnal megrendelhetők
Bachinger aranyozó
 cégnél, Szubotica, H. Sud-
 arevičeva 34. Alexandrova
 u. 13. 690

Cséplők
figyelmébe!
 Mielőtt még szükségletét
 beszerezné, forduljon hoz-
 zánk árajánlatért, mert rá-
 lunk a legolcsóbb beszer-
 zési forrásra talal. Fűre-
 szelt tuskó direkt kazánfü-
 tésre alkalmas Din. 1400-
 franko Bacska állomás.
 Raktárunkban megtekin-
 tethető **Balla és Tóth**,
 Szubotica, Danicisceva (Pa-
 liczki) put 6 1578

Kerékpárok
 kedvező részletfizésre, hoz-
 závaló alkatrészek és javi-
 tások legolcsóbban Arduilá-
 nál, Szubotica, Strossmaye-
 rova 16. 88

**Jég-
 szekrényt**
 bármilyen használatra jótal-
 lással készit, árjegyzéket
 ingyen küld — UJVARI
 FERENC, Temerin. 1257

Betegtoló
kocsik
 betegek részére kaphatók
 vidékre is, magánhajtsú
 kocsik is. Ignác Aleksander
 mehanikus, Szubotica, Krup-
 pezevics ul. 4. (a zsidó
 templom során) 118

Szenzáció !!
 I-a aprított gyertyán
 tűzifa . . . . . Din. 29
 I-a aprított bükk-
 tűzifa . . . . . Din. 27
 II-a fűrészelt bükk-
 tűzifa (kis tuskó kályha
 fűtéséhez) . Din. 24
 100 kgr-ként házhoz szállít-
 va. Mindennemű tűzifát
 és I-a bükkfaszenet vagon
 vételnél bármely állomásra
 igen olcsó árban azonnal
 szállítunk VUJKOVICS J.
 és TARSA, fatelep, SUBO-
 TICA, Jukičeva ulica 41.
 Telefon 6-69. 380

Rogulja
Iván
Noviszád
 Trifkovic tér 2, tel. 26-31
 fiók Jevrejska ucca 5.
 1539

Festék és lakk
berendezés,
benzin, olaj,
vegyszeres és
méhviaszk
raktára

A magyar delegációk

Írta: Barabás Béla

Amikor javában virágzott ez a közös talajból kisarjadzott közjogi alkotás, még akkor is voltak soka intelligens emberek, akik nem ismerték teljesen a delegációk hivatását. Az asztonynépségnek meg fogalma sem volt róla. A mostani fiatalabb generáció már csak a híre hallotta, ha hallotta. Pedig ez a különleges alkotás volt az egykori osztrák-magyar monarchiának legfőbb alkotmányos szerve, amely szabályozta és intézte a két külön államnak, Ausztriának és Magyarországnak együttes és közös ügyeit. Ezek a közös ügyek voltak a külügy, a hadügy s az ezen két legfontosabb állami szervezetre vonatkozó pénzügy. Európának más államai is voltak állandó vagy ideiglenes összeköttetésben és szövetségben egymással, de ilyen formája és alkotása az őket közösen érdeklő ügyeknek sehol nem volt. Ez kizárólag osztrák-magyar közjogi speciálitás, lényegében pedig csakis — osztrák. Így ítélte ezt meg a külföld s hiába magyaráltak annak az idegennek, hogy az az intézmény osztrák is, magyar is, ő csak azt tudta, hogy a magyar címer benne van az osztrák kékfejú sas gyomrában és így a külügy is osztrák, a közös hadsereg is osztrák és pontum. Hiszen ez a valóságban úgy is volt.

Két delegáció volt, külön osztrák és külön magyar. Hatvan tagot küldött ki a Reichsrath, a birodalmi tanács és hatvan tagot a magyar országgyűlés. Husz főrendet és negyven képviselőt. Azért volt ez a két parlamentnek legelső és legfőbb bizottsága, mert a császár és király csakis ezzel érintkezett közvetlenül és tegyük hozzá, csak ezzel törődött, ezt dédelgette és ennek tagjait tüntette ki felséges leereszkedésével, mert a dinasztának tekintélye és ereje ebben a két szervezetben nyilvánult meg, a külügy és hadügy, vagyis a külföldi képviselők és a katonaság. Mikor Vilmos német császár Budapesten járt, akkor a bevonulási utvonalon a tölgyleveles csákóju és kifényesített gombu katonaság állott sorfalat. Ferenc József az udvari fogaton hajtatott kifelé az indóházhoz, fogadni császári vendégét s lelki gyönyörűséggel élvezte jobbra-balra mozgó tekintetével, hogy milyen feszesen áll s milyen jól fest az ő katonasága. Egy helyen csomó frakkos civilt vesz észre, újságírók voltak, akik ott a közönségtől megtisztított széles kocsiuton ácsorogtak, a katonai lénia előtt s elfedték néhány méternyire a katonákat. Kapta magát Ferenc József, a császár, megállította az udvari fogatot, odaintette magához az egyik magasrangú tisztet s elparancsoltatta az újságírókat a katonák háta mögé. Mert a katonákabátgombjának fényessége az ő szemének is fényessége volt.

Ezek a delegációk felváltva, egyik évben Budapesten, a másik évben Bécsben ülészetek, külön-külön épületben. Budapesten az osztrák delegáció tagjait illette az elsőség, Bécsben pedig a magyarok voltak az elsők s csak természetes, hogy Bécsben a parádék nagyobbak, fényesebbek voltak, mert a Burgban a császári házigazda otthon volt. Azt nem tudom, hogyan volt az osztrákoknál, de azt tudom, hogy mikor a magyar képviselőházban arról volt szó, hogy kik legyenek a delegáció tagjai, hát titkos és nem titkos protekciók és ajánlkozások indultak meg s bizony sok neheztelések és irigykedő megjegyzések bujtak elő a mellőzött honfi szivekből. En csakis a koalíciós kormány idején voltam delegátus három ízben, annak elismeréséül, hogy az én személyes tevékenységem segítette elő a Wekerle—Kossuth—Apponyi-kormány létrejöttét, nekem tehát nem volt pártfogásra szükségem, már azért sem, mert én nem is kíváncsoztam bele ebbe a legelőkelőbb bizottságba.

Ha én most erről a delegációs szereplésről írok, nem azért teszem, hogy valami nagyképi és fontos tevékenységeimről számoljak be, mert ilyenekhez nem volt alkalmam sem nekem, sem más delegátusnak. Az a delegáció egy szép, előkelő uri szórakozás volt, de különben egyszerű malomtaposás, ahol ment minden, mint a karikacsapás. Voltak ugyan beszédek, vitatkozások s volt is hatása az országra és a külföldre, de a

költségvetések tételei változatlanul lettek megszavazva a közös miniszterek előterjesztései alapján. De inkább azért írok a delegációról, mert azok a kevés napok az én életem fényességei voltak, olyanok, amikről én álmodni sem merem. És azért írok, hogy azok az emberek, akik személyesen ismernek vagy nevetem vagy híremet hallották, bepillanthassanak az én lelkiületembe. Lássák meg vagy vegyék észre, hogy milyen nagyfokú önértetre, sőt ellenállási erőre volt szükségem abban a kábitó magas légkörben, abban a fénylő, pompázó és ragyogó környezetben, ahol a köteles tisztelet és alkalmazkodni tudással megtudtam állani helyemet, anélkül, hogy elszédültem volna vagy érzületem megváltozott volna. És erősen megállottam helyemet anélkül is, hogy az akkor vakon kínálkozott anyagi előnyöket kihasználtam volna, avagy hiúsági igények kielégítését áhítottam volna. Nem, én egyszerű, polgári ember voltam ott, a császár mellett ülve jobb és baloldalán s egyszerű polgárember maradtam azután is. És hogy az vagyok ma is, azt mindenki látja és tudja.

No, de menjünk tovább az előkelő szereplés e sikos parkettjén, hadd olvassák az emberek annyi évek után, hogy miként éreztem és viseltem magam azon a magaslaton, ahová az ezernyi nagyok és millió kicsinyek közül alig tud egyegy feljutni.

1906. évben, amikor a koalíciós kormány létrehozásában közvetlen szerepem volt, nemcsak usztam a népszerűség árájában, de divatba is jöttem. Az április végén lefolyt országos képviselőválasztások alkalmával, mint a függetlenségi és 48-as párt jelöltjét, egyszerre három nagy helyen választottak meg országgyűlési képviselőnek: Aradon, Nagyváradon és Budapesten a VII. kerületben. A képviselőházban tagja lettem a pénzügyi, igazságügyi és az egyik bírálóbizottságnak s később, május 30-ikán beválasztottak a delegációba. A magyar delegáció tagjai: Wekerle Sándor, Kossuth Ferenc, gróf Zichy Aladár és Jekelfalussy Lajos miniszterekkel egy különvonaton utaztunk Budapestről Bécsbe. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter az ő külön nagy termes kocsijába meghívott engem és feleségemet is s ugyancsak Kossuth Ferenc vendégei voltak: gróf Benyovszky Sándor nejevel együtt (aki később Kossuth Ferenc felesége lett), továbbá gróf Zichy Aladár, az Őfelsége személye körüli miniszter, gróf Zichy Jenő, gróf Teleky Arvéd és Tormay Géza, Kossuth titkárja. Mondanom sem kell, hogy ez előkelő és szellemes társaságban milyen gyorsan telt az idő s észre se vettük, hogy már Bécsbe érkeztünk. Az én rendes szállodám Bécsben a Hotel Wandl am Peter volt, ahol egész otthonosan éreztük magunkat feleségemmel együtt. A második emeleten egy tágas, teremszerű, háromablakos uccai szoba napi ára nyolc korona volt. Vajjon mit kellene ma fizetni ott, ugyanazon szobáért?

A delegációs napok délelőtti délutánjai bizottsági és teljes ülések tartásával teltek el. Én a hadügyi s az ugynevezett közös bizottságnak voltam az elnöke s a külügyi bizottságnak tagja s így le voltam kötve. Az első, vasárnap délutáni ülésen nagy riadalmat okozott az, hogy néhány száz főből álló bécsi tömeg tüntetve, lármázva vonult a Bank-gassei magyar épület elé s felkiabáltak: »Los von Ungarn!«, sőt bicskát, súlyos gombokat dobáltak az emeletre, egy pár ablakot be is törtek. Ezeknek nem tetszett, hogy a magyar delegációban a függetlenségi és 48-as párt tagjai is helyet foglaltak, sőt hogy alelnöknek az osztrákot gyűlölő »vad« Barabást választották meg. A rendőrség hamar véget vetett az ártatlan tüntetésnek. Zichy Tivadar gróf elnök tőlem kérdezte, hogy a tüntetéssel szemben milyen elégtételt kérjünk? Semmit! — ezt feleltem, — ezt nem kell komolyan venni. Azt azonban az én indítványomra megtette az elnök, hogy táviratilag egy hatalmas, magyar nemzeti címer zászlót rendelt Budapestről, amely már vasárnap és minden nap, amikor a magyar delegáció ülésezett, ott lengett a magyar házon, hadd

lássák a bécsiek s prűszköljenek tőle.

Az esték majdnem mindegyikén fényes és pazar összejövetelek voltak, hol itt, hol ott. Junius 15-ikén a Prater-kertben levő Sacher-kertben Szemere Miklós, ez a kiváló magyar gavalér adott egy nagyuri ebédet százharminc személy részére, amelyen a magyar, az osztrák s a közös miniszterek, a két ország előkelősége s a delegátusok egy része volt jelen. Én Pitreich hadügyminiszter mellett ültem a főasztalnál. Csak egy toast volt, amelyet az asztalfőn ülő Szemere Miklós, a házigazda mondott, köszöntvén vendégeit. A gazdag és pompás menü, a finom borok, a habzó pezsgő, no és hozzá a kedvenc cigányprimásnak, Sovánának kitűnő bandája szintén fokozták a hangulatot s a jókedvet, úgyhogy az asztalbontás után Lobkovitz herceg, az osztrák delegáció elnöke, nekiült a zongorának és elég jó hangjával énekelte is: »Hadd-e te körösi lány, hadd-e körösi lány...« Régen elmúlt éjjel, amikor Bakonyi Samu delegátus társammal egy konflison száguldottunk haza.

A junius 17-iki vasárnap fárasztó nap volt. Délelőtt tíz órától fél kettőig tárgyaltuk a hadügyi költségvetést, ahol én elnököltem. Onnan együtt mentünk a Residenz Hotelbe ebédelni és pedig Wekerle Sándor, gróf Zichy Aladár, Hoi-tsy Pál, Bakonyi Samu, gróf Zichy Miklós, Kubik Béla, Semsey László, Chernel Gyula, gróf Teleky Arvéd, gróf Majláth Gyula s ott volt a feleségem is, aki az asztalfőn ült. A jó ebéd és kedélyes társalgás után az egész társaság felke-rekedett a villanyosra, majd a fogaskerekű vasuton felmentünk a Kahlenbergre. Az idő szép napsütéses volt s így átgyalogoltunk a Leopoldbergre is, élveztük a reme kszép kilátást. Itt meguzsonnáltunk s vissza a Kahlenbergen át hazajöttünk. A villanyoson egy 7—8 éves bécsi el-kényeztetett gyerek nyughatatlankodott s egyszer-kétszer rátaaposott Wekerle Sándor minisz-terelnök lábára. A feleségem a fiúcskát rendre akarta inteni, de Wekerle így szólt: »Ne tessék bántani, ő bizonyosan tudja, ki vagyok, azért ta-podja ugy a lábamat, hadd élvezze ki magát!« Megjegyzem, hogy ebben az időben Bécsben nagy-on magyarelles volt a hangulat.

Zichy Tivadar gróf, a delegáció elnöke, mindig hozzám fordult bizalommal, ha valami formális kérdésről volt szó s arra kért hogyha ő el-nököl, legyen mindig kéznél, nehogy valami ügy-rendellenes hiba történjen. Gyakran megesett, hogy amikor nem tudott eligazodni a vita hevé-ben, azonnal átadta nekem az elnöki széket, hogy vezessem tovább az ülést.

Junius 20-ikán a feleségemmel együtt ebé-deltünk a Bristol-szállodában, egy igen előkelő és hozzá drága étkező helyen. Egy kisebb aszta-lhoz ültünk le s alig fogtunk az ebédhez, egy má-sik nagy társaságból gróf Zichy Tivadar odajött az asztalunkhoz s ebédjét velünk együtt folytat-ta. Ekkor köszönte meg nekem, hogy oly gyak-ran kisegitem őt tanácsaimmal az elnökség szer-rinte nehéz mesterségében. Jól esett neki, hogy mi hármásban oly kedélyesen és bizalmasan el-beszélgettünk. Ez időtől kezdve fokozott biza-lommal és nemes barátságával ajándékozott meg engem is, a feleségemet is s kitüntető figye-lmességének nem egyszer szolgáltatva tanujelét. Állandó összeköttetésbe kerültünk azáltal, hogy amikor ő volt a delegáció elnöke, akkor én vol-tam az alelnök, amikor pedig én lettem az elnök, ő az alelnöki tisztet töltötte be. Az egymásra-utalás, ami barátságunkat annyira fokozta, hogy eljártunk egymáshoz látogatóba, szívesen ült le szerény asztalunkhoz s ő is gyakori vendégként hívott meg mindkettőnket főuri házához. A nyár folyamán pedig többször meghívott bihardiósze-gi nagy kastélyába s ez a duszgazdag arisztokrata a legmelegebb vendégszeretettel árasztott el min-ket. Állandó levelezésben voltunk egymással s ez a mi barátságunk túlélt a mi delegációs ösz-szeköttetéseinket s azon túl is, amikor mi Arad-ra visszakerültünk, barátságával tisztelt meg mindkettőnket. Egy ízben, 1911 pünkösdjén, ami-kor az én aradi barátaim eljöttek velem vissza-adni a szilágysomlyóiak aradi látogatását, ak-kor az aradi küldöttséget meghívta bihardiósze-gi kastélyába s leereszkedő szíveséggel s igazi mágnás gondjával vendégelte meg az aradiakat, s mutatott a bihardiósze-gi hegyen lévő, száza-dok híres pincéjét, az óriási boros

hordókat s szolgáltatta fel pincemesterével kitűnő régi borait.

Azon a napon, amikor gróf Zichy Tivadár elnökkel együtt ebédeltünk a Bristol-szállodában, adta ő a delegáció fényes elnöki ebédjét, ugyanezen szálloda nagy disztermében. Száznál többen voltunk ezen a pazar kosztoláson, amelyen mind a két delegáció tagjai közül sokan, továbbá a közös miniszterek s a katonai méltóságok voltak együtt. En a házigazdával szemközt ültem, Pitreich hadügyminiszter és Burián István közös pénzügyminiszter között. Toaszt nem volt, minek elrontani azt a pompás ebédet, amely behuzódott az éjfélt. En azonban nem maradtam végig ott, mert ugyanazon este 11 órára teára voltam hivatalos dr. Thallóczy Lajos külügyminiszteri tanácsoshoz, aki jóízű, de egyszerű magyar konyhával, bicskanyitogató bácskai bunyevác borral s jóízű anekdotái és kiszólásaival traktálta vendégeit. Szomszédom, Kitzreich hadügyminiszternél mentegtettem magamat, hogy azért is el kell távoznom, mert Thallóczynál ott van a feleségem s ő vár reám. Erre Pitreich, a diszes asztalon volt virágokból összeszed egy jó fogásnyi, többnyire szép virágokat, átköti egy kezégyébe került fekete-sárga spárgával s ide-

adja nekem, hogy vigyem el feleségemnek az ő hódolatoként. Ezt meglátja és meghallja az én másik asztalszomszédom, Burián közös pénzügyminiszter, rászól Pitreich kollegájára, hogy hogyan lehet egy nagy magyar asszonynak fekete-sárga spárgával átkötött csokrot küldeni? A hadügyminiszter meghajolt a kifogás előtt, magához hivatott egy felszolgáló pincért, s öt perc alatt előkerült egy keskeny, magyar nemzeti színű szalag s ez fogta át a szép csokrot, — ami a szomszédos asztalkörnyezetben nagy derűtséget keltett. Miután dr. Thallóczy Lajos teastélyére Burián közös pénzügyminiszter is hivatalos volt, ő vette kezébe a csokrot s az ő fogatán (akkor még nem volt autó) együtt mentünk el Thallóczy lakására. Megérkezve, ott nagy, előkelő társaságot találtunk, szép asszonyokkal vegyesen. Burián odasietett feleségemhez, bemutatatta magát s Pitreich csokrát a maga nevében nyújtotta át. Persze, ebből vidám ötletek, szellemes kiszólások keletkeztek s a derűt fokozta az, amikor a feleségem és Thallóczy ékes bunyevác nyelven megasztalták az ivásról híres csonoplyai tamburást.

(Folytatjuk)

M u l t

— Hallgasd csak, milyen érdekes, — nyújtotta át egy napon Elemérnek az édesanyja a rádió kagylóját.

Felesatolta, de nem hallott semmit.

— Kár, hogy éppen abbahagyták, — szölt.

Már le akarta tenni a hallgatót, amikor mégis megütötte fülét valami hang. Mintha valahol, nagyon távol valaki énekelne. Egy szót ki is hallott az énekből: „te-hozzád“. Tehát nem valami idegen állomás „hallatszót“ át, hanem Budapestet hallgatta. A készülékhez lépett és felerősítette. Valóban. Budapest volt jelen és egy férfi énekelt.

— Hát ezt hallgatja maga? — csodálkozott. — Hisz ez alig szól.

— Dehogynem — így az édesanyja. — Elég hangos.

Majd hozzátette:

— Nekem elég hangos.

Akkor még nem tulajdonított a dolognak semmi különösebb jelentőséget. Nem is csodálkozott rajta. Csak nem értette.

De egy más alkalommal ismét azon kapta, hogy a rádió, amelyet félórája buzgón hallgatott, alig szól. Csak neszelve lehetett egy-egy szót megérteni, melyet azonban a legkisebb zaj vagy lábcsozógás is elnyomott.

— De hát hallja ezt maga? — csodálkozott.

— Hát hogyne hallanám — csodálkozott ő is, szinte értelmetlenül azon, hogy a fia ezen csodálkozik. — Hiszen szól.

— Szól, szól! — bosszankodott. — De hogyan? Mintha a harmadik uccából hallatszanék ide.

— Hallom én így is.

Ezen újra csak bosszankodott.

— Hallja, hallja! De hát szól az a készülék hangosabban is. Miért nem erősíti fel?

— Jól van nekem így is.

Ezt nem akarta megérteni.

— Már hogy lehetne jó, amikor alig hallja? Hát mindegy az? Vagy nem tudja felerősíteni?

A készülékhez lépett és mutatta:

— Nézze, ezt a gombot itt, így, jobbra kell csavarni, addig, amíg elég hangos.

— Elég hangos, — fogta meg a kezét.

— Hagyd csak. — És elvette a kagylót is tőle.

— De hát várjon, had erősítem előbb fel! — és próbálta a kagylót visszavenni tőle.

— Nem kell, — tuszkolta félre. — Hagyd csak.

Nem adta a kagylót.

— Csináld csak a te dolgodat, — makacsodott. — Ne törődj velem. Jól van nekem így is.

Hagyta. De a dolog most már érdekelte. Foglalkoztatta. Nem értette. Mi ennek a magyarázata? Mi rejtezik mögötte? Egyszerű makacosság? Vagy valami egyéb? Anyját tudott, hogy ő nem süket. Tehát? Az édesanyjának valami rendkívüli, különleges hallása volna, amiről eddig nem tudott? Elvisszélhetetlennek találja már azokat a hangokat is, amelyeket ő még hallani sem hajlandó? Eszébe jutott azonban, hogy számtalan esetben kellett kétszer-háromszor is átszólni sőt kiáltani neki a szomszéd szobából, míg meghallotta. A dolgot nem tudta megmagyarázni magának. Egy alkalommal, amikor az édesanyjának valami dolga akadt és pár pillanatra otthagyta a készüléket, mely mellett szórakozott, felesatolta a kagylót és miután ezuttal is alig szölt, felerősítette és visszaült a helyére. Lopva leste a fejleményeket. Arra számított, hogy azért az édesanyja majdecsak megőrül a dolognak. Talán csak előtte makacsodik így, érthetetlen okból. Nem tudja beállítani. És ezt resteli bevallani. Mit lehessen tudni. Ezért igyekszik inkább elhitetni vele, hogy így is szereti. Valószínűnek találta, hogy ilyesmi rejtőzhetik a dolog mögött. Ismét csak csalódnia kellett. Alig csatolta fel az édesanyja a hallgatót, a következő pillanatban máris a készülékhez nyúlt és visszacsavarta az erősítő gombját. Lehalkította. Ez módfelett felbosszantotta. Amit nem értünk, az mindig felbosszant bennünket. Nem is állta meg szó nélkül:

— Ugyan, ugyan, édesanyám, hát mire való ez? Nem értem, igazán.

Az anyja zavartan mentegteözött. Példaképp azt restelte, hogy rajtakapták az érthetetlen csökönyösségen, amelyről maga sem tudott magának számotadni.

— De hát mit törödsz te vele, fiám? Ha egyszer így is jól van? Nem szeretem, ha hangos.

— De hát miért? Miért?

— Csak. Nem szeretem.

Bele kellett nyugodnia. De be kellett vallania magának, hogy ezt semmiképpen sem érti. Érteni akarta. Dühösen kutatott magában, az életében, valami rokonjelenség lelkimotivum után, mely megérthetné vele és felfedhetné előtte azt, ami egyelőre a legnagyobb mértékben értelmetlennek és megfelfedhetetlennek látszott. Önmagából indult ki. Őt mindig bosszantotta ha a készülék elhallgat. Ilyenkor a megélesztett hallgatástól testileg-lelkileg kimerült és a feje is megfájdult. Ha az akkumulátorban törté-

Köszönöm

Köszönöm néked a csillagos eget,
Köszönöm a mezőt, fűt, fát, felleget.

Köszönöm néked meleg, barna szemed,
Köszönöm a lágy, simogató kezéd.

Köszönöm néked hajad meleg lágját,
Köszönöm néked a hajnal hasadását.

Köszönöm néked a lopott csókok mézét,
Köszönöm a mámoros, vad szerelem ízét.

Köszönöm néked a jót, rosszat, szépet,
Ezeket én mind-mind köszönöm néked.

Mohácsy Imre

(Novakanizsa)

netesen fogytán volt az áram, inkább nem hallgatta. Még az a feltevés látszott előtte legvalószínűbbnek, hogy az anyja, aki világlátásban mindig szegény volt s így takarékoság mint ösztön parancsolt neki, az áramot sajnálja. Ezért legközelebb, — ne tudja a balkéz, hogy mit cselekszik a jobb — olyankor, amikor rajtuk kívül más nem volt jelen, aki esetleg ellentmondhatott volna, a rádió szerkezetéről tartott előadást neki s a többek közt, látszólag szándéktalanul arra is kitért, hogy a készülék egyformán fogja az áramot, akár halkán szól akár hangosan. Meg volt győződve, hogy ennek eredménye lesz s az anyja legközelebb már hangosabbra fogja csavarni a készüléket.

Ezuttal is tévedett.

Azt vallotta, hogy érthetetlen dolgok nincsenek. Minden önmagáért beszél, önmagát indokolja meg. Nem fogadta el magyarázatul azt, amivel az anyja ki akarta fizetni, hogy „csak“. Ez még nem ok. Az ember nem ugrik a vízbe „csak“, nem üt po-fon valakit „csak“ és egyáltalán egy lépést sem tesz „csak“. Mindennek valami oka van. Miért nem kell az édesanyjának hangos rádió? Miért ragaszkodik mindenáron ahhoz, hogy halkán szóljon, alig hallhatóan? Tűnődött, képzeltődött. Az édesanyjával szeretett volna tisztábjönni, akit, ime, ugylátszik, nem ismer. Igyekezett behatolni a lelki világába, beleélni magát az ő gondolkodásába, életfelfogásába. Gondolta a visszabó orkáltak a gyermekkorába, felhánytorgatta a múlt minden porlepett, anyatejű emlékét. Így jutott el a prehistórius időkig, édesanyja életének ama korszakába, amikor ő még a világon sem volt.

Es észébejutott, hogy az édesanyja lánykorában cseléd volt. Szolgáló. Döbbenetesen állt meg. Nyomon volt.

Ezt követte lépésről lépésre, amint tovább tűnődött.

Az édesanyja huszonnégy éves korában ment férjhez. Addig szolgált. Huszonnégy év, különösen egy nő életében, éppen elég idő ahhoz, hogy az illető lélekben egész életre cseléd maradjon. Az embernek már a meg születésekor, mindenestre pedig már gyermekkorban kell határozni abban a világban, hogy mi akar lenni az életben. Nem már késő. Az ő édesanyja, mint cseléd, hozzászokott ahhoz, hogy ne legyen közvetlenül jelen ott, ahol valami történik. — Hozzászokott, hogy csak a harmadik szobából hallatszik ki egy és más a cselédszobába vagy a konyhába. És erről ma már nem tud leszokni. Nem igényli, hogy közvetlenül is jelen legyen valahol. Ez zavarja. Feszélyezi. Valami tudatalatti szorongás gyötörheti, mint aki úgy érzi, hogy otffejtette magát valahol, ahol pedig nincs semmi keresnivalója. Mint aki azt várja, hogy rászóljanak és kiküldjék. Mit tátja itt a száját? Miért nem megy a dolgára, a konyhába? Nem tudja átadni magát az élmény örömeinek, ha ebben a maga közvetlen jelenlétének illuziója zavarja. Az élményt csak úgy érzi teljesen és tökéletesen a sajátjának, ha hallgatózhatik. Lelkiszükségévé vált, hogy mindenütt csak úgy hallgatózzék. Még a rádióon is.

Kisbény János

Dezső bácsi postája

Schneider Géza. Arra kész irjam meg, hogy is készül az újság, mert rendkívül érdekel mindenféle technikai kérdés. Szívesen teljesítem kívánságodat, bár nem tudom, hogy leírásom alapján megközelítő képet nyehetsz-e az újságkészítés módjáról. Legközelebb, ha Noviszádra vezet utad és estére is itt maradtok, jöjj fel a szerkesztő-ségbe, szívesen elvezetlek a nyomdába. Sokáig emlékeztet lesz számokra amit ott látsz, mert a modern nyomdatechnika az emberi ügyesség és tudás legszebb teljesítményeinek egyike.

Az újság anyagát a telefonon, táviratban, vidéki tudósítás, vagy személyes utánjárás alapján a szerkesztőség tagjai írják meg írógépben. Ezt nevezik kéziratnak. A cikkek főle külön jegyzetben írányítást adunk a nyomdának arra, hogy hány hasábra osztva jelenik meg az újságban a kézirat, és milyen címbetűtökkel. A kéziratot kerékpáros kifizető vízi a nyomdába, ahol szedőgépben kiszé-rik. A szedőgép billentyűkkel felszerelt technikai remekmű, a billentyűkön ott vannak a betűk, akárcsak az írógépben. A szedő a gép előtt ül vagy áll és leütögeti a betűket, mint az írógépben. A leütött betűk a gép alsó részén szépen egymásmellette sorakoznak. Mikor így egy sor elkészült, a szedő megcsavar egy fogantyút, erre a leütött betűsor forró ólomba kerül, amely szinte másodpercek alatt kiönti a kész sort.

Mikor a cikk valamennyi sora elkészült, a szedő kivesszi a gépből és a tördelőnek adja. A tördelő elhelyezi a közben kézzel kiszedett címeket a cikkek fölé és több cikkből milliméter pontosággal el készíti az egész oldalt, az olomöntvényből. Az így összeállított oldalra azután kartonpapírt helyeznek, és rendkívül erős nyomású sajtóval az olomról ugyanevezett negatív lenyomatot sajtóznak a kartonra. Ekkor a negatív lenyomatról forró ólomból pozitív öntést készítenek, mégpedig domboru alakut. Így egy darabban elkészül egy-egy oldal.

Mikor valamennyi elkészült, az oldalakat a rotációs gép hengereire helyezik. Ez a gép valóságos technikai csoda. Amikor óriási dübörgéssel megindul, oldaláról a hengerek közé sodródik a tekeresről az újságpapír, a hengerekre erősített olomoldalakról rányomódik a betű és anélkül, hogy emberi kéz beavatkozná, a gép másik oldalán kész szám jelzi, hogy hány példányt nyom a gép, tehát az újságot nem kell külön megszámlálni, csak becsomagolni és postára adni, vagy szétvinni a városban. A rotációs gép egy óra alatt tizenkétezer újságot nyom.

Természetesen ez csak vázlatos leírása az újságkészítésnek. Régebben terveztem már, hogy a Tündérszág olvasóinak bemutatnom a nyomda munkáját. Csak az a baj, hogy a Reggeli Újságot északa nyomják, amikor a gyerekek már régen at-

szanak. De azért azt hiszem, adódik alkalom mégis arra, hogy bemutassam nékik ezt az érdekes és tanulságos látványosságot. Ha véletlenül szombaton jössz Noviszádra, akkor a Tündérszág technikai elkészítését is végignézheted.

Többeknek. Sokszor megírtam már gyerekek, hogy minden beklüdtött rejtvénytervezetről külön-külön nem küldhetek írásbeli bírálatot, mert akkor ezzel telne meg az egész Tündérszág. Akinek a rejtvénye jó, előbb-utóbb sorra kerül. Akié meg nem kerül sorra annak a rejtvénye nem felel meg, vagy pedig régebben már megjelent a Tündérszágban. Ha sokáig késik a rejtvényetek, ügykezzetek másikat készíteni, lehetőleg jobbat az előbbinél.

Fülöp Kálmán és Ilonka, Gőnczi Mariiska és Liduska. Ki közületek a fejedelem és ki az iródiák? Mert a beklüdtött megfejtések egy kéz munkái. A gyannun, hogy Kálmán az írástudó. Reméltem a többiek megjutalmazták munkáját. Ha egyébbel nem, legalább egy jókora barackkal a feje bubájára.

Lutvi Sanyi. Csodálkozol ugye, hogy nevezted a megfejtők között találod, noha a festményt nem hoztad el hozzám. Ugy történt a dolog, hogy elvesztetted a Futaki uton, Gyenge János pedig megtalálta és elhozta a szerkesztőségbe. Köszönd meg a szíveséget és máskor a belső zsebedbe tedd a megfejtést.

Kovács Feri és Laci. Örömmel üdvözöllek újból a Tündérszág katonái között. Minthogy közben öcséd is megnőtt, őt is beirattad. Mutass neki jó példát szorgalmaddal. Rejtvényed sorra kerül.

Varga Bözsike és Rózsika. Jól tudom, hogy néktek nagyon sok a tanulni valótok, de mégsem hiszem, hogy antatt nem jutna idő a rejtvény fej-tésre. Valószínűleg inkább ott a hiba, hogy a mint említet is — kicsit lusta voltát. Ugy — szátok be valahogy a dologot, hogy ha lusta a Bözsi, legyen friss a Rózsika. Igaz, hogy ez nem könnyű dolog, mert a lustaság ragadós. No de nem baj. Fő-dolog, hogy most már újból szorgalmasak vagytok, még rejtvenyt is küldtetek be. Hanem az egyikkel baj van ám. Azt kérditek benne, hogy milyen fa van leg több a világon. Erre a ti feleletek az, hogy a kafa. Hát pedig én nem hiszem. Hogy több kafa lenne a világon, mint például gyűfa. Branyó József. A lányokra mondják, hogy nem szívesen árulják el életkorukat, te fiú létedre csodálkozol, hogy kíváncsi vagyok rá. Azért kérdem, hogy ha jutalmazásra kerül a sor, tudjam kinek milyen könyvet, vagy más jutalmat adjak. Remélem a tiéd már megérkezett.

Bubori Misi, Gőnczi Mariiska és Liduska, Horváth Pali, Klein Alfréd, Lázár Erzsébet, Nacs József, Pankovics Bözsi és Milla, Fintér Boriska, Sándra Margit, Somogyi Rózsika, Szerencse Laci, Vig Miklós, Luft József és Ernő. Szeretettel köszöntelek benneteket a Tündérszág táborában. Aki közületek eddig elmulasztotta írja meg pontos címét és hogy hány esztendő.

A Reggeli Újság vasárnapj megen melléklete. — Szerkesztő: Dezső Bácsi

Lepény Peli, Fazék Kati, meg a Pajtás kalandjai

Írta: Dezső bácsi

Szűgyen a futós, de hasznos

Peti, s Kati — láttuk — szörnyű nagyott pottyant. Am a bukfcenc nékik, bizony meg se kottyant. Kemény, edzett lurkók, sok mindent kibírnak, Rettenítő ott a baj, hol már ők is sírnak.

Lám Pajtás koma sem vakkantott túl nagyot, Bár hátán az alma, egy kis púpot hagyott. Másnál barátság a hála, a türelenség, Nála ezenkívül »kutyac« kötelesség.

De most Pajtás urfit valami rém bántja, Orrát idegesen jobbra-balra rántja. Veszélyt érez, s tényleg van is oka rája, Jön az eltört létra haragos gazdája.

— Uccu vesd el magad! Arkon át, bokron át,
— Bottal üthetik a létratorók nyomát.
Pajtás azért most sem veszi el nyugalmát,
Futtában felkap egy szép, nagy, piros almát.

A beklüdtő neve és címe:

Fessétek ki a képet
izlésték szerinti
A festményt azután
küldjétek el a Tün-
dérszág szerkesz-
tőségébe.

Aki a legszebb fest-
ményt küldi be, a
noviszádi Union cu-
korkáuzlet csokolá-
dáját nyeri.

A lestopályázat szu-
botical nyertese a
színholtai Ruff cu-
korkáuzlet csokolá-
dáját kapja.

Míg a katonák furdtek a gyerekek köveket kerítettek és Jara elé rakták a földre.

Mikor kijöttünk a furdóból, Jara éppen akkor ült a lövedékre. Az fellobbant és elvitte Jara három újját. A lövés után rögtön felfutott a közeli rétre. Néhány katona utána vetette magát. Az egyik öbökapt és úgy vitte a kötözöhelyre. Szegény Jara megsebesült. Gyerekek ne játsszátok a töltényekkel!

Kiss Béla

Rejtvények, játékok, mókák és egyéb huncutságok

Megjefések a Tünderország május 7. számából
 Betűrejtvények: 1. Fazek Kati, 2. Felszál a daru, 3. Lékáros kenyér, 4. Keresztrejtvény, 5. Gézengúz, 6. Istentőlő.

Találós kérdések: 1. Ré, 2. Kés, 3. Círmos, 4. Ora, 5. Mező.

Kétszerejtvény: 1. Szita, 2. Szent, 3. Gyula, 4. Szabó, 5. Bankó, 6. Kanta, 7. Csiga, 8. Öcsém, 9. Ablak, A vajdásági város: Szubóica.

Pótló rejtvény: Zrínyi Miklós.

Számolási rejtvény: A libatöjásból egyet, a kacsatöjásból ötöt, a tyuktojásból tizenegyet vásárolt az inas.

Keresztrejtvény: Vizszintes: 1. Kel, 3. Hal, 5. Ma, 6. Ora, 8. As, 10. Ada, 12. T. B. O. 13. Drina, 16. Pré, 17. Iró, 19. Izsák, 22. Ida, 24. Adó, 26. Rá, 27. Ali, 29. Ek, 30. Rud, 31. Sál.

A hibakereső pályázat megjelése

A mesékben és versekben készakarva többször fordítva nyomtatunk, a gyerekek pedig kikeresik ezeket a fordítva nyomott szavakat. Ez a hibakereső pályázat. A Tünderország legutóbbi számában az alábbi fordított szavak voltak: gye, za, gye, gyob, gye.

A múlt heti hibakereső pályázat nyertesek: Minda Nellike és Tibor. Könyvjutalmukat postán elküldjük Jankovmosztra.

A rejtvények részben vagy egészben megfejtették, szép festményt küldtek be:

Köröndi Gizike, Mókus Terus és Béla, Sulyok Dezső, Kaurics Bözsi és Vali, Szviderszky Tibor és Béluska, Eider Károly, Sántha Irenke és Ilonka, Klier Ilonka, Döme Icutka, Labányi Etelka, Weber Márta, Jónás Lajos, Manci és Katóka, Tomma Lajos és Juliska, Tóth Böske és Sanyi, Czoczek Józsi, Rudi és Anti, Szerencse Laci, Fülöp Kálmán és Ilonka, Dániel Józsi és Gizi, Lándor Stefánia, Lázár Erzsébet, Papp testvérek, Tro-

bormokbácsi éppen cukorral kínálta Tacsi, aki erre szépen felült két hátsó lábára, két rövidke melső lábát keresztbe tette, úgy szolgált. Így aztán nem volt egy csep-pet sem méltóságteljes az aranyos. Oh, nem, inkább egy picikét szanalomraméltó nagy igyekezetben, amint kidüllesztett mel-lel hegyes orrcsokáját magasra tartotta. No Klárka most már tisztában volt vele, hogy mit kell tennie. Szerencsére azon nyomban sikerült elcsennie egy darab kockacukrot. Vagyis hát a csészéje helyett szépen zse-bébe sülyesztette és reggeli után boldog önérzettel lépkedett a közönyösen pislogó kutvus felé. Most aztán azt sem bánta hogy közeledjére Tacsi megint az asztal alá retirált. — Majd előjössz te onné, drága ságom, mindjárt? — De Tacsi nem jött elő. Sőt. Arulkodott. Mert amint Klárka feléje nyújtotta a cukrot, a kis haszontalan panaszosan elvakantotta magát, mintha valami bántani akarná. Istenkem, őt bántani! Erre aztán, persze, a bácsi két hatalmas ba-jusza is előtűnt ujságja mögül és Klárkát olyan szurós, haragos pillantás érte, gyors a kislány a következő pillanatban már me-gűnt ott csesült rákőrös arccal a nagyma-mája mellett. És Tacsi? Tacsi odaát az asz-tal alatt valóságos hamis, gunyos pófács-kát vágott...

— No, de Tacsi, kis Tacsi, mireváló ez az egész? Hiszen te olyan eszes vagy és még sem tudod, hogy az igazi szeretet-nek sértés, visszautasítás, ártulás úgy sem árt? Hogy az igazi szeretet olyan, — Tacsi vigyázz, most valami nagyon szépet mon-khanthatsz te a rózsára, nagyhamisan kifor-gathatod előtte a szemed fehéret vagy gu-nyosan felhuzhatod azt a két fura kis sze-mölcsőt a homlokodon, — mit tesz az? Ate! a rózsá tén kevésbé illatozik?

Klárka ezen a délelőttön egy kicsit borus mosollyal kergette ugyan hajókari-káját a virággyök körül, ed haragot igazán nem érzett. De annál nagyobb volt a meg-döbbenése annál szörnyűbb volt a szomorúsága afelett, amit egy félóra mulva látott. Mi ez? A tábornok ur inasa egy szer-re csak... podgyászfélet cepel le a szálló terraszáról. Mi ez? Hát elutaznak? A mai reggel lett volna az utolsó? Most vége, vége vége az egésznek? Igen, így van! Ni, az öreg ur, úgy látszik, mepherülte az épületet és már odalelő lépkel az uton libegő köpeny-gében. Az egyik kezében kis sárga utócskát visz, a másik kezével meg — jaj, jaj, kis sárga kutyát vezetett pórazon. Tacsi fülei is csak úgy libegnek, amint szomorúan libög-

Tacsi

— Zsemlyeszínű, selymes, sina szór-ruháskád alatt, ugy-e, nincs kőből a szí-ved, Tacsi, édes, édes Tacsikám? Ugy-e, ma végre mégis csak megengeded, hogy megsimogassam hosszú, hosszú testedet! — Vagy éppen két hatalmas füledet. — Mert ugye, azzal is csak szépet mondok neked, mert, ugy-e, akkor si csak dicsér-lek, ha kimondom, hogy majdnem földig lógnak selymes füleid, olyan rövid görbe lábcsukaid? Hisz ez az igazi tacsuközépség, ó, tudjuk...

Ilyenfélét mondogatóit magában Klár-rika reggelente, ha nagymamájával lesétált a szálló előtti térségre, ahol a reggeliző asztalok állottak szép, nagy díofák alatt. Már itt is, ott is ültek fűdölvendégek a virágos abroszok előtt és Klárka már a bejártnál nagyban ágaskodott, nyújtogatta a nyakát, hogy megkeresse az öreg tábor-nokbácsi fénylő, kopasz fejét. Mert Tacsi a tábornokbácsi volt. Azé és senki másé. És tudom, hogy ez a nagy zárkózottság, ez is csak nemes tacsoköltudomság — mondogat ta Klárka, amíg a kávéját itta és csak bög-reje mögül becézhető tekintetével azt a keskeny, sárga kis alakot ott a harmadik gyav negyedik asztal mellett.

Hiszen ha az enyém volnál! Akkor per-sze az lenne a legboldogabb, hogy csakis velem, gazdasszonykáddal törődnél. De így tiigy! Amikor az a nagyon, de nagyon ba-rátságatlan öreg katona a gazdád! Es en-geen, aki úgy szeretlek, még egy pillan-tásra sem méltatsz...

De azért reggeli után, amikor nagy-mama előhuzta táskájából a horgolást, Klár-rika mégis csak minden nap újra odasetten-kedett a tábornok ur asztalához és ujbol-neklátott, hogy Tacsi valamiképpen meg-hódítsa. De bizony, hiába szőlítgatta, haj-ladozva, csettintgetve, a legédesebb, leg-hizelgőbb hangon, Tacsi még csak hosszú, vékony farkát sem mozdította egyetlen meg-értő csóválásra sem és csak fölényes ko-molysággal meredezett maga elé. Ha pedig Klárka még gye lépéssel közeledett, hát dakszi ömeltősága nyomban az asztal alá hatrált.

— Oh, de mekkora csacsi is voltam én mostanáig! — kiáltotta egy napon Klári a reggelinél egészen hangosan, nagymamája nem csekély meglepetésére és mebotrán-kozására. No, persze, hiszen nagymamus nem tudhatta, hogy ő mit lát! Odaát a tá-

gazdaja után. Aztán vékony farkincájának hegye is eltűnik az ut kanyarulatánál. Elment.

Klárka nem volt afféle pityergős kis-lány és most is hűvösen leküzdötte a felőrő-könyveket. Csak hajtokarkáján lódtott egy hatalmas nagy szivfájdalmában, azután futott utána ő is, le a lejtős úton.

De akkor egyszerre csak úgy hallotta, mintha gyors lábak szaladnának mögötte a kavicson. És amint hátranzélt, egy cseppnyi ijedtséggel látta, hogy valami szerencsétlen kócska kutya fut a nyomában. És mintha nem is legelőször látna szegényt. Az ám, ez már régebben itt settenkedik a szálló mögött, a sétányok körül. Vagy talán éppen csak ő körülötte...

Amint aztán mind a ketten leérték a gyepre, Klárka jobban szemügyre vette a kis idegent. És közben fájóalmanas elmosolyodott. Nihi, véletlenül ennek a szegény, gondozatlan állatnak is olyanféle rövid labái vannak, mint... mint... másvalakinek. De mi esoda otromba, szemyeslehet, vaskos kis törzset hordoz ezeken a rövidke lábokon. És mi esoda kócos, esetlen nagy fejét. Az ám, fiatal kutyas, és a szemé... a szemé igazán kedves, ahogy így, tisztes távolból egy-re rászegzi za emberre azt a szelíd, alázatos tekintetét.

Klárka most közelebb lépett a kutyaához és megszólította. — Pszt, pszt. Szur-toska, Szur-toskám! — Így mondta neki. Ez furcsa. Majdnem olyan gyengéd, meleg hangon, mintha azt a — másikat becézné. A kutyas erre előbb nagy szerényen csak farkát csóválta. De amikor Klárka tovább bátorította barátságos szoval, egyszerre csak a földre vetette magát és hátlóját, alázattól megemissilve, a hasán csuszott Klárka lábait elé. Ő meg gyorsan Tehajolt a kutyához és most már mégis csak potyogtat a könnyei, amíg Szur-toskát simogatja, ölegette és így beszélt neki: „No, de Pajitka, Pajitkám! Hat te is, te is?... Hat neked is itt... a... a szivvedel van bajod? No jó, jó kutyam. Hiszen én még tégedet is tudlak ám szeretni. Nagyon. És szegénykém, neked meg gondolat is viselhetem. Te meg szerethetsz engem, ahogy csak tudsz!...”

— Látdol Tacsai, kis Tacsai. Te, aki úgy elmentél, gögösen, gyoh vissza sem néz-tél. Hiszen te olyan eszes vagy és még sem tudod, hogy a szeretettel nem kell futkarkodni? Ah, dehoggy is. Hiszen éppen az a jó, hogy pazarolhatasz azzal, ahogy akarsz, még sem fogy el soha.

Kakas

Egész nap, káp, kapar, tur, Személdombon ő az ur. Tolla fényes, ragyogó, Hangja éles, harsogó, A taraja mint a vér, A szakálla begyig ér, Zászlós farka lengve-leng, Sarkantyuja pengve-peng, Teli szusszal begyibe, Száll eperia hegyibe.

— A világnak négy tája — Mindenfelé kiáltja: — Kukuriku!

Hivatata nem hivány-ság: Baromfiak közt királyság. Uri dolga csak ennyi: Korhajnal felkelni, Ut zóhni a napot, Szedni magot, kukarcol, Liba, ruca, tyuk fellett Tartani a fegyelmet, És felé, alkonytájiba Felkapni az eperitára, Kihátni a határnak, Az egész nagy világnak: — Kukuriku!

Liba, pulyka, réce-ruca, Egytől-egyig megruzza. Liba mondja: — Gígom-gágom, Hogy vagy kedves uraságom? Rucá mondja: — Tas-tas-tas, Ur a kakas, akár a sasi! Pulyka mondja: — Pityer-pityer, Kakasurat tisztelni kell! Csirke mondja: — Pity-pity-pity, Kakas beszél, másnak esitti! Maga pedig a kakas, — Az eperia jó magas — Teh szusszal begyibe, Bigyeszkedik hegyibe S mint valami harsogna, Harsónázva harsoggja: — Kukuriku!

Gucrcek!

Terlesszék a Tündérországot!

Megy a Bandi iskolába...

Megy a Bandi iskolába,

Ogyele az uccán; Meg-megáll, majd hátra bámul S nagyot üt a julesán.

A Pistát meg megrugdóssa,

Órül, hogy az járugt Az iskola kapujáig, Hogy már el nem hallgat. Bandi, Bandi! rossz gyerek vagy, Nem látod, ott messze? Mint figyel a tanító ur Ezen furcsa neszre?

Hivja is már ökiqyelmet:

„Gyere, gyere, kincsem Hogy a palcám áldásait A hatadra hintsem!”

Ám a Bandi nem vállalja

Hogy ő hibás lenne „Csu-csu-csufolt”, dadogósan Ily szavakat ejte. Csak hogy a jó tanító ur Ismeri már Bandit, Suhl-puhit pulfogtájja, Ahól bőven van mit.

Használ is ez a Bandinak

Jó már amig alszik De biz' másnap ujra kezdí S rugdóssa a: Lajcsit.

A Bandi tanítóhársija.

Hogy kell behúdní a Tündérország megrépsésit?

A Legény Peti, Fazék Kati, meg a Pajtás kalandjáról szóló festményt vagy magán az újságon fessélek ki, vagy kopirozzátok le külön papírra és úgy küldjétek be, lehetőleg szerda estig. A különböző rejtvényeket nem kell kivágni a Tündérországból, hanem a megfajest íjátok bele a rejtvények között levő „Megfajest” szelvénybe, ahol minden rejtvény megfajestésére íves helyet találtok. A hibakereső pályázatot is a szelvénybe kell beletenni. A keresztrejtvényt kivághatjátok, de bekiáthattok a megfajestést külön papírron is, úgy, hogy leírjátok a kérdésekre a megfajestést. A keresztrejtvényt ábráját nem kell külön lerajzolni.

Nagyon ügyeljétek arra, hogy ne feledjétek el neveteket ráírní a festményre, vagy a megfajestésre. Egész sor olyan levelet kapok, amelyről hiányzik az aláírás. Ez az oka annak, hogy néha több bekiáldó neve nem szerepel a megfajestők között, sőt sokszor a jutalom is elmarad, mert a sokszáz level közül bizony nem ismerhetem mindenkiné az írását. Legjobb, ha a festés vagy megfajestés megkezdése előtt ráírjátok a neveteket papírra. Így aztán nem lesz tévedés.

Amire a katonák járnak

Ez a kis esemény még a világháboruban történt. Nem került soha bele a Világháboru kronikájába. Nem írtak róla a vesztészi kimutatásokban. De akkor, mikor megtörtént sok öreg katoná szemébe könnyeket verte szől. Egy pillanatra mintha megfledkeztek volna arról a katonán, hogy milyen olcsó az élet a harc mezején. Talán még az is elszállt a tudatukból, hogy ők is könnyen a halál martalékai lehetnek.

A század tartalékban volt. A legénység pihent. Először a ruházatot hozták rendbe. Majd a levehírsra került a sor. Akadtak olyanok is, akik nem tudtak írni és titrelmesen vártak azok mellett állva, kiket megajándékoztak a bizalmukkal. Mikor a sorját levéle elkészült, akkor került a sor a jóbarát levéle.

Egyszer egy küldönc érkezett a másik pihenő századból, hogy készültünk a fűrdőbe.

Mindent félretettünk. Néhány pere múlva az egész század vidám csevegéssel menetelt az országúton, a fűrdő felé. Nótaszóval menteltünk. Egy két kilométernyire a front mögött volt a fűrdő. Gyönyörűen süttött a májusi nap. A levegőben madárdal szállt szerte s mosolygott az ég is. A katonák egy pillanatra egészen elledkeztek a háború borzalmairól. A szőnyű verrezésről. Nem is mentek valami fészeken.

Az út mellett, az országút szélén, szegény gyermekek játszódoztak. Ezeknek a szegény gyermekeknek a szülei nem tudtak elmentni a harctér közeléből. Nem volt vagyonnuk, nem ismerték a világot. Talán sohasem jártak iskolába, nem tudták, hogy más táján a Földnek milyen az élet. A gyermekek katoná ruháíól készült nadrágok és durva vászonból szítt ingek voltak.

Egészen természetes, hogy ők is katonásait játszóttak. Utánozták a felfűtöket. Olyan is akadt közöttük aki parancsolt és olyan is volt, aki engedelmeskedett. A gyermekek mindig a nagyokat utánozzák. Mostanában futballoznak. Akkor háborusait játszóttak.

Az egyik katoná, mikor a fűrdőhöz közel értünk levetette a zubbonyát. Nagy lendülettel a vállára vetette. Amint a zubbony átrendült a vállán egy éles töltény - ki tudta hogy mikor fejedte a zsebében - a földre esett. Senkisen nyúlt a töltény után, volt abból elég, a fűvészarokban. Jara, az egyik kis fiú, aki a kis csapatát a katonák után vezette megtalálta a töltényt. Felvette a földről és bízakén mutogatta a pajtásainak. Azok nagy kedve kezdék rá. Az egyik azt mondta, hogy nem tud olvasni. Járát ez nagyon látni, hogy a katonák a fűrdő felé mentek.

Nem igen töröm magam hummi celeculás vackok, cifra prakátok után magam, de hogy a múltkorjába már úgy megtisztolték, hogy az én házam kerítésére ragasztották ki, hát elolvastam.

Valamiké elolvastam én mind, ahányat csak kiraggattak, de mostanába már több a prakát, mind a csillag az égen, de kivált hogy már az adót is prakátokon nyösztetik, hát nem igen olvasom őket.

No de hogy, mondom egygy zöd prakattá már a keritésemet is megtisztolték, ezt elolvastam.

Az vót benne, hogy nótaverseny leszsz. A nagykosma szálájába leszsz a nótázás, az is benne vót. Meg hogy vidéki dallosok is gyűnnek, oszt az aki szebben tud, azé lesz az a pakfongbú való ediny, aki az órás ablakjába vót kitéve.

Meg is néztük. Má mind a pakfong edinyt. Éktelen szépen ki volt cifrazva.

Eszünkbe se jutott vóna a dallos versenyre elmenni, de mégis elmentünk.

Mer úgy vót, hogy a borbéleginy, aki engem minden héten szok beretválni, nagy ki nyessen leatta a mihelbe, hogy aszongya ő is danol.

— No mondom — avvá a girhes mejjedde csak nem botromoskocott ott? Tán nem emlékecs, hogy a tied leszsz a pakfongbegre?

— De — aszongya — nagyon reminkedek én, mer effhangtú is főjebb viszem!

— Mondom eff ide, eff oda, de ha engem megharagitanak, vagy iszok egygy kicsit, ojan gé hangon mondom, hogy amma csudaság!

Aszongya
— hogy értelmezi ked, vékonyan vagy méjjen?

Mondom
— amijen a kedél! Hun hogy!
Rihég a nyovojás, aszongya láccik, hogy nem értek hozzá.

Hát ezé mentünk el oszt a sógorrá, hogy mongyuk, maj kitapasztajjuk a sort, biri e a borbél, oszt ha nem biri, hát majd mink bele-vágunk az effhangba. Mer retent szép az a pakfongbegre mégis!

A nagyszála ajtajábú maj hogy vissza nem fordítunk, mer jegyet követölt egygy siglajcfurma. Hogy aszongya még fizessünk is, mer ezen az ajtón csak az mén be, aki fizet elsőbet.

Megátalkottunk. Hazamenni nem akartunk, fizetni mégússe.

Vártunk egygy darabig, oszt kisübbet bementünk a hátúsó ajtón. Tanátunk is mingyán két üres helet. Epp ott út a Klein ur a nacs-cságává. Leütünk oszt melléjük. Igaz, hogygy ojan kernelfurma megest a kártyát követelte, de leintettem, mondom

— hát hányan követölítek aszt a nyovojás kártyát? Nem elég, ha már az ajtóba kérték tülem?

Aszongya
— pardon.
Mondom

— Az is lehet. De hozna két-két decit nekem meg a sógornak, az még jobb lenne.

Aszongya
— azt nem lehet.

Avvá ott hagyott. Még nem is teccet neki. Nyilván főkernel lehetett. De a nótátul már elment a kedvem. Már hogysisne! Nóta bor nekü! Hát nót illető személ vagyok én? Meg is állapottunk a sógorra, hogy ha már így van, mink nem danolunk.

Eccé csak esengetnek. Sitit lett. Aszt a nagy firhangot meg, aki előttünk vót, széthuzták. A firhang megett kissebb szála vót.

A kis szálába egygy banda siglajc. A kezükbe papir. Nem szónak semmit. Csak ának, akar a kúszent. Egygy cigánykabátos nagyhajú borbéfurma eccé csak föllép arra a kis sámlira, aki oda vót rakva. kis bot a kezibe, oszt elkezd hajlongani hun erü, hun áruú, még mifelénk is. Retent tapsikoltak neki. De ez csak furt hajlong. Még mosojgott is.

Mondom magamba — hijába komázó hékám, én akkó se tudom, ki vagy, de ha már te anynyira üsmersz, hát én is megadom a tiszteletet.

Avvá megemltem neki a sipkát. Meg a sógor is.

El is értette, mer menten abbahagyta a hajlongást, oszt odafordút a bandához.

A nyovojá hitte volna rúla, hogy úgy be van a bandája ijedve tüle!

Mer ahogy megfordul, főkapta a kis pácát, akar a tanító az oskolába. Amazok meg maj megmerettek, oszt úgy néztek rá fészemmel, akar a liba az essőre!

Eccé csak beránti a pácát! Amazok kajátanak egygy éktelen nagyot! Avvá elkezte kapkonnai a pácás kezit, amitú amazok móg jobban kajbátak. Az egygyiknek hajszoa, a másiknak csaléra át a szája, de csak monták.

Hát a rossz nehissig tudta nevetés nekü kiáni! Biz én nagyot röhögtem. A sógor is.

Odagyün a főkernelformájú, oszt aszongya ne lármázzunk!

Mondom — no csak odébb! Hát azoknak szabad akkorát kajbáni? Odébb is ment.

Azok meg csak monták, ha köllött, ha nem. Eccé csak észreveszem a szélin az én borbémat, a Kecelit. Fölemelte a fejit, oszt úgy nyivákkolt. Az a gérbic mejje alig gyözte szuszszá!

Föl is kajbátam neki, mondom

— szoridd az effhangodat Keceli!
De ők odafönt úgy meg vótak keveredve, hogy tán meg se hallotta. Hun az egygyik keszte el, hun a másik. Mikó az egygy fele már abba-hatta vóna, akkó meg a másik fele áriázott bele. Mondom, kisz nevecscsig vót!

A főkernelt megint odareszelte a magáé, aszongya ne röhögjünk, meg a sipkát is vegyük le.

Nem akartam mingyá az elejin botromoskonnai, hát ráhattam. Levettük a sipkát is. A sógor a szája elé is fokta, mer nagyon nevet-hetnékje vót.

Azokat meg odafönt csak reszelte a maguké tovább. Hun ordítottak, hun nem, hun elkezték, hun abbahagyták. Ememmeg csak csapkodott feléjük. Ha nagyon csapkodott, akkó nagyon monták, ha kicsit, akkó lefogták a hangot. A Keceli kezibe már csak úgy reszelt a cédula, úgy forszerozta.

A cigánykabátos eccé oszt megunta a mace-rálást, mer megfordút, oszt megest elkezdett hajlongani. Mifelénk is. No én is fötettem a sipkát, oszt megemltem neki.

Avvá leeresztették a firhangot.

De kisvártatva megin előrű keztek. Opet-újbu ojan kajbálás, meg nyarvogás, mind az elébb. Sehogyse tutták egyhangon mondani. El is untam, oszt kimentünk a sógorra az ivószálába.

Igaz, hogy ittunk, de az is igaz, hogy ojan hangverseny attunk le a sógorra, hogy amma csakugyan! Az verseny vót! Némellik nótábú hat verset is leattunk!

Ugy éféltájba már hozzánkpartót a Keceli is, meg a banda fele. A cigánykabátos is. De hiába vót a kispácája, leittattuk hamardosan.

Annyit azé kivettem a szavából, hogy nem nyertek, hanem vidéki bandáé lett a pakfongbegre

De hisz tuttam én azt előre, hogy effhangá hiába is erőtetik, mikó amazok géhangon monták!

A Kecelit ketten tranponátuk haza a sórá, úgy odavót!

Maratam tisztelete

Mihál bácsi

Törzsasztal

— Nem tudod, miért nagyobbítják ezt a helyiséget?

— Mert jó emberek kis helyen is elférnek.

— Van sorsjegyed?

— Nincs.

— Miért nincs?

— Mert nem tudtam elhatározni, mit csináljak, ha megütöm a főnyereményt.

— ??

— Egyik pillanatban elhatároztam, hogy elmondom mindenkinek, hadd pukkadjanak a barátaim. Másik pillanatban elhatároztam, hogy nem szólok senkinek, nehogy kölcsön kérjenek tőlem. Nem tudtam dönteni. Minek marcangoljam ezekkel a kérdésekkel a szívemet, inkább nem vettem sorsjegyet.

Julis, a szobalányunk, először van Pesten. Amikor az első vasárnap hazajött a ligetből, megkérdeztem tőle:

— Mi tetszett a legjobban?

— Hát a rendőrök.

— A rendőrök? Miért?

— Mert olyan igen barátságos emberek. Amikor megláttak, rögtön kitérték felém azt az izmos két karjukat.

— Barátom, a mai nőknek minden több szabad, mint nekünk! Ha én például ugy a fülemre csapnám a kalapomat, mint ők a sapkájukat, senki nem hinné, hogy nem vagyok alkoholist.

— A vezető-politikusok a politikai vezetéssel mindig meg vannak elégedve.

X. ur mindenáron be akart jutni a főuri társaságba. Egy öreg gróf azt mondta neki:

— Nem lehet, barátom! Nekünk a legfőbb erősségünk az, hogy nem engedjük magunk közé azokat, akik be akarnak közénk jutni.

A katonának bajtársai vannak.

A politikusnak: tisztelt barátai.

A költőnek: testvérei!

— Mi a mai telefon jellemző tulajdonsága?

— Az, hogy sohasem az hív föl bennünket, akit várunk.

Farkas Imre

Kinczsásas harmadából

Régi, kopott írógépem hangos kattogásától alig hallottam meg azt a kemény kopogtatást, amit Bicó Ferenc bütykös ujjja koccantott az ajtóra. De hogy aztán a kopogás megismétlődött, most már oly erővel, hogy azt meg kellett hallani, hát kiszóltam, hogy:

— Szabad!

Az ember lassu mozdulattal hajtotta be az ajtót maga után. Aztán kihuzta gyapjuharisnyás lábát a nagy bőrpapucsokból, miket az ajtóban hagyott, közelebb lépett, kezét nyújtott és »csendes jó estét« kívánt.

Még csak pár sort kellett volna írnom. Elfogadtam a kezét, a köszöntését, helyet mutatnam neki.

— Üljön le, Ferenc bácsi, ebben a minutában megleszek.

De nem mozdult mellőlem, míg be nem fejeztem az írást. Nagy megbecsüléssel nézte rozszant kis gépemet, nagykörmű mutatójával megsimogatta, meg is kopogtatta a gép fényesen maradt oldalát és csak annyit szólt:

— Hát bátyaság, ki lehet rajta ongoráni!

— Mit? — kérdeztem.

— Hát a nyomtatást e!

— Ki ezen! — feleltem.

Aztán mooslyogva néztük egy darabig az ördögös masinát.

— Kérdezze mán no! — tekintett fel Ferenc bácsi.

Mire nyilvánvalóan nekem azt kellett felelnem:

— Majd megmondja!

Ezután az elüljáró beszéd után fordult csak meg az én Ferencem úgy féloldalt, hogy szemügyre vehesse az előbb felkínált székét. Kettőt lépett hátra, aztán lassan, óvatosan leült a szék peremére. Siskáját a szék alá helyezte.

Nem mondhatnám, hogy nagyon ismertem az emberemet. Annyit tudtam róla, hogy Ferenc a neve. Egyszer, vagy harmadéve, káposztát vettem tőle. Ha jól emlékszem, onnan az ismeretség. Ugy negyvenegynéhány körül levő, halk szavu, lomposbajszu napszámosember.

Nem volt szokatlan a látogatás, hiszen sok Ferenc megfordul nálam kis bajával kis tanácsért.

De itt valami szokatlan dolgot sejtettem! Mert az én Ferencem csak nem szólt. Már kétszer is megigazította a bajuszát, de csak toporog ültében. Mintha bátorításra várna.

— Hát mi jóban jár, Ferenc bácsi? Nem volt nagyon sokkal öregebb tőlem, de jólesik a megtisztelés mindenkinek. Meg is szólalt:

— Nagy sora van annak, kérem! Meg nagyon is szeretném, ha köztünk maranna, amit szónék!

— Csak mondja bátran! Embernek mondja!

— No, no. Hanem úgy kívántatódik, hogy ezt más meg se hallja!

— Csak mondja nyugodtan, magam vagyok itthon!

A sipka megint felkerült a földről. Bajos a beszéd úgy, ha pusztá kézzel szól az ember. Térdére vette hát a sipkát, előrehajolt és szinte sugva kezdte el.

— Nagy ügybe gyüttem! Mán réguta saccolom, hogy kihő pártójjak, mer a Dusan, ha ugyan ismeri, ojan kis, veres ember, a Dusan, mondom, negyedibü is váláná, de ha maga elvállali, hát magává kiegyezek harmadábu.

— De hát miről lenne szó, ember?

— No csak lassan! Mer látom én, hogy magának se mindig huszaprikás! Bajos a gazdulás!

— Gazdulás? Ha az olyan könnyen mehetne! Biz az bajos, Ferenc bácsi!

— No, hát épp ezé gyüttem!

Még suttogóbbra vette ahangját, úgy folytatta:

— Az én kertembe egy üst kincs van elásva!...

— Micsoda?

— Mondom, egy üst kincs van elásva a kertembe!

Egyszeriben leszállt az én emberem ázsiója a szememben. Eddig csak öregasszonyok trak-

táltak ilyen mesékkel. Most itt van egy javakorbeli, háborutjárt, értelmesnek hitt férfi, aki, mint égő szeme is mutatja, hisz az ilyen dajkamésekben. Felálltam.

— No, Ferenc, ezt nem hittem magáról. Hogy ilyen vénasszonyos ostobaságokban hisz. Talán a lángját is látta, mikor tisztult a kincs?

Az én Ferencem kissé sértődötten emelte fel a fejét és minden szót külön ropogtatva, nagy nyugalommal felelt:

— Azt nem, de a fülit azt fogtam!

— Minek a fülit?

— A kincses kondérnak a fülit.

Ujból leültem. Basa János jutott az eszembe. A szomszéd uccában lakik és a tavasszal kutás közben vagy tíz darab régi római pénzt ásott ki. Az újságok is írnak ap-nap után hasonló esetekről. Belenéztem az én Ferencem kinyitott, borostás arcába.

— Hogy megfogta a kondér fülit?

Nagy lendülettel nyomta az orrom elé munkamarta jobbkeztét.

— Ezzel a tulajdon kezemmel e!

— Hát miért nem vette ki?

— Mer nem lehetett.

— Mitől nem lehetett volna? Körül kellett volna ásni és kiemelni. Ehhez kellet én?

— Nem is annyira maga köllene ott, mind inkább ez e! — bökött az írógép felé.

— Ez?

— Nagyon! Mer ezen köllene kiongorálni a levelet a miniszternek, hogy adasson magnetot!

Hüledve néztem rá.

— Mit?!

— Ne tegye magát, no! Tudhati, hogy magnet nekü a föld nem ad ki magábü az ijen nagy kondér kincset. Magnet kék! Az hát! Olvastom is, tudom is, maga is tud, csak teszi magát.

És mondta tovább az én szerencsétlen Ferencem, akiről csak most vettem észre, hogy beteg. Betege egy furcsa rögeszmének, melyet robotos munkásságának hiábavalósága, a gazdulás elérhetetlensége miatti láz vagy — ki tudja — talán háborus légnyomás, srappellszánk szült szegényes agyában.

Nagyon csendesesen, de határozottan mondtam neki:

— Nem vállalhatom, Ferenc bácsi! A hivatalom tiltja!

Gondolkozott, de nem kelt fel.

— Hajja, ne urátassa magát, mer a Dusan negyedibü is megteszi!

— Én nem tehetem meg harmadából se!

Felállt. Kezet fogtunk. Elmenőben ránézett az írógépre.

— Pedig ezen csak jobban gyünne ki, mer a miniszternek menne.

— Mondom, nem lehet. Isten áldja!

Az ajtóból még egyszer visszafordult.

— Hajja, hát eszi fene, felezzünk!

— Mondtam, hogy nem lehet!

Nagyon csunyán, nagyon dühösen nézett végig, aztán köszönés nélkül becsapta az ajtót. Az ablakon keresztül láttam, hogy morogva, dühösen távozik.

Egy hónap telt el. Már rég elfeledtem a »magnetot«, a harmados, illetve feles kincsekkel együtt, amikor sürgős idézést kaptam a városházára.

A hivatalnok gyanus arccal fogadott.

— Bicó Ferenc ügyében kell önt tanuként kihallgatnom s vallomását meg kell küldenem a miniszteriumnak.

Az a bizonyos Bicó Ferenc azonban még nem lévén ott, meg kellett várnom.

Töprengve ültem le a padra. Hiába erőltetem azonban agyamat, nem tudtam visszaemlékezni, hogy ismerőseim között Bicó Ferenc nevezetü valaha is létezett volna.

Valaki »csendes jó napot« kívánva lépett be a szobába. Felnéztem. Az én kincses Ferencem volt. Rám se nézett. Most már tudtam, hogy ő lesz a Bicó Ferenc.

A hivatalnok iratcsomót rakott elém.

— Tessék áttanulmányozni! Bicó Ferenc is közelebb lépett, rábökött a legfelső kusza betűs papírlapra.

— Ez az!

Azzal leült, én meg tanulmányozni kezdtem a kusza írást, mely így kezdődött: Gospodine Ministre!

Našo sam u mojoj avliji staro blago, tamc je i sada, trebalo bi izvaditi... és így tovább. Öreg, nehézbetűs szerbnyelvű kérvény. A Dusan írhatta. Negyedéből talán.

Csak az volt a tragikomikus benne, hogy rám is hivatkozik, mint tanura, aki bizonyosságot tehetek a kincsről.

Félig mosolygó, félig szánakozó arccal tekintettem Bicó Ferenc szemébe. Felállt.

— No, nem jobb lett volna magának felibe? Most a Dusan járt jó!

— Hát az irta a kérvényt?

— Az hát. Ha maga nem akarta. Osz elvállalta harmadábu!

A hivatalnok kérdezgetni akart. Kihívtam a másik szobába és megmagyaráztam neki a tragikomikus helyzetet. Megkértem, hogy oktassa ki szegény Bicó Ferencet hivatalos komolysággal, hogy a miniszter nem ad magnetot, mert a kincseket, amik a földben vannak, bántani nem szabad. Az az államé! A magos kincstáré! És hogy jó helyen vannak azok a kincsek, mert azok úgy lettek odatéve.

Bicó Ferencet többször láttam már azóta. Csendes, halkszavu munkásember, mint volt is. Nincs más beszélgetős cimborája, csak a Dusan, az a kis veres ember. De egyikük sem köszön nekem, se annak a hivatalnoknak, aki lefoglalta a kincset a magos kincstár számára.

A mészárosnál és a fűszeresnél azonban már kétizben is érdeklődött Ferenc bácsi havi számlám összege iránt. Ugyan sokat költök-e?

Mert mit lehessen tudni, hátha meg is jött az a magnet s hátha rájárunk mégis a kincser sötét éjszakánként én, meg az írrok. Felesbe! Mert csak bajos hinni az uraknak!

Czirák Imre

Lengyelország. Repülőpostabélyeg 30 gr. olivzöld színben. Fr. Zwirko és H. Vigura repülőképei között repülőgép felhők felett. A nemrég kiadott 60 gr. Thorn-bélyeg ugyanezen városban megnyíló bélyegkiállítás alkalmából más színben (barnavörös, a régi kék volt) kerül kiadásra és 1 zlotyért lesz elárusítva. Kiadás: 100.000 darab.

Csehország. Az ajánlott levelek belföldön Csehországban 3.50 K-val, külföldre 5.50 K-val lesznek frankirozva. Így tehát az eddig elég ritka 3.50 K-ás bélyeg közönséges gyakori bélyeggé válik. Lehetséges, hogy az 5.50 K-ás frankirozás céljára külön bélyeg fog megjelenni.

Noviszadi Bélyeggyűjtők Egyesülete. Összejövetelek: minden szerdán este fél 9 órakor és vasárnap délután 2 órakor a Habag-ház »Bierstube« külön helyiségében.

Az egyesületi könyvtáros, Klampfer Imre a Schmolka könyvkereskedésben (Jevrejska ul. 7.) az egyesületi szakkönyveket és szaklapokat a hét bármely napján kiadja az egyesület tagjainak.

Az 1 Penny Mauritius-bélyegekből a legszébb borítékon levő példány ismét gazdát cserélt. 2400 font sterlingért vette meg Londonban árverezés útján a híres Thomas Allen, aki állítólag koronás személyek megbízottja volt az árverésen.

Előadások. A multheti összejöveteleken ifj. Menrath József folytatta sorozatos előadásait és igen szép eredeti régi bélyegeket bemutatásával a vágott bélyegekről, fogazatokról és vízjelekről tartott igen érdekes két előadást az egyesületi tagoknak.